העולם

תפנית חדשה בפרשת אלישבע

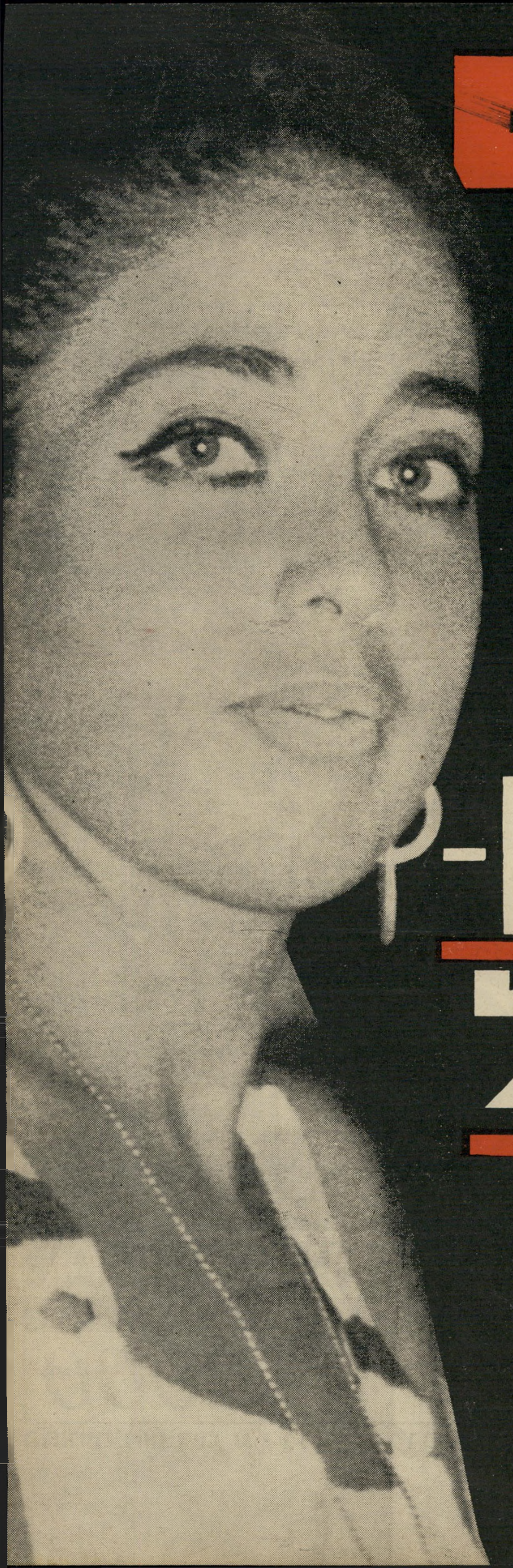

אהובתו של שר-הבטחון - בתו של ערבי עיראקי

קורא יקר.

השבוע פרצנו בצחוק רם.

זה היה בשעה שעברנו על עיתוני־הבוקר של יום ה׳. בראש העמוד הראשון, בכותרת גדולה, סופר שם על שערוריית מס־ההכנסה של ראש־הממשלה — ב צ ר פ ת.

זה מצחיק. זה מצחיק מאד.

כי אותם עיתונים מקיימים קשר־השתקה טוטאלי לגבי השערורייה שעליה מדברים השכם והערב בכל בית בישראל, והנוגעת לשר בכיר ב י ש ר א ל.

מדוע זכאי שר צרפתי דווקא לכותרת ראשית, כשהוא מסתבך בעסקי שחיתות, ואילו שר ישראלי, הנמצא באותו מצב, אינו זכאי לידיעה קטנה בעמוד אמצעי? לאלילי העיתונות הישראלית פתרונים.

✶ בוז לשחיתות - בצרפת!

לפני שבועיים השיב סגן שר־האוצר הישראלי בכנסת הישראלית לשאלה על מס־ההכנסה של שר בכיר.

אורי אבנרי שאל אם השר משה דיין מדווח לשילטונות מס־ההכנסה על הכנסותיו במיסחר עתיקות, המגיעות להרבה רבבות לירות לשנה.

סגן־שר־האוצר סירב להשיב על שאלה פשוטה זו. הוא התחבא מאחורי סעיף הקובע שענייני מס־ההכנסה הם סודיים.

תשובה זו אומרת דרשני. הרי סגן־השר שאל בוודאי את משה דיין אם רצוי לו להשיב בבירור על השאלה. משה דיין היה צריך להיות

האשמות נגד דלמאס בצרפת
על התחמקות מתשלום מסים

כותרת ראשית ב„הארץ" 10.2.72

מעוניין בעצמו להודיע שדיווח על עסקות אלה למס־ההכנסה — א ם א מ נ ם ד י ו ו ח. התשובה המתחמקת מובנת רק אם השר ל א דיווח.

מכיוון שהמימצאים הגיעו לידי משה דיין בדרך בלתי־חוקית (בחפירות או בקניה), והוא סחר בהם באופן בלתי־חוקי, סביר להניח שגם לא דיווח על ההכנסות.

והנה, ראה זה פלא: א ף ע י ת ו ן א ח ד בישראל לא מסר לקוראיו על תשובתו הפומבית של סגן־שר־האוצר במליאת הכנסת.

כשם שאף ע י ת ו ן י ש ר א ל י לא מסר השבוע לקוראיו כי שר־המישטרה השיב כפי שהשיב — תשובה מתחמקת, המדברת בעד עצמה — לשאילתה אחרת של אבנרי, בנוגע לחקירה המוזרה שערכה המישטרה בעיסקי דיין. (ראה בגליון זה).

השערוריה של ז׳ק שאבאן־דלמאס, ראש ממשלת צרפת, נופלת בהרבה מזו של דיין. איש אינו טוען ששאבאן־דלמאס הפר את החוק. להיפך, הטענה היא דווקא שניצל חוק קיים.

פרטי העניין הם, בקיצור, כלהלן: בצרפת נחקק חוק המשחרר הכנסות מדיווידנדה מתשלום מס־הכנסה, אם החברה, שחילקה אותה, שילמה מס. ראש־הממשלה, שהוא עשיר מופלג, ניצל חוק זה בצורה כה מחוכמת, שלא נאלץ לשלם בכלל שום מס במשך שנים רבות.

השערוריה הוכיחה כי בצרפת, כמו בישראל, העניים משלמים, והעשירים משוחררים. על כך סוערות הרוחות.

וזה נראה לעיתוני ישראל די חשוב כדי לדווח על כך בהרחבה רבה.

ואילו השערורייה בישראל הנוגעת להאשמה ברורה בהפרת כמה וכמה חוקים — חוקי מס, חוקי עתיקות וסדרי חקירות. וכאן, מלבד העולם הזה אין מי שמעז לפצוח פה ולצפצף.

(זה מזכיר שוב את הבדיחה הישנה על החייל האמריקאי והחייל הרוסי, המתווכחים על הדמוקרטיה בארצותיהם. אומר האמריקאי: „אני יכול לעמוד בכיכר הטיימס בניו־יורק, ולומר בקול רם שניכסון הוא נבל!" משיב הרוסי: „אז מה? גם אני יכול לעמוד בכיכר האחד במאי במוסקבה ולומר בקול רם שניכסון הוא נבל!").

✶ חזרה על השקר

מצאתי ב„ידיעות אחרונות" ראיון גדול עם שמואל תמיר, בלוויית תמונתו מלפני 15 שנה.

מר תמיר אומר: „על העולם הזה אינני מקשה קושיות, ושום דבר לא יפתיע אותי לגבי מעשיו או סיגנונו של עיתון זה." אני מוכן להגיד עליו את אותו הדבר: שום דבר לא יפתיע אותי לגבי דיבוריו ומחדליו של ח"כ שמואל תמיר, המתקשט בנוצות של לוחם־בשחיתות, וממלא את פיו מים לגבי פרשת־השחיתות העיקרית המסעירה את המדינה בימים אלה, אולי מתוך תקווה קלושה שמשה דיין יאסוף אותו אל חיקו באחד הימים. (אגב, סיגנונו של העולם הזה הוא כל־כך לא לרוחו של ח"כ תמיר, עד שבאחד הימים ניסה לחקותו, להוציא שבועון מתחרה במתכונת דומה — יעד — שנכשל, כזכור, בבושת־פנים.)

אך איננו יכולים לעבור בשתיקה על פסוק אחד מדברי תמיר. לפני כמה שבועות עמד חברו, אליעזר שוסטק, על דוכן הכנסת והפיץ עלילה, כאילו יש „קנוניה" בינינו ובין מישהו במערך, לפירסום פרשת דיין. דווקא חסידו של דיין, מרדכי סורקיס, הכחיש את הדברים מייד מעל הדוכן, והכל הבינו שזוהי עלילה אווילית.

עכשיו בא תמיר, באותו ראיון, ומדבר על עלילת חברו כאילו זוהי עובדה מוכחת וידועה לכל. מבלי להטריח את עצמו להביא הוכחה כל־שהי, הוא מספר, כדבר מובן מאליו, שראשי המערך העבירו אינפור־מציה על דיין, מאחורי גבו להעולם הזה. בהתחסדות הצדקנית האופיינית לו, מביע תמיר את סלידתו מ־מעשה „פסול" ו„פחדני" זה של אנשי המערך.

היה זה היטלר, נדמה לי, שאמר שאנשים פשו־טים יאמינו לכל שקר, אם אך יחזרו עליו די פעמים.

פרסום ד״ר יעקבסון

מה כל כך מיוחד ב-18 קראט?

18 קראט — קפה נמס גבישי משלב את הניחוח והטעם של קפה מבושל טרי מקפה טחון עם הנוחות והמהירות של קפה נמס.

18 קראט מתחיל מפולים שחומי־זהב מעולים, שנבחרו על־ידי מומחים והוכנו לתמצית על־ידי מומחי המפעל, המקפיאים אותה לקור של 40 מעלות מתחת לאפס! הקפאה פתאומית זו לוכדת את מירב הטעם והארומה הטריים.

אנו מכינים וממצים קפה.

לאחר מכן, מיבשים בוואקום את הקרח כך ששום טיפה של ניחוח לא אובדת. התוצאה גבישים שחומי זהב של 18 קראט.

מקפיאים אותו כדי לתפוס את הטעם והארומה.

כל מה שעליך לעשות עתה הוא להוסיף מים ולקבל את הקפה הטוב ביותר שהכנת מעודך.

מעולם לא טעמת קפה נפלא כזה, הוא חדש הוא שונה, יש בו כל מה שאתה אוהב בקפה טחון ומבושל... חוץ מגרגרי הקפה הטחון.

מסירים את הקרח בתהליך ייבוש בוואקום.

מה שנשאר הם הגבישים שחומי־הזהב של 18 קראט טרי.

הקפה שכבש את אמריקה, ואירופה-עכשיו בישראל.

זהו 18 קראט קפה נמס גבישי, מוצר עילית של עלית. קנה צנצנת קפה 18 קראט של עלית וטעם את ההבדל.

עליך רק להוסיף מים והקפה מוכן!

עלית 18 קראט-קפה נמס גבישי

תשקיף

ניכסון סרב לפגוש את משה דיין

אחת המטרות העיקריות של מסע שר־הביטחון משה דיין לארצות־הברית — לא הושגה. בניגוד לביקוריו הקודמים בארצות־הברית, לא נפגש דיין עם הנשיא ריצ'ארד ניכסון, למרות שמאחורי־הקלעים נעשו מאמצים רבים לארגן פגישה כזו.

בשני ביקוריו הקודמים בארצות־הברית כשר־ביטחון, ערב בחירתו של ניכסון לנשיא ואחרי בחירתו, סודרו פגישות בין ניכסון לדיין, אחרי שיועציו של ניכסון הסבירו לו את התהודה החיובית הרבה שתהיה לפגישתו עם דיין באוזני יהדות אמריקה.

גם הפעם נעשה נסיון לארגן פגישה כזו, למרות שלא הוכרז על כך רשמית. לא הוגשה, כמובן, כל בקשה בצינורות הרשמיים, כדי לא להסתכן בסירוב רשמי. אולם באמצעות השתדלנים המקורבים לנשיא, נערכו גישושים בכיוון זה. הפעם היתה הפגישה דרושה ביותר למשה דיין כדי לתקן את תדמיתו הציבורית שנפגעה לאחרונה.

כל הנסיונות נכשלו. אחרי שיועציו של ניכסון הסבירו לו כי התועלת היחידה מהפגישה תצמח ליחסי־הציבור של דיין. ניכסון, שאינו מחמיץ פגישות העשויות להועיל לו בשנת הבחירות, נשמע הפעם לעצת יועציו.

רבין מתנגד לאבן ב„שיחות הקירבה"

בפעם הראשונה עשוי להיווצר מצב בו תקבל ממשלת ישראל את דעתו של פקיד בכיר המנוגדת בתכלית לדעתו של השר הממונה עליו. המדובר הוא בקשר לנציגות הישראלית ב„שיחות הקירבה" או „שיחות המלון", אותם מציעים האמריקאים כשיטת ניהול משא־ומתן בין ישראל למצריים.

למרות שטרם ברור אם המצרים אומנם יתנו את הסכמתם לשיחות אלה ואם השיחות תתקיימנה, ברור ששר־החוץ אבא אבן לא ייצג את ממשלת ישראל בשיחות אלה, למרות רצונו המפורש. כבר בעבר התנגד שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, שאבן ישתתף בשיחות, הציע למנות לתפקיד שר אחר.

קרוב לוודאי שבסופו של דבר, אם תתקיימנה השיחות, הן תיערכנה בדרג של שגרירים, ואת ישראל ייצג בהן יצחק רבין.

האלוף גור יכתוב ספר על ירושלים

אלוף פיקוד הצפון, האלוף מרדכי („מוטה") גור, עלול למצוא את עצמו במרכז של סערה, שתתעורר סביב העובדה שהוא קיבל היתר רשמי לכתוב ולפרסם ספר על כיבוש ירושלים המזרחית במלחמת ששת־הימים בעודו בשירות פעיל.

היתר זה הוא מעשה חסר־תקדים. מעולם לא התירו שלטונות צה"ל לקצין בכיר בשירות פעיל לפרסם ספר על נושא הקשור בתפקידיו בצה"ל (מוטה גור, כקצינים אחרים, יכול היה לפרסם סיפורי ילדים ואגדות).

בתוקף תפקידו הבכיר יש לאלוף גור גישה למיסמכים ולארכיונים שאין לאף סופר אחר גישה אליהם. כמו כן, כמי שפקד על הקרב על כיבוש ירושלים, היה ביכולתו להשיג עדויות מכלי ראשון ולערוך תחקירים, דבר שלא יינתן למישהו אחר.

יתכן כי בעקבות ההיתר שניתן למוטה, יתבעו אנשים נוספים לאפשר להם גישה חופשית לכל המיסמכים והתעודות הקשורות בפרשת הקרב על ירושלים.

גרישא פייגין חי, חופשי ונאמן

אין שום שחר ושום בסיס לגל השמועות הזדוניות שהציף את המדינה בשבועות האחרונים, לפיהן נעצר, כביכול, העולה מרוסיה גרישא פייגין, כחשוד בריגול לטובת מעצמה זרה.

גרישא, שעלייתו לארץ לפני שנה בדיוק זכתה לפירסום רב בשל מאבקו על זכותו לעלות לארץ, עובד כיום במחלקת הקליטה של סולל־בונה.

האם תצטרף מק"י למפ"ם?

הכחשתו של מזכ"ל מק"י, שמואל מיקוניס, את הידיעות על כוונתם של ראשי מק"י להצטרף למפ"ם כשלב ראשון לכניסתם למערך — שפורסמו לראשונה במדור זה — היא נאמנה. אולם אין סתירה בינה לבין העובדה שמשה סנה אכן דן עם מאיר יערי על אפשרות כזו.

סנה, השואף לאיחוד עם המערך, מאמין שיזכה ברוב במק"י להגשת תוכניתו זו, שמיקוניס ואחרים מראשי מק"י מתנגדים לה בתוקף.

בינתיים נפל הד"ר סנה למשכב ונראה כי לא יוכל לחזור לפעילות פוליטית במשך זמן ניכר. ממילא הוקפאו כל המהלכים שיזם בכיוון האיחוד עם מפ"ם.

צפויים גילויי פרשיות בסוכנות היהודית

נראה כי צפויות התפוצצויות בפרשיות הקשורות לחברות בת של הסוכנות היהודית.

המחזור הכספי של הסוכנות הוא בסביבות חצי מיליארד דולאר בשנה. על כסף זה אין כל פיקוח ציבורי, פרט לביקורתו של מבקר הסוכנות.

מיא פארו תהיה חנה סנש

כוכבת הקולנוע האמריקאית מיא פארו, מי שהיתה אשתו של פרנק סינטרה, תגלם כפי הנראה את דמותה של הצנחנית הארץ־ישראלית חנה סנש בסרט שיביים הבמאי הישראלי מנחם גולן.

בסרט, שיופק בקופרודוקציה ישראלית־בריטית, על־ידי המפיק הבריטי ג'ון היימן, תככב כפי הנראה גם השחקנית הצרפתיה סימון סניורה, שתגלם את תפקיד אמה של חנה סנש.

„הבראנז'ה" נגד הפרקליטים

כמה מאנשי העולם התחתון הישראלי, המכונים בשם „הבראנז'ה" — קיבלו החלטה לפעול בעתיד נגד עורכי־דין שימליצו בפני לקוחותיהם שנתפסו במעשים פליליים להפוך לעדי־מלך, ולשתף פעולה עם המישטרה נגד שותפיהם.

החלטה זו הובאה לאחרונה לידיעת מיספר עורכי־דין פליליים שכמה מלקוחותיהם הפכו לאחרונה לעדי־מלך. נאמר באותה הודעה, כי מלבד מניעת קליינטורה מאותם פרקליטים, הם עלולים להסתכן גם בפגיעות במשרדיהם. כמה ממקבלי ההודעה החלו לאחרונה להצטייד בנשק חם להגנה עצמית.

החמרות בביטוח מערכות עתונים

בעקבות גל ההצתות והפגיעות במערכות העיתונים בישראל, נכללות עתה מערכות העיתונים בקטיגוריה של דיסקוטקים לגבי חברות הביטוח, מבחינת הסיכון והפגיעות שלהם.

חברות הביטוח מסרבות לחדש את ביטוח מערכות העיתונים, אלא אם כן יוצבו במערכות שומרים מזויי.ים למניעת נסיונות התנכלות חוזרים.

„הצילו!"

זאת עובדה !!!

...ועובדה זו מדברת בעד עצמה;

פרמה שרפ פלטינה-
„סכין הגילוח הנבחר"
לשנת 1972 !

משאל עם קבע את הבחירה
ולסכין הגילוח המובחר,
הוענק המקום הראשון.

משרד עמר צילום גנרא שחם לבנסון אילון

הכל הולך חלק עם
פרמה שרפ פלטינה

פרמה שרפ פלטינה

פרסום א. טל סטודיו רם

אבג בית העסק הנבחר 1972 • תל אביב • חיפה • ירושלים

מכירת סוף העונה החלה

20% הנחה

זה HENRY VIII - חזיות

סמל מסחרי

הנרי ה-8. יצירות אופנה אינטימית של חזיות ותחתונים בסלונים מובחרים ברחבי הארץ

אנשים

עורך־הדין סלומון מסרב לזרוק את אשתו לפח־הזבל

■ כשפתח יו״ר הכנסת, **ראובן ברקת**, את ישיבת הכנסת ביום ב׳ המושלג באיחור של עשר דקות, ביקש סליחה ואמר שזה בא „מידי שמיים״. הדבר עורר שביעת־רצון רבה בספסלי המפד״ל, וח״כ **יוסף גולדשמידט** פנה בתרועת־ניצחון אל ח״כ חילוני מסויים: „ואתה רוצה להפריד בין המדינה והדת!״

■ ביום שנדונה בכנסת הצעת אי־האמון של אגו״י, היתה **גולדה מאיר** מרוגזת במיוחד. כששמעה קריאת־ביניים עויינת מאחוריה, פנתה בזעם לעבר ח״כ המפד״ל **זבולון המר** וצעקה לעומתו: „אתה יודע שזה לא נכון!״ המר המופתע מיהר להסביר לה שלא הוא קרא את הקריאה, אלא ח״כ פא״י **קלמן כהנא**. גולדה קמה, ניגשה לכהנא, והוכיחה לו, בעזרת מיסמך, שאינו צודק.

■ המתיחות הקיימת זה מכבר בין שר־השיכון **זאב שרף** ובין שר־האוצר והמיסחר והתעשיה **פינחס ספיר** מצאה לה ביטוי כשהעיד שרף בוועדת־הכלכלה של הכנסת על חלקו בפרשת אוטוקארס, בתקופה שבה כיהן הוא כשר המיסחר והתעשיה. הפליט שרף, בתשובה לאחת השאלות: „את זה צריכים לשאול את שר המיסחר והתעשיה ה א מ י ת י.״ כשלחצו עליו לפרש את דבריו, סירב.

■ בהמשך דבריו, התנגד שרף למינוי מפקחים ממשלתיים במיפעלים המקבלים כספים ממשלתיים. נימוקו: המפקחים יקבלו שכר נמוך, ויעמדו בפני פיתוי עצום במשק הפרטי, שבו משלמים משכורות הרבה יותר גבוהות. שאל שרף: „מי יפקח על המפקחים?״

■ בדיחה אפיקורסית של ח״כ המערך **יונתן יפרח**: „מה ההבדל בין שר והר? ככל שמתקרבים אל הר, הוא נראה גדול יותר.״

■ הג׳נטלמניות של ח״כ **מנחם בגין** כבר הפכה שם־דבר. השבוע ראה מישהו איך מקיש בגין בדלת חדרו שלו עצמו, לפני שהוא נכנס — שמא נמצא בו מישהו.

■ בטקס חלוקת פרסי עבודה לאחיות, שהתקיים בשבוע שעבר באולם הישיבות של הוועד־הפועל, הסתכל מזכיר ההסתדרות **יצחק בן־אהרון** סביבו ואמר בפתיחת נאומו: „כמה טוב שאין כאן עיתונאים ואנשי טלוויזיה. סוף־סוף אפשר לדבר בלי פחד.״

■ אחרי המהומה שנגרמה השבוע סביב הספר העומד לצאת על מזכ״ל ההסתדרות יצחק בן־אהרון, צפו ועלו סיפורים על ספרים אחרים שהוצאו במיסגרת הסתדרותית. ראשית, התברר שיש תקדים: בזמנו יצא ספר על המזכ״ל הקודם **אהרון בקר**; ושנית: בישיבת הוועד הפועל שהתקיימה לפני שבועיים, חילקו לכל המשתתפים ספר על חייו ופועלו של מזכיר מפ״ם **מאיר יערי**. הובאו למקום כ־500 ספרים. בסוף הישיבה, כשאספו את הספרים שנשארו, התברר שרק כ־20 משתתפים נטלו איתם ספרים, שחולקו, כמובן, בחינם.

■ הכתבות על פרשת **משה דיין** היוו את נושא השיחה בשעת החברה של אחת השישיות בגימנסיה תל־אביבית. העירה המורה: „אין זה מעניינו להתערב בחייו הפרטיים של איש.״ השיב לה אחד התלמידים: „מדוע לא? אנחנו רוצים לדעת אחרי מי אנחנו הולכים, אחרי דיין או אחרי זיין?״

■ ובכיתה ח׳ של בית־ספר עממי, מקיימת מורה בשם **שרה** שעת חברה המוקדשת אף היא למאורעות השבוע. ביום השישי האחרון, התפלאה המורה לראות את ילדי הכיתה עוסקים בגזירת קטעים מהעולם הזה. כששאלה „מה פתאום הבאתם את העולם הזה לכיתה?״ השיבה אחת התלמידות: „המורה, מפני שאת לא קוראת את העולם הזה, את בטח לא יודעת מה קרה עם משה דיין. אז רצינו להראות לך בקצרה ואת שאר העיתון תקראי בבית ואז תביני הכל.״

■ אחת הפעולות של שגריר ישראל בוושינגטון **יצחק רבין**, בעת ביקורו האחרון בארץ, היתה לרכוש פנטהאוז ברמת־אביב אצל הקבלן **גיגי פרס**, אחיו של **שמעון פרס**. תמורת הפנטהאוז, קיבל גיגי את הווילה של רבין בצהלה.

■ **מימי**, בתם בת החמש של העיתונאית — התימניה — **רות חפר** והפיזמונאי — הוווזו — **חיים חפר**, התבוננה בתוכנית טלוויזיה על דרום־אפריקה, שדנה בנושא שחורים ולבנים. באמצע התוכנית פנתה הקטנה לאביה: „אבא, אני לא מבינה משהו. אתה לבן ואמא שחורה...״ ונשארה להרהר. „כן,״ השיב לה חיים, „ומי את מימי?״ אז באה התשובה המוחצת: „אני תל־אביבית!״

■ מסיבת יום־הולדת ללהקת פיקוד צפון ערכו השבוע אנשי גלי צה״ל **בתיה שושני** ו**אבי קורן**. בין הקוריוזים שהשמיעו **גדי יגיל**, **יעקב בודו**, **יהודה ברקן** ואחרים מוותיקי הלהקה, סיפר חבר הלהקה לשעבר **מולי שפירא** על אחד הנבחנים שהופיע בפני ועדת הקבלה של הלהקה. „יש לך איזה שהוא ניסיון בימתי?״ שאל הבוחן — **חיים טופול** — את הניבחן, וציפה למטר הוכחות כי עוד בבית־הספר העממי הופיע הלז בתפקיד והיה נר שלישי בהצגת חנוכה. „כמובן,״ השיב הבחור, „15 שנה בקומדי פרנסז.״ טופול הנידהם, שכל נסיונו הסתכם אז בכמה שעורי מישחק ופיתוח קול, התמלא הערצה: „אם כך,״ אמר, „בן כמה אתה?״ „בן 22.״ „וכמה זמן אתה בארץ?״ המשיך טופול. „15 שנים,״ באה התשובה. „כל הזמן בארץ?״ „כן, כמובן, מדוע?״ טופול: „זאת אומרת כי הנסיון שלך בקומדי פרנסז ניגמר בגיל שבע?״ הניבחן: „לא, הוא עדיין נמשך. אני פשוט מתכתב איתם כבר 15 שנה.״

■ מתנת יום־ההולדת המקורית ביותר ניתנה בשבוע שעבר לפלייבוי הוותיק **פוקה הירש**, על־ידי הצייר **ז׳אן דויד**, שיצר פסל המורכב מנעל אשה בעלת עקב גבוה, לתוכה הכניס אבר־מין גברי גדול מעוצב בגבס. על אבר־המין זוחל לו שבלול, הבא לסמל ביצירת אמנות זו את הזיקנה.

■ תחביב מקורי ללא־ספ[...] הוא זה של עורך־הדין **יעקב** (יאק) **סלומון**, בעלה של מ[...] שהיתה נערת ישראל **דניאלה הוד**. יאק אוסף קופסאות שימורים ריקות. תמונתה של דניאלה מופיעה על כל קופס[...] אות השימורים של בית־הח[...] רושת פרי טעים בחדרה — שימורי תמי — ויאק מסביר את התחביב המשונה שלו ב[...] כך ש„אני לא מוכן לזרו[...] פעמיים ביום את אשתי לפ[...] הזבל לאחר שאני גומר לאכו[...] מקופסת השימורים.״

בתיה בנדיקט

הדוגמנית הישראלית, החיה בניו־יורק, והמבלה עתה חופשה בארץ, כימעט וגרמה השבוע למאסרו של האמרגן מרקו תורג׳מן, עימו היא נראית רוקדת בתמונה. בתיה עונדת רולטה בצורת שעון, אותו מקבלים במתנה במלון „הילטון״ בקורסאו, אחרי שמפסידים שם עשרת אלפים דולר בהימורים. ביום השישי האחרון נקבצו מיספר ידידים במסעדת „ג׳קי״, שיחקו להנאתם בשעון הרולטה על סכומי כסף קטנים. איש העולם התחתון, שעבר במקום, טילפן למישטרה, והודיע שבמסעדת „ג׳קי״ משחקים מישחקי־מזל אסורים. ניידת מישטרה הגיעה תוך שתי דקות למקום, כשהשוטרים מזנקים לעבר השולחן, סביבו ישבו גם השחקנית גילה אלמגור והעיתונאים שייקה בן־פורת ועימנואל בר־קדמא. מובן שהשוטרים הבינו כי נפלו קרבן לאזעקת־שווא, ועזבו את המשחקים לנפשם.

גאולה נוני

בחברת בתה שרון בת השלוש, המחזיקה כדור־שלג, בתמונה שהתפרסמה בעיתון המערב־גרמני „מינכנר אבנד־צייטונג,״ מעל הכותרת: „בתה של השחקנית הישראלית, המשחקת את התפקיד הראשי בהצגת ,אמי הגנרלית׳ בהמבורג, ראתה בפעם הראשונה בחייה שלג.״

בני אמדורסקי

המפורסם כזמר, משתתף בת[...] קיד־אורח בסרט הישראלי ש[...] דויד פרלוב וניסים אלוני, „הגלולה״ — הפעם לא כזמר, א[...] כמתופף במועדון־לילה בו מופיע יוסי בנאי, מכוכבי הסרט, כזמ[...] כדי שהופעתו תהיה משכנעת, קיבל בני במשך שלושה שבוע[...] שיעורים בתיפוף, למרות שהופעתו בסרט נמשכת דקה אחת בלב[...]

קוראים על פרשת דיין (המשך)

■ „כאריזמה" של

שולמית הראבן

מאמרה של שולמית הראבן, כאריזמה, הוא לעילא ולעילא. חובה לקרוא אותו בשלמותו, ובעיון רב. צריך לפרסמו בהמ־שכים. כולו ובשלמותו תמצית טהורה.

אברהם ולר, טבעון

■ גאוות

קורא

ביום שישי 21.1.72 קראתי בעיתונות על דבריה של ראש־הממשלה במזכירות

בעד

מפלגת העבודה, בנוגע לפירסומיכם על שר־האהבה משה דיין.

נראה שאין לה מה לפתוח את פיה לגופו של עניין, בקשר לאמיתות פרסו־מיכם, ולכן, כדרך לתיקון פגמיו של משה דיין, תבעה להחרים את העולם הזה, כדרך ראשי הכנסיה בימי הבינים, אשר החרימו את הפיסיקאים בעלי התאוריות המהפכניות, שהן יסודות הפיסיקה המודר־נית בימינו.

אם העולם הזה הוא „רפש" „סמרטוט מלוכלך", כפי שמכנה אותו גולדה, אז אני גאה בכך שאני קורא „רפש", ובביתי אסופים הרבה „סמרטוטים מלוכלכים" כ־אלה.

צבי דווידוביץ', תל־אביב

■ גירושי דיין

והדתות

עמדתה השלילית של דת הנצרות לגי־רושין — ידועה. ברם, בתלמוד מקילין בעניין זה מן הקצה אל הקצה: בית שמאי אומרים — לא יגרש אדם את אשתו, אלא אם מצא בה דבר ערווה, שנאמר (דברים כ"ד) כי מצא בה ערוות דבר. ובית הלל אומרים: אפילו הקדיחה תבשילו, שנאמר (שם) כי מצא בה ערוות דבר. רבי עקיבא אומר: אפילו מצא אחרת נאה הימנה... שנאמר (שם) והיה אם לא תמצא־חן בעי־ניו. וההלכה, כמובן, כבית הלל וכרבי עקיבא שהוא „תנא בתרא". (גיטין צ').

במקום אחר אנו מוצאים השתתפות ב־צער המגרש, וגם ראייה בחומרה, אמר שמואל: המגרש אשתו הראשונה — אפילו מזבח של אבנים — מוריד עליו דמעות. שנאמר: „וזאת שנית תעשו כסות דמעה את מזבח ה' בכי ואנקה מאין עוד פנית אל המינחה ולקחת רצון מידכם. ואמרתם על־מה? על כי ה' העיד בינך ובין אשת נעוריך, אשר אתה בגדת בה... והיא חבר־תך ואשת בריתך. ולא אחד עשה ושאר רוח לו... כי שנא שלח אמר ה' אלוהי ישראל, וכיסה חמס על לבושו, אמר ה' צבאות, ונשמרתם ברוחכם, ולא תבגודו." (מלאכי ב', סנהדרין כ"ב א').

אצל המוסלמים הגירושין הולכים חד וחלק יותר. המגרש לא זקוק ללכת אפילו לקאדי, אלא הוא אומר שלוש פעמים „אני מגרש אותך בשם אללה," והרי היא מגורשת כבר לכל דבר.

ומה שנוגע לנצרות ולנביא ישראל — אם נשאל מי לקח ממי, הרי מובן שה־נביא לא לקח מהברית החדשה, אלא זו לקחה מהנביא מלאכי.

ותו: גברא רבה שאני. מנהיג מן השו־רה צריך לשמש מופת לרבים: ואם באר־זים נפלה שלהבת, מה יגידו אזובי הקיר?

מרדכי בן־אברהם, ירושלים

הקאריקטורה של יוסי

— שריון

■ עשו אהבה

לא מלחמה

הקאריקטורה שצירפתם למכתבי הקור־אים בעד ונגד משה דיין, היתה במקומה. אבל תמונת הצבים המצורפת מתאימה לא פחות לנושא השריון, המלחמה והאהבה.

משה זריף, רמת־גן

■ דגל המדינה

ודגל הנשים

קראתי בעניין רב את כתבותיכם על הפרשות השונות, בהן היה מעורב שר־ביטחוננו. רצוי שהעם יכיר את העומדים בראשו, אלה שגורל האומה נתון בידיהם.

לדעתי יש לפרסם דברים מחייו האינ־טימיים של אדם במעמדו, גם אם אין בהם פגיעה בביטחון המדינה או עבירה על החוק, מכיוון שאישיותו של אדם בענייני־אהבה אינה שונה מאישיותו בענייני מדי־נה.

התנהגותו של דיין מוכיחה על כך שאי־אפשר לסמוך על הבטחותיו, כי איננו עיקבי.

הוא אדם חסר רגש, חסר אידיאלים ובעל גישה מוסרית של „הכל שלי", וזאת בנוסף לכך שהוא מנצל את מעמדו כדי לקדם את אינטרסיו הפרטיים — אדם כזה, אם הערכתי אליו, איני מוכן להפקיר בידו את חיי. אי־אפשר לשאת את דגל המדינה ודגל הנשים בו־זמנית.

י. א., חיפה

■ הפרי לא נופל

רחוק מהעץ

לדעתי, לא היה שום הכרח וטעם טוב לכתוב ולהדגיש בכתבת מי את אלישבע את המשפטים הבאים: „סבתה — אם אמה — היתה בשעתו מנהלת בית־בושת. אמה, בטרם נישאה, עסקה בזנות בת־קופת המנדט."

(א) אין לי שום רצון וכוונה לבדוק את אמיתות העובדות של שני המשפטים הנ"ל ולדעתי גם אין להם שום קשר לכל הפרשה, אם זה נכון או לא, היות והילדים אינם אשמים עבור העבר של הוריהם, וגם לא של סבותיהם.

(ב) בכתיבתם והדגשתם של שני המיש־פטים הנ"ל נותן כותב המאמר חומר יעיל בידי כל אותם האנשים, המאמינים באימרה

נגד

ש„הפרי לא נופל רחוק מהעץ". ומכאן גם למסקנה מוטעית — מר דיין נפל קורבן למלכודת.

(ג) אין שום קשר לשיקול דעותיו של שר־הביטחון כשר־ביטחון לחיים הפרטיים שלו. השקפותיו בשאלות הביטחון מבו־ססות על דיעותיו הפוליטיות, ולא על הש־קפותיו על היחסים שבינו לבינה.

י. בראון, חולון

■ האצבע הקטנה

של שר־הביטחון

אינני כותבת מיכתב זה בכדי לשבח אותכם על יכולתכם לעשות כזו פירסומת לשר־הביטחון משה דיין, אלא לבזותכם!

מי כמוהו היה שר־הביטחון? תנו דוג־מה! כנראה, אינכם יודעים שאם שר־הביטחון יתפטר, אז ישראל אבודה. אינ־כם יודעים שכל עם ישראל עומד על אצבעו הקטנה?

ואיך אינכם מתביישים לבזותו בפומבי?

אהבת הצבים

— תחת שריון

מה זה עניינו של העולם הזה, חיין הפר־טיים של שר־הביטחון?

אינני יודעת איך אזרח כמו נרקיס לוי מחולון יכל לכנות במיכתב למערכת את שר־הביטחון „דון ז'ואן"?

במלחמת ששת הימים בימי האש, ההפ־צצות וההפגזות, כשכל אזרח זאטוט היה נמצא במיקלט וצמוד למכשיר הרדיו בכדי לשמוע חדשות, שר־הביטחון משה דיין היה בקווים, במקום לשבת ליד מכשיר הטלפון ולתת פקודות.

במלחמת השיחרור נפצע ונשאר נכה לכל ימי חייו. את זה אינכם מפרסמים. אתם מפרסמים רק את זה שיש לו חברות, שהוא „דון ז'ואן" ושהוא שר אהבות.

אסנת סויד, הרצליה

● משה דיין לא נפצע במלחמת־השיח־רור, אלא בפלישה של צבאות הברית ל־סוריה במלחמת העולם השניה.

■ שר־הביטחון

לא נזיר

בכל הפרשיות שהפצתם בנוגע לדיין, המוזרה שבהן, היא פרשת אלישבע. אינני יודע איך עורכי עיתון מסונוורים כל־כך מכתיבת השמצות (שבחלקן אמיתיות) כות־בים ומאמינים לאשה זו בכל דבריה?

(א) אשה המספרת ומפרסמת את חייה האינטימיים, נחשבת לאשת בשלב האח־רון בדירוג החברתי, ולא מן הנמנע שיש־נם סילופים וניפוחים בדבריה.

(ב) מאימתי אשה מספרת על תולדות בתוליה והתבטלותם? זאת היא אשה מיואשת ומדוכאת, שנעזבה על־ידי האדם שאהבה, וכביכול מדמיינת הבטחות נישו־אין, שעד כה לא הוכחו.

אשה זאת איבדה כל גבול בניקמתה על שנעזבה. כל אמצעי הוא טוב במצבה.

בנוגע לשאלתכם: האם אפשר לסמוך על שיקול־דעתו של שר־הביטחון? נשאלת השאלה: מאימתי נמדדת ערכיותו של שר־הביטחון ממותניו ומטה? ובכלל, לא ידוע לי ששר־הביטחון חתם על התחייבות כל שהיא להיות „נזיר" בטרם היכנסו לתפ־קידו.

אני מצטער, אבל לא שיכנעתם אותי, ועוד רבים מחברי. אף־על־פי שידוע לנו ששר־הביטחון אינו טלית שכולה תכלת.

אמנון קינן, חיפה

■ מאחורי

דיין

אזרבגה

אתם יכולים להמ־שיך ולהשמיץ את משה דיין בהשמצות מצוצות מן האצבע. זה לא יעזור לכם. אנו נמשיך להצביע בבחירות בשביל משה דיין.

לדעתי, זכותו של שר־הביטחון לחיות איך שנוח לו, ולא לבלבל את מוחו על־ידי דיבורים ו־חדשות ותמונות ומאמרים שכותבים אותם אנשים לא מהמניין. זה לא יעזור לאף אחד. שר־הביטחון יישאר איך שהוא. אני מאחורי שר־הביטחון.

גומעה סולימאן אזברגה, שבט אזברגה, באר־שבע

מכתבים

■ חידוש

המלחמה

אני החתום מטה חי כל הזמן בהרגשה שממשלת־ישראל פוחדת לגשת לקהיר ו־לדבר עם אל־סאדאת בארבע עינים בלי מתווכים ובלי שושבינים ישר ולעניין, כדי להגיע להסדר לטובת ישראל ומצרים כאחד.

מאיר בלומברג, ראשון־לציון

■ ישר

כוח

אני נמנה על מעריציכם הקבועים. ישר כוח, חזק ואמץ.

יקותי, חבל מגידו

■ הדרך

לפאשיזם

אופן הטלת מרותה וסמכותה של הגברת ראש ממשלתנו עוברת כבר את גבול הטעם הטוב ומתחילה להיות מסוכנת.

גולדה מאיימת בחיסול פיזי על שבועון מפלגתה שלה אות ובפגיעה מסחרית ב־העולם הזה על־ידי הגבלת מודעות פיר־סומת.

וכל זאת משום החטא הנורא שחטאו בהעיזם בחוצפתם כי רבה, לחלוק על דרכה ומחשבותיה של היושבת־ראש ול־העלות על הנייר, כל אחד בדרכו שלו כמובן, „דברי בלע חסרי אחריות" הפוג־עים במפלגה ובנכסים לאומיים למיניהם.

אין לצעדים שרירותיים מסוג זה תקדים בשום מדינה מתוקנת המכירה בזכות חופש ההתבטאות.

הציניות המזדעקת מאליה בעובדה זו היא שאך לפני ימים ספורים דיברה גולדה על דרכים מדרכים שונות המובילות בסו־פן לפאשיזם וטואליטריות. אך שיהיה ברור שאין כל צל של ספק להניח ולחשוד בה שהתכוונה באמירה זו גם לאיומים דלעיל כאחת מן הדרכים.

אברהם פילוסוף, רמת־גן

■ סירחון

גדול

בתקופה האחרונה סוגרים באין כניסה

מקומות רבים. זה לא עוזר והסירחון רב. ראו פרשת נתיבי נפט לדוגמה.

מתי חלילי, משמר העמק

● תיאור הסירחון כפי שקלטה מצלמתו של הקורא מתי חלילי — ראה תמונה.

■ תוהו

ובוהו

מדוע כשנתפס חשוד בפריצה או גניבה, כלומר אזרח פשוט, עוצרים אותו ומביי־אים אותו למשפט, ואם אין לו את התנ־אים לרכוש עורך־דין אז הוא עוד יותר דפוק?

ומדוע כשנתפס אדם חשוב, כמו שר או אישיות חשובה, לא נעשה משהו דומה

ואותה אישיות דורשת מייד ועדת־חקירה לבירור המצב.

כמה עולה ועדת־חקירה כזו ועל חשבון מי? האם יתכן תוהו ובוהו כזה במדינה?

אבי חן, תל־אביב

■ ישוחררו

סרבני הגיוס!

בזאת אני מביע את תמיכתי בסרבן ה־גיוס גיורא נוימן.

חוצפה היא „להכיר" בזכותם של סרבני גיוס „מטעמי מצפון" ולא להכיר בזכות האחרים לסרב להתגייס מטעמים פוליטיים־אידיאולוגיים.

חוצפה אחרת היא לכפות על סרבנים כאלה שירות „לאומי" אחר. שני שרותים אלה ישרתו בסופו של דבר אותה מיס־גרת — צה"ל — במלאה אותה פונקציה — כיבוש וכדו' — שלה גיורא נוימן ואחרים מתנגדים.

חליל טועמה,
פרנקפורט, גרמניה

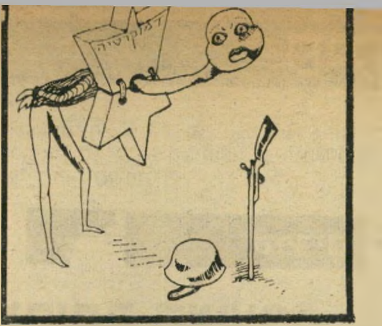

● מכתבו של הקורא חליל טועמה, הגיע על גבי גלוייה שמצידה האחד מוד־פס: „ישוחררו סרבני הגיוס בישראל" ועל צידה השני קאריקטורה — **ראה תמונה.**

■ סרבני הגיוס

וכחורי הישיבה

סרבן הגיוס, גיורא נוימן, נידון שנית ל־35 ימי מאסר על סירובו להתגייס.

למרות שדיעותי הפוליטיות אינן קרו־בות לדיעותיו, ועל אף שאיני מכירו באופן אישי, רואה אני חובה לעצמי לזעוק נגד הצביעות של משרד־הביטחון בטיפול במגוייסים ובסרבני גיוס.

שעה שבחורי־ישיבה ובנות דתיות מ־שוחררים משירות בצה"ל — עקב השקפת עולם מסויימת ודיעות מסויימות — בגלל הסכם קואליציוני בזוי, הרי שלאדם ש־השקפת עולמו טוענת שאין להתגייס, ללחום ולהרוס — מותר גם־כן לסרב להתגייס לצבא.

אי־לכך אני קורא לשר־הביטחון לשחרר, לאלתר, את גיורא נוימן שהשקפת עולמו נוגדת שירות בצבא כלשהו, ולא להפכו ל„קדוש מעונה" בעתיד הקרוב.

בני ציטרין, תל־אביב

■ מצב

טרגי

אני פונה אליכם בקשר לגורלו של עלי בן־נאסר מנסור מכפר ראמה, איש צעיר זמן קצר לאחר נשואיו — שנישפט לשבע שנות מאסר בגלל שניכנע לאיומיו של מסתנן־מחבל וקיבל ממנו רימוני־יד שלא דיווח עליהם לשלטונות (על אשמה זו ני־דונה גם אם המשפחה לארבעה חודשי מאסר שריצתה אותם כבר). הדבר התגלה מאחר והמחבל הנ"ל ניתפס בגבול.

המשפחה (שהיא פליטה בתוך ישראל יושבת ללא אדמה(!) בשכונת פחים ע"י כפר ראמה) — מבקשת שלפחות יותר לאשתו ליפגש איתו באופן אינטימי מפעם לפעם. ניהלתי על־כך התכתבות ארוכה עם משרד־הביטחון — וגם התשובה האחרונה והסופית היתה שלילית לחלוטין! שר־הביטחון לא רואה שום מקום להתחשבות והקלה במצבה של המשפחה מוכת הגורל!

שלום זמיר, אמירים

■ קסדות

עלייך ישראל!

הסטטיסטיקה של משרד־התחבורה, ש־פורסמה בעיתונים, היא בבחינת חצי אמת, כיוון שהיא מראה רק צד אחד של ה־

(המשך בעמוד 10)

אם אינך מאמין כי לכל סיגרית
פרלמנט
יש פומית

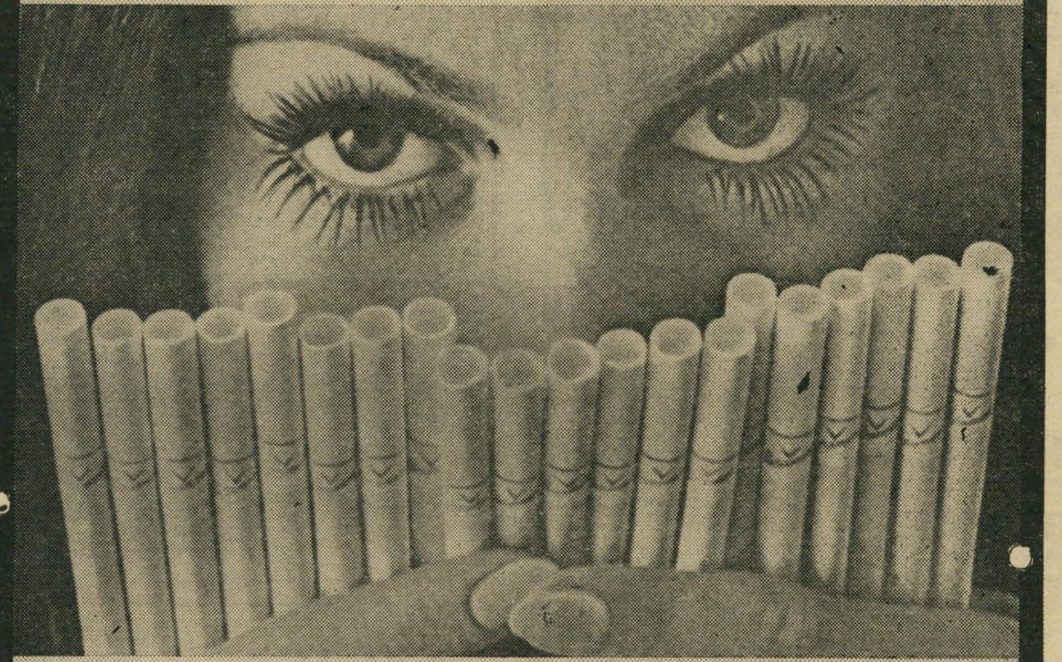

הסתכל בהן בדרך זו

הפילטר של
פרלמנט
פועל כפי שפומית
(מחזיקת סיגריות)
פועלת

להשיג באריזה קשה, באריזת קינג סייז ובאורך 100 מ"מ

„האדם השלישי" מגיב

„העולם הזה" 1793, „מנבאים סערה סביב ספרו של האדם השלישי," „תשקיף" על ספרו של האיש שהתפרסם בתקופת „פרשת לבון" כ„האדם השלישי".

השמועות אודות תוכן הכתבה, „מנבאים סערה סביב ספרו של האדם השלישי" הגיעו אלי שעות ספורות לאחר הופעת השבועון ברחוב, אך העדפתי לחמ-

„האדם השלישי" לפי הדמיון *
„רק לי אסור להגיב"

תין עד אשר אראה את הכתוב במו עיני.

ניתן להסיק מכתבה זו, שירדתי מ־הארץ. הבל חבלים! יצאתי את הארץ כדי לעזור לידיד, לעמוד לימינו, כאשר הוא היה זקוק לעזרתי. ידיד אשר עמד לימיני כאשר רוב „ידידי" שכחו ידידות מהי. רק כאשר שהיתי בחו"ל חודשים מיספר, הגעתי להחלטה לכתוב ולפרסם את קורותי. בתום הכתיבה אשוב ארצה, כי זה הרי מקומי.

טענתם ש„אלה אשר קראו את הפרקים הראשונים בספר, טוענים כי הוא מכיל שורת גילויים, העלולים לא רק לגרום להתלקחות סערות פוליטיות מחודשות בישראל, אלא גם למנוע כל אפשרות של שלום בין ישראל למדינות ערב בעשר השנים הקרובות."

דעו: איש זולת אותו אדם, העורך את ספרי, לא קרא אפילו חצי דף מהספר, שלא לדבר על פרק או פרקים. לכן, כל הנאמר בכתבה מבוסס על ניחוש בלבד.

אינני יודע בדבר „סערות פוליטיות," העלולות לצמוח מתוכן ספרי, אך הגיוני להניח שמיספר אנשים לא ירגישו בנוח כאשר תוסר מסכת השקר מפניהם.

באשר „למניעת השלום בעשר השנים הקרובות," ברצוני לקבוע חד־משמעית: אם ספרי היה מסכן את דחיית השלום בינינו לבין שכנינו אפילו ביום אחד, לא הייתי כותבו. נפש אחת בישראל, חייו של בחור הניצב ליד התעלה, חשובים ויקרים לי יותר מאשר פירסום הספר, ואין זאת מליצה בלבד.

לידיעתכם, כאשר לפני כשלושה חודשים שוב הודפסו ההשמצות מעל דפי העיתונות, הסכמתי לתת ראיון מוקלט לקול ישראל. הצנזורה בארץ לא איפשרה את השידור.

גורם ישראלי, אשר שוגר אלי במיוחד, הגיב: „אין אנו אחראים על אשר כותב אורי דן ויתר חבריו. זה מיקצועם, ולא לנו להגיב אם שקר בפיהם או לאו. הרי אנו לא האשמנו אותך בכך (מסירת הרשת) אף פעם."

מוזר רק, שרק לי לא ניתן להגיב על אשר נאמר בעיתונות. רגיל אני כבר לאי־דיוקים והשמצות, אך לראות שגם פקודי לשעבר במצריים הוטעו — זה כאב, וכאב מאוד. הודעתי לארץ שאם לא יופסק מסע ההשמצות, אפנה לעיתונות העולמית. הדבר עזר, והיועץ המישפטי לממשלה פעל בהתאם.

„האדם השלישי", לוס־אנג׳לס

* בציור שליווה את „פרשת אלכסיס", תיאור פרשת לבון בסיפור דמיוני של **העולם הזה.**

(המשך מעמוד 9)

בעיה; בוודאי שרוב תאונות הקטנועים (וכל רכב דו־גלגלי) מתרחשות בשטח עירוני, שהרי שם הן רוב הנסיעות! אם נחלק את מספר הנסיעות בשטח פתוח במספר התאונות בתחום זה ונשווה את התוצאה עם חלוקת מספר הנסיעות בשטח בנוי במספר התאונות שם, אני משוכנע שהסטטיסטיקה תשתנה.

האם ניסה מישהו מעובדיו הבכירים של משרד־התחבורה לרכב על קטנוע ביום חמסין כשקסדה על ראשו, או ללכת ל־סידורים או לסרט כשקסדות תחת בתי־שחיו בנוסף על חפצים אחרים?

על־פי החוק, מבוטח רק רוכבו האחורי של הקטנוע בביטוח חובה. מדוע אם־כן, לא יחוייב הרוכב האחורי בלבד בחבישת קסדה? חוק זה, בנוסף על הנאמר לעיל, מהווה פגיעה ישירה וממדרגה ראשונה בחופש הפרט. זהו אספקט שאין הציבור בכללותו רשאי להתעלם ממנו. חבל מאוד שמשפטנים אינם משמיעים קולם בעניין זה, ואולי זה משום שאין הם נוסעים ב־כלי־רכב זה?!

אבירם שובל, חיפה

■ בעייתי שהיא

בעיית הרוכלות

הנני אדם חולה שסובל ממחלת האפ־לפסיה ויש לי נכות בראש מילדות.

הנני אדם שחוזר למוטב, לאחר שהדרדרתי לפשע בגיל רך, ושהייתי בבתי־סוהר פעמים רבות.

משפחתנו מונה שש נפשות, כשהאם אשה חולנית, ואין באפשרותה לעבוד בשום עבודה פיסית, כי לרוב היא רתוקה למיטה. אני התומך היחידי המפרנס את כל בני־משפחתי. היות ואני אדם שלא מסוגל לעבוד בשום עבודה פיסית, פניתי למר קנר הממונה על מערכת הפיקוח בעיריית תל־אביב, וביקשתי ממנו רשיון לרוכלות. הוא הבטיח לי שברגע שיתנו מקומות נוספים בשוק־הכרמל אני אהיה בין המועמדים הראשונים לקבלת מקום. אך לאהר הבטחתו ניתנו מקומות בשוק, אך לי לא נתנו מקום.

מה עלי לעשות? אני מבקש את עזרתכם לנסות למצוא פתרון למצבי הקשה, ואני תקווה, שאולי אתם תהיו התחנה האחרונה, כי אני אדם המסוגל לשים קץ לחיי.

ראובן ארי, תל־אביב

■ אדם גדול

זכרונו לברכה

„העולם הזה" 1794, תמרור על מותו של המלחין מקס שטיינר.

עיתונכם היה בין הבודדים בארץ שמצא לנכון להזכיר את פטירתו של המלחין ההוליבודי הדגול מקס שטיינר, שהשפעתו על הלחנת הסרטים עם תחילת הסרט המדבר ושנים אחר־כך היתה מכרעת.

מעטים האנשים המכירים את פעילותו העניפה ותרומותיו הרבות במישור האמנותי והאנושי המעוררות עניין והתפעלות כאחד. מאז 1965 פועלת אגודת מקס שטיינר ששמה לה למטרה להפיץ את מנגינותיו ברחבי העולם מתוך רצון־טוב שלא על־מנת לקבל פרס. מרכז האגודה נמצא בלוס־אנג׳לס, קליפורניה תחת הנהלתו של מר אל ק. בנדר. לאגודה סניפים בהתנדבות בארצות רבות כולל ישראל שיש לי הכבוד ליצגה.

נזכור לברכה אדם גדול שהלך לעולמו בהשאירו אחריו מעיין בלתי נידלה של שמחה והנאה הטמונות במנגינותיו הרבות ושנתן לנו שעות של קורת־רוח עצומה.

שמואל שטרנברג, נס־ציונה

●

קוראים השולחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

הטלוויזיה עדיפה על הקולנוע — היא קרובה יותר לבית־השימוש, ובית־השימוש נקי יותר. (אלמוני)

ספרים

אחותה הצעירה של לוליטה

Mary, by Vladimir Nabokov Fawcett

„מרי", מאת ולדימיר נבוקוב — הוצאת פאוסט 1971, 160 עמודים — 4.90 ל"י.

כפי שתינוק לומד לזחול לפני שהוא מתחיל ללכת, כך גם הקורא, המעוניין להתמודד עם ולדימיר נבוקוב, מן הסופרים החשובים של המאה, מוטב לו ש־יתחיל במרי לפני שיפנה לשפה המשוכללת, המסובכת וחדורת־הרמזים של ספריו האחרונים.

מרי, יצירת ביכורים שהופיעה לפני 54 שנים ברוסיה, נשכחה מאז לחלוטין ורק

ולדימיר נבוקוב
עוד לא לוליטה

עתה תורגמה לאנגלית, בשיתוף פעולה עם המחבר עצמו, היא סיפור פשוט בתכלית, בהשוואה עם לוליטה או אדה. ה־דמויות, פליטים רוסיים בפנסיון ברלינאי מרופט, מזכירות עדיין פליטים דומים אצל מחברים רבים אחרים. ואותה אווירה, שיכלל נבוקו בעצמו בספריו המאוחרים יותר. השפה טרם קיבלה את אותו כוח קסום, שבו כל מילה יכולה להפיח סביבה ריחות, ולעורר תחושות של ממש ב־תוך הקורא.

למרות זאת, מרי היא בת־דמיונו המובהקת של נבוקוב. הסיפור מתרקם באיטיות לתמונה שלמה, מתוך שברי זכרונות ורסיסי מציאות. הגיבורים, המתוארים באירוניה דקה שמסתירה, כאן אולי פחות מאשר בספרים מאוחרים יותר, מידה רבה של עצב, והפיוט החודר לתוך תיאורים כמו טיול־לילה בברלין או זכר יער רוסי בקיץ, כל אלה סימני־היכר של אבי לוליטה, וכפי שבאדה מתגלה סיפור־האהבה רק לאחר שמרבית הספר כבר מאחוריך, כך גם כאן, רק לקראת סוף ה־ספר נחשפת אהבת־הנעורים, שהיא בעצם המניע לכל הסיפור.

מי שאינו מכיר עדיין את נבוקוב, ייטיב לעשות עימו הכרה כאן, ומי שמכיר אותו, לא ירצה ודאי להחמיץ את תחילת דרכו.

■ ■ ■

מועקתו של משכיל

„כלב לבן", מאת רומן גארי — הוצאת סיגנט 1971, 222 עמודים — 6.25 ל"י.

בעלי האפים העדינים אינם אוהבים לאחרונה את רומן גארי. ובאמת, כיצד אפשר לאהוב דיפלומט גוליסטי, סופר מצליח, ובעל לשחקנית קולנוע (אותה ביים בסרט פושר למדי), שאינו מארכסיסט, ואפילו אינו מתחזה בתור שכזה?

למרות זאת, גארי הוא סופר מוכשר, בעיקר כאשר הוא מתאר פרקים מתוך חייו (שורשי הרקיע, הבטחה עם שחר). כלב לבן משתייך גם הוא לסוג זה של ספרים.

זהו אוסף התרשמויות של גארי, המתחיל בהוליבוד, שם הצטרף לאשתו, ג׳ין סיברג, שהופיעה בסרט, ונמשך פחות או יותר על פני כל העולם. עיקרו של ה־ספר, פגישות עם פעילי התנועה לזכויות הכושים באמריקה והוא מסתיים בתאור מאי 68' ומהומות הסטודנטים בפריס.

בין הפגישות עם האנשים היפים של הוליבוד (שאינם נראים יפה כל־כך לאור היום), לשיחות עם לוהמי־תירות כושיים אמיתיים ומזוייפים, באנדרלמוסיה של פרעות הכושים בוואשינגטון והדי המהומות ברובע ואטס בלוס־אנג׳לס, משתרבב סיפורו הסמלי של כלב־רועים גרמני ענק, שאומן להתנפל על כושים, וגארי מנסה בכל הדרכים לגמול אותו מן ההרגל.

עמדתו האישית של גארי, בכל הפגישות הללו, וספקנותו של איש־הרוח ב־תוכו. אינם עולים תמיד בקנה אחד עם המהפכנות באופנה, והעובדה שאינו אוהב את מארקוזה, אבל אוהב את מאלרו, עשוייה להרגיז רבים. אולם קשה למצוא תיאור משכנע יותר של מועקת איש־הרוח של שנות ה־70, נוכח המבול העצום של דיעות, השקפות והכרזות בהן הוא נתקל על כל צעד ושעל, שבמיקרה הטוב ביותר הן אשליות, וברוב המיקרים האחרים, הם סתם מעשי־תרמית.

יתכן מאוד שלא אנשים כגארי יביאו לשינויי־ערכים בעולם הזה. חינוך הומניסטי, השכלה וסלידה מהמון, אינם תכונות טובות למהפכן. אולם אם תבוא המהפיכה, גארי יידע איך לתאר אותה.

■ ■ ■

תמלוגים מספרים הם עניין נעים מאוד, אבל ריקוד שבעת הצעיפים מביאים את הכסף יותר מהר.
(החשפנית ג׳יפסי רוז לי).

תקליטים

חלפון מכה את המומחה

„קאסיוס קליי נגד חלפון" — הגשש החיוור בהופעה חיה. סי.בי.אס. 70110/1.

אז ככה, אם אתם רוצים מצחיקנים, אין כמו הגששים? מה זה כבר חשוב, אם

הגשש החיוור
יותר מן הקנטטה

זה יותר מצחיק מן הקנטטה או פחות מצחיק? זה תעזבו לחכמים עם התיאוריות. בשביל סתם בני־תמותה, גברי, פולי ו־

שייקה הם עדיין קאנונים, אין מה לדבר. כל מערכון פגז, ו„קאסיוס קליי נגד חל־פון" או „הכה את המומחה" הם אפילו פגזים בקליבר כבד.

הפיזמונים שמסביב דווקא די נחמדים, בעיקר שאין הרבה, ואיזה משני התקליטים יותר טוב, זה כבר עניין של טעם אישי. רק תדעו דבר אחד — הרחש שמלווה את הצד השני של התקליט השני, הוא לא תוצרת הגשש, את זה עשו בבית־החרו־שת לתקליטים וזה דווקא לא מצחיק.

התעמלות קולית על מתח גבוה

ברברה ג'ון סטרייסנד, סי.בי.אס. 64459.

יש מוסיקאים המאמינים שתפקידם החשוב ביותר הוא לשרת את המוסיקה שהם מבצעים, ויש החושבים כי תפקידה החשוב ביותר של המוסיקה הוא לשרת אותם. גברת ברברה סטרייסנד שייכת לסוג השני. כלומר, כאשר היא נוטלת לידיה פיזמון, היא מחפשת כנראה, בראש וראשונה, היכן תוכל לסטות מן המנגינה, ולפתוח בתרגילים חופשיים בהתעמלות קו־לית אשר יראו בפעם המי יודע כמה לעולם כולו, כי היא יכולה לעשות את הכל „טוב יותר" (כדברי שירו של איר־וינג ברלין מאני אוקלי).

ובכן, זה נכון. היא באמת מסוגלת לע־שות הכל, יש לה שליטה מושלמת בקולה, היא עוברת בקלות מופלאה מלחישה חריי־שית נמוכה לזעקה רמה בצלילים הגבו־הים ביותר, והיא עושה זאת בין אם יש בכך צורך או לאו. וכל זה אינו עוד בבחינת חידוש, מאחר ועשתה זאת בכל תקליטיה הקודמים.

החידוש היחידי שהיא מנסה להנהיג בתקליט החדש, אם כי גם זה אינו חידוש מוחלט, הוא גיוון מבחר השירים לכיוון

(המשך בעמוד 12)

סיקורת

(המשך מעמוד 11)
קצת יותר צעיר, כדי להוכיח שהסולנית המהוללה אינה מנותקת מן המציאות.

אבל מה לעשות וכאשר ג׳ון לנון שר את שיריו (למשל אמא) יש בכך מימד אינ־טימי שאינו עולה בקנה אחד עם קולורטו־רה של זמרת סופרן, וקולה החודר אינו יכול אף פעם להישמע כחלק שווה־ערך מקבוצה שלמה (כפי שזה צריך להיות בלהקות קצב טובות).

בקיצור, יתכן וקארול קינג (שאחד משי־ריה היפים נמצא בתקליט זה, יש לך ידיד),

ברברה סטרייסנד
קלות מופלאה

בורט באכארך, או ג׳ון לנון ישמחו לש־מוע את פיזמוניהם בצורה שונה מן הרגיל, אבל קשה להאמין שהיו מעוניינים לחיות עימם לאורך זמן, בצורה זו.

■ ■ ■

מטוס גונח ונובח

ג׳פרסון איירפלן — נביחה — חברת גרונט (גניחה) 1001.

התקליט הראשון של להקת מטוס ג׳פרסון על חברה פרטית שלה, מצביע בפעם נו־ספת על העובדה שזאת אחת הלהקות המעטות שיש לה מה לומר, גם אם לא כל קליעה היא בול.

כמה מן הקטעים בתקליט החדש נש־מעים יותר כנסיונות בצלילים מאשר כמו־צרים מוגמרים, ואילו אחרים מנסים לנ־גוע עם האף בעננים — למשל התחשבתי המושר כמעט במקהלה, ללא ליווי (תזכו־רת למוסיקה פרה־קלאסית?) או סרט מל־חמה שאינו אלא גירסה נוספת לחזון אח־רית הימים עם אלוהים־היפי.

אולם לצד שגעונות גדלות אלה, נמ־צאים כמה פיזמונים שראויים בהחלט ל־כמה וכמה האזנות. שיר על מירנדה המשו־געת המאמינה לכל מה שכתוב בעיתונים, אתה נחמד כמו שאתה מרגיש, בו התוכן והליווי מצטיינים בטוב טעם, קטע תזמור־תי בשם תרנגול הודו משתולל, שיר הו־מוריסטי בשם אל תתווכח עם גרמני כשאתה עייף, המשתמש בצליל המיוחד של השפה הגרמנית בצורה משעשעת, ורוק׳נ־רול פסיכדלי, בשם אי הרוק׳נ־רול שנש־מע כאילו נוגן על־ידי ביל היילי וכוכבי השביט שלו, לאחר מנה כפולה של סמים.

■ ■ ■

ידיעון פקינג, פירסום סיני בשפה זרה, בישר לאחרונה תוספת חדשה לספרון ה־אדום של אימרות היושב־ראש מאו. ובכן, לאחר שהירהר הרבה בדבר, החליט היו־שב־ראש כי הדרך הטובה יותר להביס את האוייב ולהבטיח ניצחון מלא היא „לזל־זל בו מבחינה אסטרטגית, אבל להתחשב בו מבחינה טאקטית.”

אימרה זהה נכתבה לפני 500 שנה על־ידי איטלקי שלא היה אפילו מארקסיסט, שלא לדבר על כך ששנא מהפיכות. שמו, ניקולו מקייאבלי. אז מי אמר שיש חדש תחת השמש?

עם סבוי-
טבק הזהב בקופסת הזהב

הנדון:

פרישת השבוע

למי שייך הכסא?

המנדאט של חבר־הכנסת, רכושו של מי הוא?

האם הוא רכוש פרטי של חבר־הכנסת, הרשאי לעשות בו ככל העולה על רוחו?

האם הוא רכוש המפלגה, אשר ברשימתה הוא נבחר?

זהו ויכוח ישן. הוא התעורר כמה פעמים בשנים האחרונות, כאשר חבר־כנסת פרש או הופרש מסיעתו.

בכל מיקרה כזה תבעה המפלגה, בזעם צדקני, שהח״כ הסורר יחזיר את המנדאט שלו.

ובכל מיקרה כזה טען הח״כ הנדון שהוא דווקא נאמן לשליחותו ולרצון בוחריו, וכי הודח בצורה בלתי־דמוקרטית על־ידי דיקטטור מפלגתי מרושע.

המפלגה רוצה שהח״כ יתפטר, וכי במקומו ייכנס לכנסת המועמד הבא ברשימה. הח״כ דבק בכסאו, ואינו חולם לפנות את מושבו.

זהו סיפור ישן. עכשיו הוא קרה שוב, עם פרישתו־הדחתו של ח״כ מאיר אביזוהר מן הרשימה הממלכתית.

מי צודק?

■ ■ ■

הטענות של ראשי הסיעה הן פשוטות והגיוניות. אפשר לסכם אותן כלהלן:

בארץ אין הבחירות אישיות, אלא מפלגתיות.

הבוחר אינו שולח לכנסת נבחר מסויים, אלא נותן את קולו למפלגה, המציגה לו מצע מסויים ותוכנית מסויימת.

אמנם מציגה המפלגה לבוחר גם רשימה של מועמדים, אולם אלה מופיעים כיחידה אחת. אין לומר שהבוחר נתן את קולו לאיש מסויים. לכל היותר, הוא נותן את קולו לראש־הרשימה, שהוא נושא־הדגל.

בהציגו את מועמדותו ברשימה מסויימת, מתחייב המועמד להיות נאמן למפלגה ולעקרונותיה, לתוכנית שהיא מציגה, וגם לאחדותה ככוח פוליטי מגובש.

כשאדם כזה נבחר לכנסת, ולאחר מכן פורש מסיעתו — ולא חשוב אם הסיבה היא עקרונית או פרטית — הרי הוא חייב להחזיר את המנדאט שלו למפלגה, כדי שתשלח לכנסת אדם שנשאר נאמן לה ולעקרונותיה.

זוהי חובה מוסרית ופוליטית. אחרת הוא מועל באימון ובוגד בשליחותו.

נניח שפלוני נבחר לכנסת ברשימה של חסידי־סיפוח, משנה את דעתו והופך רודף־שלום המטיף לנסיגה טוטאלית. האם מותר לו לעשות זאת בכנסת, על סמך הקולות של חסידי־הסיפוח ששלחוהו?

או נניח שהוא נבחר ברשימה אנטי־ממשלתית קיצונית, שהבטיחה להילחם בכל כוחה נגד המפלגה השלטת. אם הוא משנה את דעתו ורוצה להצטרף בעצמו למפלגה השלטת, האם מותר לו להמשיך ולהחזיק בינתיים במנדאט שקיבל למטרה הפוכה?

התשובה המתבקשת היא: בהחלט לא. עליו להתפטר, להחזיר את המנדאט למפלגה — ואז יהיה חופשי להטיף לדיעותיו החדשות ככל העולה על רוחו, מחוץ לכנסת.

■ ■ ■

הצרה היא שגם טענותיו של הח״כ הפורש (או המורדח) הן פשוטות והגיוניות. אפשר לסכם אותן כך:

הבוחר נותן את קולו, אמנם, לרשימה מפלגתית — אך רשימה זו מורכבת מבני־אדם.

אין הוא בוחר במפלגה בלבד. שהרי אילו היה זה כך, די היה להציג לבוחר את אותיות המפלגות, מבלי לפרסם רשימות־מועמדים.

אז היה ברור שהבוחר נותן את קולו למפלגה בלבד, ומנהיגיה היו יכולים להרכיב בעצמם את הסיעה, על פי שיקוליהם.

כיום נותן הבוחר את קולו לרשימה של בני־אדם. יתכן שיש לראש־הרשימה מעמד מיוחד, אך מי יכול לקבוע כמה קולות הביא עימו כל מועמד שהוא?

אילו נתקבל העיקרון שח״כ, אשר הסתכסך עם סיעתו, חייב לפרוש — הוא היה הופך את כל הח״כים סופית לבובות.

ראשי־המפלגות יכלו אז למשוך בחוטיהם, מבלי שייוותר לח״כים שמץ של עצמאות אישית. כל ח״כ היה יודע שעליו להיכנע לחלוטין למשמעת הסיעתית, אחרת תוכל הסיעה לסלקו מן הכנסת, ולא לחכות לסילוקו עד לבחירות הבאות.

אם כן, מדוע יש בכלל צורך ב־120 חברי־כנסת? האם לא היה די בוועדה של נציגי־סיעות, כשקולו של כל נציג יהיה שווה למיספר המנדאטים שקיבלה סיעתו?

■ ■ ■

למעשה קיימת בארץ שיטת־בחירות שהיא תערובת של בחירות מפלגתיות ובחירות אישיות. הבוחר נותן את קולו גם למפלגתו וגם לרשימת־המועמדים שלה, המורכבת מאנשים מסויימים.

תערובת זו אינה מיקרית. היא מהווה פשרה בין שני צרכים: הצורך לגבש כוחות פוליטיים, שיוכלו להתחרות על השילטון, להבטיח שילטון יציב ואופוזיציה יעילה — והצורך למנוע עריצות מוחלטת של המנגנונים המפלגתיים על הנבחרים.

זוהי פשרה נבונה, שהוכיחה את עצמה בארצות רבות.

למרות תעמולת־הזוועה של המשוגעים לשינוי שיטת הבחירות, אין ספק שזוהי השיטה הדמוקרטית ביותר בעולם, כשכל חלק מן הציבור מיוצג בכנסת על פי כוחו האמיתי, ללא עיוות וסילוף.

אולם, כמו כל פשרה, היא מולידה בעיות שאין להן פתרון קל. פרישתו של ח״כ מסיעתו היא אחת הבעיות האלה. אין לה פתרון קל, לא להלכה ולא למעשה.

קשה לקבוע לגביה כללים חד־משמעיים, מפני שאין שתי מפלגות הדומות זו לזו, וממילא אין שני פילוגים הדומים זה לזה.

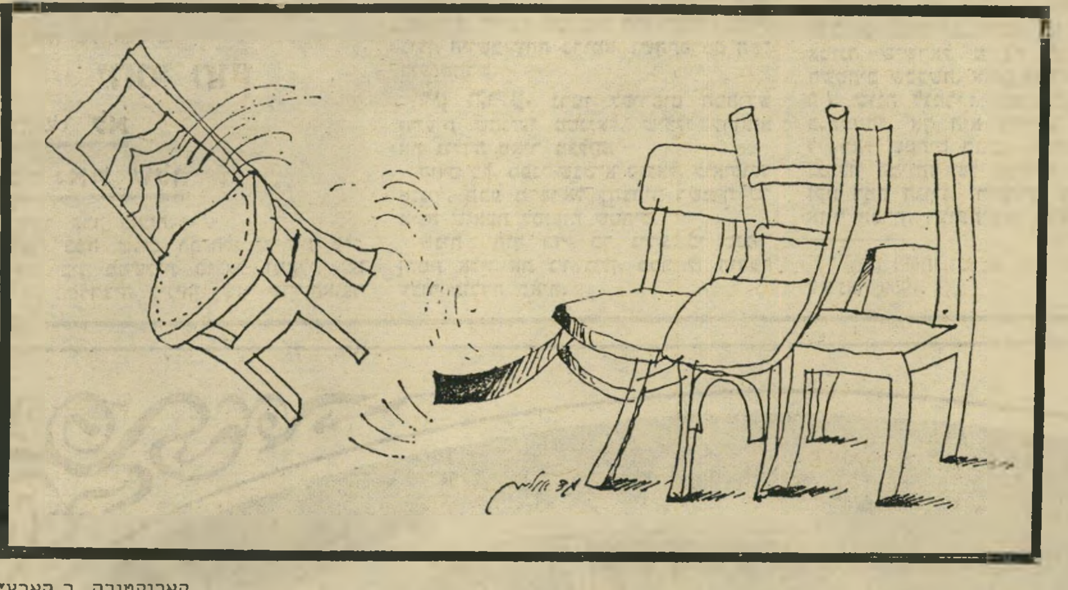

קאריקטורה ב„הארץ"

יש וח״כ פורש מסיעתו בגלל חילוקי־דיעות פוליטיים כנים. (למשל: פרישתו של ח״כ יונה כסה ממפא״י, בשנת 1961, בגלל תמיכתו בפינחס לבון המודח, אחרי ויכוח פומבי וממושך בין שני מחנות במפלגה.)

יש וח״כ פורש מתוך אופורטוניזם אישי גרידא. (למשל: ח״כ שלמה כהן־צידון, שפרש בכנסת האחרונה מגח״ל, הסתובב זמן־מה כח״כ ללא־סיעה, והצטרף ערב הבחירות למרכז החופשי. הכל הבינו שהצטרפות זו באה מפני שבתור ח״כ יחיד לא היה מקבל 120 אלף ל״י מקרן מימון הבחירות, וכשהצטרף לסיעה קיימת, גבתה זו עבורו סכום זה.)

המיקרים היו שונים זה מזה, החל בכלנתריזם גס ומושחת, וכלה בפרישה בעלת אופי מצפוני טהור. שום כלל פשוט וברור לא יכול לחול על כולם.

■ ■ ■

מקרהו של מאיר אביזוהר מסובך במיוחד, מפני שכל פרשת הרשימה הממלכתית היא בבחינת קוריוז חסר־תקדים.

הרשימה קמה על פי בקשת דויד בן־גוריון, שלא רצה לחזור למפלגת העבודה יחד עם משה דיין ושמעון פרס. במהלך הבחירות פיתחה הרשימה פולחן־אישיות כפול, כשהיא מפרסמת פלאקאטים עם תמונת בן־גוריון וגם עם תמונת דיין — שהיה מועמד של מפלגה יריבה.

אין ספק שהרוב העצום מבין 42,653 הקולות של ע״מ ניתנו אישית לדויד בן־גוריון — אך זה פרש מן הכנסת, והודיע שאינו שייך עוד לשום מפלגה.

אביזוהר היה השני ברשימה, ויכול לטעון שהיה ידוע יותר מחבריו. אלה טוענים שמי שהצביע בעד ע״מ, התכוון למפלגה אנטי־ממשלתית קיצונית, ועל כן מועל אביזוהר בתפקידו ברגע שהוא מטיף לשיבה למפלגת־העבודה. (איך מתיישבת טענה זו עם פולחן־האישיות למשה דיין, בו עסקה ע״מ ערב הבחירות, ובו היא ממשיכה לעסוק גם כיום?)

יריבי־אביזוהר מסתמכים על הכרעת מוסדות מפלגתם. אביזוהר טוען שמוסדות אלה מונו באופן שרירותי, על־ידו ועל־ידי חבריו, מכיוון שמעולם לא ערכה הרשימה הממלכתית בחירות פנימיות או ועידה.

■ ■ ■

הוויכוח כולו הוא אקדמי, מפני שלפי החוק הקיים, אי־אפשר כלל להכריח חבר־כנסת להתפטר. ההחלטה נתונה באופן בלעדי בידי מאיר אביזוהר עצמו.

למעשה יכול חבר־הכנסת, ברגע שנבחר, לעשות במנדאט שלו ככל העולה על רוחו.

אפילו נכנס חבר־כנסת לרשימת־המועמדים במירמה, והפר את כל הבטחותיו למחרת היום. אפילו התערער שיווי־מישקלו הנפשי, והוא מגלה סימנים בולטים של מופרעות. אפילו הסתבך בעבירות פליליות והורשע בדין.

זהו המצב החוקי — וכך הוא צריך להיות. שהרי אחרת, יכול היה הרוב הקואליציוני לסלק ח״כ אופוזיציוני, המפריע לו, בתירוץ זה או אחר.

איני סבור שיש להגביל בחוק את ריבונות חבר־הכנסת. תנועה פוליטית, המציגה את פלוני כמועמד שלה לבחירות, מקבלת על עצמה את האחריות עבורו. אם הוא בוגד בה ובעקרונותיה, מן הדין הוא שתסבול.

כל סידור אחר יביא בהכרח להשתלטות נוספת של הבוסים המפלגתיים על הח״כים ולצימצום יכולתם להצביע על פי מצפונם והכרתם, בייחוד בסיעות הגדולות.

מוטב שיסתובבו בכנסת כמה רוחות־רפאים, שאינן מייצגות עוד איש ואיש אינו מתחשב בהן, עד לבחירות הבאות.

■ ■ ■

אך אם אין לחוקק חוק לחיסול אנומליה זו, הרי דרוש לחץ ציבורי למניעת סטיות מכוערות.

החוק אינו יכול להבחין בין פרישה לפרישה. אך הציבור צריך להבחין בין פילוג פוליטי ובין פרישה כלנתרית.

ההבחנה היא על פי השכל הישר. לפילוג מדיני יש סימני־היכר ברורים: ויכוח פומבי ממושך על רקע רעיוני או פוליטי, פרישת חלק ניכר של החברים, ייסוד גוף חדש שאינו כתובת פיקטיבית. לעומת זאת, כשהוויכוח הוא כולו בגדר השמצות אישיות, מקורו במאבק על כסא, והפורש הוא יחיד, יש להניח שזהו מעשה כלנתרי.

נראה שהציבור סלחני מדי במיקרים אלה. אילו ידע הח״כ הפורש מראש שהוא כורה לעצמו קבר מוסרי ופוליטי לאלתר, אולי היה נרתע מלבעוט בבוחריו. לא די בביטויים סלחניים כמו „הרי הוא גמור ממילא," או „הוא השתגע, המיסכן." סלידת הציבור צריכה למצוא לעצמה ביטוי מוחשי יותר.

מבחינה מוסרית חייב הח״כ הפורש להחזיר את המנדאט שלו, חוץ ממיקרים חריגים.

האם כלל זה חל גם על מאיר אביזוהר? נדמה שהוא פרש בגלל חילוקי־דיעות פוליטיים אמיתיים. אך יש לי ספק אם מותר לו, מבחינה מוסרית, להחזיק במנדאט.

מכיוון שאי־אפשר לשאול לדעת הבוחרים, מוטב היה למסור את ההכרעה לבוררות אישית של בן־גוריון, שעמד בראש הרשימה.

מאת אורי אבנרי

במדינה

העם

לבבות של אבן

שום דבר לא הצליח לזעזע את העם הזה בחודשים האחרונים.

שערוריות שחיתות, מעילות וגניבות גרמו להתרגשות זמנית, אך לא יותר מזה.

הפרות חוק פומביות של שר בכיר בממשלה, הצליחו לגרום לליחשושים ולא עוד.

יוקר המהיה, האינפלציה הדוהרת, עול המיסים, גרמו להתמרמרות חרישית בלבד.

מצוקת הדיור — הפער החברתי — הקפיצה האסטרונומית במחירי הדירות, שהפכה לבלתי אפשרי כל אפשרות דיור לזוגות צעירים — כל אלה לא עוררו אלא תסיסה בחוגים שוליים.

אפילו הכפייה הדתית המתגברת, שהביאה לאבסורד זועק לשמיים, לפיו שני ילדים, בנים לאותם הורים הם יהודים, ואילו בן שלישי שנולד לאותם הורים אחריהם אינו יהודי — לא זכתה אלא לתגובת אי־שביעות רצון צוננת.

אם היה משהו שהיה מסוגל לקומם את העם הזה, לגרום לכותרות ראשיות, לעורר גל של מחאות וזעם המוני, היו אלה ארבעה חורים שנקדחו השבוע באבני הכותל המערבי הקטן, השוכן צפונית לכותל המערבי הגדול, שנועד לתפילה, ושמרבית אזרחי ישראל אינם יודעים אפילו על מקומו, שלא לדבר על קדושתו.

אפשר היה רק להתעצב על עם שגורל אבנים יקר לו ונוגע לליבו הרבה יותר מגורלות של אנשים.

יחסי חוץ

הכושי לא עשה את שלו

הדבר קרה באמת.

לפני כמה שנים התנהלו שיחות כלכליות בין ממשלות סנגאל ומאלי, עם פירוק הפדרציה ביניהן. שני שרי־האוצר השחורים ישבו זה מול זה. השיחות הגיעו לנקודת־קיפאון.

בשיא המשבר קרץ יועצו הלבן של השר ממאלי ליועצו הלבן של השר מסנגאל, ורמז לעבר בית־השימוש. השניים עברו לשם, ואז אמר היועץ ממאלי ליועץ מסנגאל, בעברית צחה: „בוא, נסדר את העניין.״

היועץ ממאלי היה אלי לבל, שהגיע ברבות הימים לקבוצת מצפן, והיושב עתה בפאריס. היועץ מסנגאל היה יוסף („ג׳ו״) גולן, היושב עתה ברומא, ושהתפרסם השבוע מחדש.

רע וגרוע. גרמו לפירסום המחודש ידיעות שהגיעו מסנגאל, שיכלו להוציא את גולדה מאיר מכליה.

קודם כל, מפני שנשיא סנגאל, ליאופולד סנגור, תבע מישראל להצהיר רשמית שאינה שואפת לסיפוח שטחים.

שנית: תוך כדי כך נודע כי סנגור הזמין אליו את ג׳ו גולן, מסר לו הודעה עבור גולדה מאיר.

ג׳ו גולן *

איך להרגיז את גולדה?

הידיעה הראשונה היתה רעה. השניה היתה גרועה יותר — לפחות בשביל גולדה.

הטריק נכשל. הידיעה הראשונה רמזה על כך שטכסיס נושן של ממשלת ישראל נכשל לחלוטין.

כשמדינאי זר בא לישראל, ודורש ממנה לוותר על השטחים תמורת שלום, יש לדוברי הממשלה תשובה ניצחת: „איננו רוצים בסיפוח שטחים!״

התיקווה היא שהאורח הזר יקבל את הדברים כפשוטם, ייצא מן הפגישה באמונה שישראל מוכנה לוותר על כל השטחים שכבשה. אולם הכוונה הישראלית היא שונה לגמרי: הממשלה אינה רוצה ב„סיפוח״, אך היא בהחלט רוצה לצרף לישראל שטחים רבים, „מטעמי ביטחון״. במילון המיוחד של ממשלת ישראל, החזקת רמת הגולן, ירושלים, ביקעת־הירדן, אזור חברון, רצועת־עזה ושארם־אל־שייך, אינה בגדר „סיפוח״.

בדרך כלל, מצליח הטריק, האורח מרוצה, וממשלת ישראל לא התחייבה מאומה.

אלא שהנשיא סנגור אינו טיפש. הוא שמע את הדברים הרגילים, העמיד פנים שהוא מרוצה. בירושלים טפחו אנשי הממשלה זה על שכמו של זה, בירכו איש את רעהו על שהצליחו לאחז את עיני האפריקאים הנאיביים, ולהסכה למכשירי המדיניות של גולדה.

והנה נסתבר שסנגור הערים על גולדה. בהסתמכו על דבריה, ביקש מממשלת ישראל למסור לו הכרזה רשמית, שבה ייאמר בפירוש שאינה רוצה בשום סיפוח.

אילו ניתנה, היתה זאת התחייבות מפורשת לחזור לגבולות ה־4 ביוני, כפי שתובעים המצרים.

רמז השבוע סנגור: אם ישראל תסרב למסור הצהרה כזאת, יחליטו נשיאי אפריקה שישראל אשמה. במניעת השלום. לכך יהיו תוצאות מרחיקות־לכת על עמדת מדינות אפריקה, שקולותיהן חיוניים לישראל באו״ם.

גולדה־גולן. כאילו זה לא הספיק כדי להעכיר את רוחה של גולדה, השתרבב שמו של ג׳ו גולן בעניין.

כשגולדה שונאת, היא שונאת. והיא שונאת את ג׳ו גולן.

זה התחיל בימים שגולן ניהל מדיניות־חוץ פרטית, תחת המיטרייה של נחום גולדמן והקונגרס היהודי העולמי. הוא התקשר עם אנשי הפל״ן האלג׳ירי, עזר ללוחמי־השיחרור באנגולה, תיווך בין גולדמן ואישי־שילטון מצריים, ובכלל עשה את ההיפך ממה שרצתה שרת־החוץ דאז, גולדה מאיר.

גולדה זממה נקמה, וביצע את זממה. יום אחד ביטלה פשוט את דרכונו של ג׳ו גולן, הכריחה אותו לחזור לישראל. הוא הורשה לצאת מהארץ רק אחרי שפוטר על־ידי גולדמן. אז הפך ליועץ נשיא סנגאל, ומאוחר יותר לאיש־עסקים פרטי, שמרכזו ברומא ועסקיו באפריקה.

לאיש זה פנה סנגור, כשרצה להתייעץ על מדיניות ממשלת ישראל, ולהעביר הודעות בלתי־רשמיות לגולדה. אילו סטר על פני גולדה במו ידיו, לא יכול היה להרגיז יותר.

———

* בין אשתו ונציגה אפריקאית בוועידת פירנצה 1959.

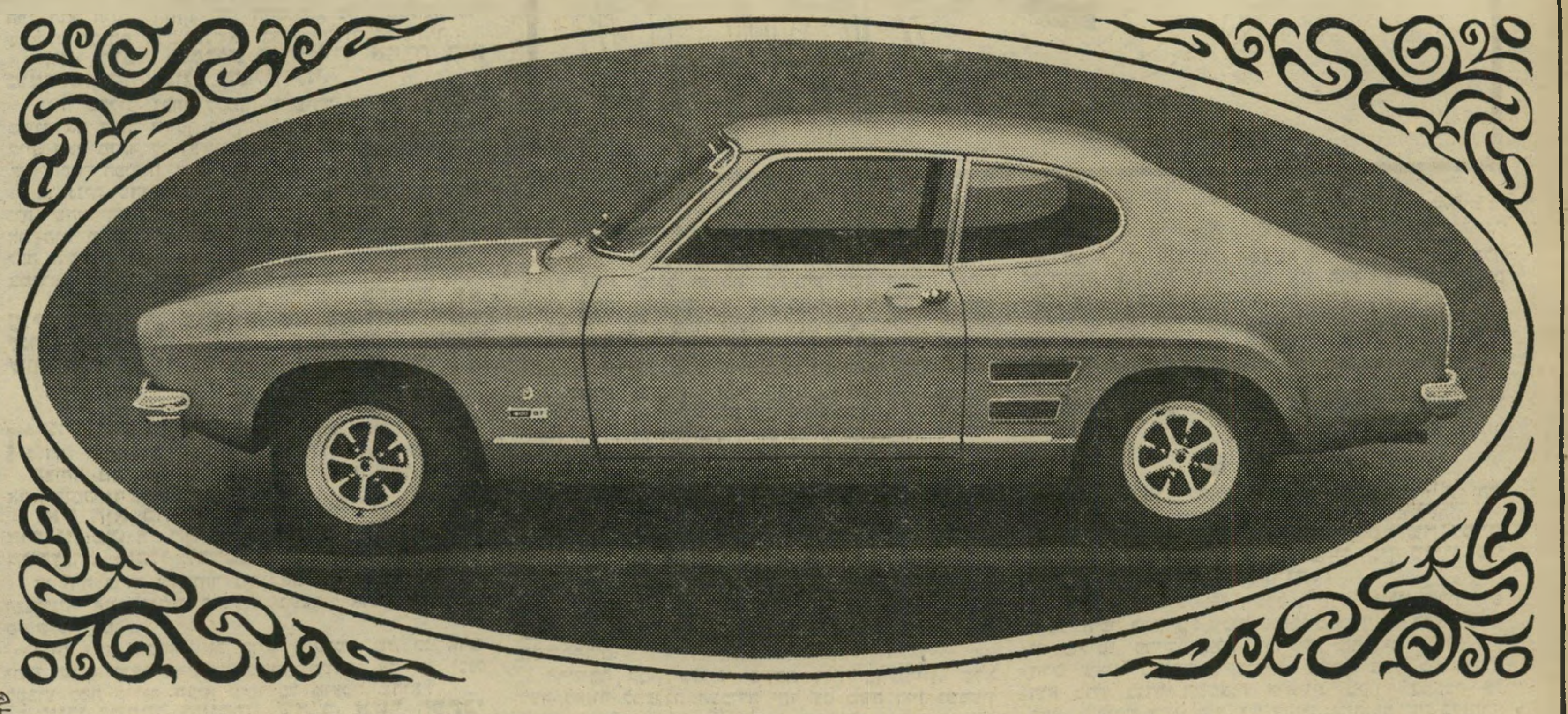

האוריגינלית

רבים מנסים לחקות אותה, להידמות אליה.
לאחדים תהיה אולי הצלחה חלקית,
אך אף אחת לא תוכל להשתוות אליה.
כזו היא פורד־קפרי.

יחידה ומיוחדת, נאה ואלגנטית אך ספורטיבית בכל רמ״ת איבריה.
עם קפרי אתה מקבל את מה שחסר לך לפעמים - חדוות הנהיגה.

קפרי ־יחידה ומיוחדת ובהישג־ידך.

חברה א״י לאוטומובילים בע״מ
מפיצי פורד בישראל.

Ford

שחם לבינסון אילון משה פרי

הנהלת חשבונות

בצעדים בטוחים לקראת ממלכת הבאקשיש

תמיד חשבתי שאני פחות־או־יותר יציב מבחינה נפשית. לא לגמרי, אולי, אבל עוד רחוק מאד מאישפוז, נאמר. אני עדיין חושב כך, אבל בזמן האחרון — אני לא ידוע מה זה — אנשים פתאום התחילו להתייחס אלי בצורה משונה. שום דבר דראסטי, כמובן. איש עוד לא מסובב אצבע מול רקתו, כשאני עובר על פניו. אבל כשאני יושב בין חברים, כשאני מתחיל לדבר על איזה נושא שמעסיק אותי, בעצם, כשאני רק מזכיר את המילה „דיין", אני שם לב לתגובות משונות.

שניים מחליפים מבט מהיר; אחד מושך כתפיו ביאוש; שני משמיע אנחה מאופקת; שלישי מסתפק בהרמת גבות; מישהו מגלה לפתע עניין בנעליו; אחד מנסה להחליף את הנושא; אחר קם לקנות סיגריות ולא חוזר לשולחן; חברים טובים, הנזהרים מלפגוע בי, מעמידים פנים כאילו הם מקשיבים לדברי, מניעים ראשיהם אוטומטית לאות הסכמה ומשמיעים מדי פעם „נכון", „מאה אחוז" ו„אתה צודק", בהבנה ובטון רגוע, כמו שמדברים אל אדם שאינו שפוי בדעתו.

מי יודע? אולי הם צודקים? אולי אני באמת מתחיל להשתגע? הרי התנאים האובייקטיביים בהחלט בשלים לכך. לכל הרוחות! מה לא עשיתי, כדי לתת תוקף להנחה האלמנטארית, לפיה שווים כל האזרחים בפני החוק? מה לא עשיתי כדי להעמיד במיבחן מעשי הנחת־יסוד זו, שהיא מעמודי־התווך של כל מישטר דמוקראטי, ושל כל שלטון הדוגל בשוויון, צדק, חוק ומשפט?

כתבתי סידרת־מאמרים, בהם טענתי שמשה דיין הוא (א) ג נ ב (כשהוא חופר עתיקות ללא רשיון, ובניגוד מפורש לחוק), (ב) ש ק ר ן (כשהוא טוען שלא עבר על חוק העתיקות, ושמעולם לא השתמש בציוד צבאי לחפירת עתיקות והעברתם לביתו הפרטי), (ג) מ נ צ ל א ת מ ע מ ד ו ל ר ע ה (כאשר הוא רוכש עתיקות בשטחים הכבושים, הנתונים לסמכותו הבלעדית, וכאשר הוא מוכר את סחורתו ותובע מחירים מפולפלים עבור חתימת־ידו, שכל ערכה הוא מן הסמכות שהמדינה העניקה לו) ו(ד) ע ב ר י י ן ־ מ ס (כאשר אינו משלם מיסים לאוצר המדינה, על הרווחים העצומים שהפיק ממיסחר־העתיקות שלו).

המישטרה משקרת

מה יצא מכל המאמרים שלי? שום דבר! משה דיין מצפצף על החוק, ומתעלם להלוטין מן האשמות הכבדות המוטחות נגדו בשבועון מסויים על־ידי עיתונאי המוכן לשאת בתוצאות ולעמוד למישפט על הוצאת־דיבה.

בשלב זה, כל עיתונאי אחר היה מרים את ידיו ונכנע. עשיתי את שלי, הוא היה אומר, כנראה שאין כל ערך מעשי לעיתונות. אני לא אמרתי נואש. ניסיתי למצות את שאר האפשרויות העומדות לרשותו של אזרח.

ערכתי חפירה הפגנתית באתר הארכיאולוגי המוגן שבתל־קאסילה, והודעתי עליה מראש בעיתונות. המישטרה, שהופיעה במקום, הסתפקה בהחרמת הטוריה שלי. היא לא עצרה אותי, ושום כתב־אישום לא הוגש נגדי. המישטרה התעלמה מהחוק.

הגשתי למפקח הכללי של המישטרה תלונה נגד שר־הביטחון. המישטרה גבתה מפי עדות חלקית וסגרה כעבור 24 שעות את התיק, בטענה שהתלונה לא היתה מבוססת ושהחקירה לא העלתה אשמה.

הגעתי לסוף הדרך. מה יכול אזרח לעשות כאשר המישטרה מ ש ק ר ת במצח נחושה, וכאשר היועץ המישפטי לממשלה סומך את ידו על מסקנותיה המעוותות? המישטרה לא חקרה את העובדות, שהבאתי בפניה. היא התעלמה מן העבירות, שדיין ביצע, ואשר זכו בזמנו לפירסום בעיתונות (החפירות באזור ובתל־מגדים). היא לא תבעה שאגיש לה רשימה של עדי־ראייה, והיא לא טרחה לבקר בביתו של שר־הביטחון ולקבל ממנו הסבר על הסחורה הגנובה (לטענתי) המצויה ברשותו. המישטרה פשוט סגרה את התיק. למה? ככה! וזהו זה. לא מוצא חן בעיניך? תגיש תלונה.

מים בפי שרים

גם זה נעשה. למזלי, ובניגוד למצבו של כל עיתונאי אחר, זכיתי במאבקי נגד הפרות החוק הגלויות של שר־הביטחון בתמיכה מלאה ועקבית של סיעת העולם הזה — כוח־חדש. מר אורי אבנרי הגיש, על סמך הכתבות והפעולות שלי, סידרה של שאילתות מפורטות לכל השרים הנוגעים בדבר. האשמות נגד דיין, שהשתמעו מתוך שאילתות אלה, היו חמורות מאד. אתם חושבים שהכנסת הזדעזעה, שהממשלה התרגשה? איפה! שר־הביטחון פשוט קם ושיקר בחוצפה. הוא לא חפר, הוא לא מכר, הוא לא השתמש בבולדוזרים והליקופטרים של הצבא לצרכיו הפרטיים, חיילים לא איבטחו את חפירותיו ולא שמרו על ציודו, הוא לא גרם לכך שקצינו הפרטי לעניני ארכיאולוגיה ברצועה יועלה בדרגה כפרס על המידע שהוא מספק לשר — פשוט לא היו דברים מעולם.

שר־החינוך־והתרבות הודה שדיין מעולם לא קיבל רשיון לחפור ולמכור עתיקות. הוא אישר את המחדלים החמורים של מנהל אגף העתיקות, אשר לא ניצל את סמכותו כדי להחרים מידיו של דיין את העתיקות, ואף לא טרח לבדוק את אוספו הענק במשך שמונה שנים. אבל הוא לא אמר שינקוט בצעדים בנדון.

ראש־הממשלה בישרה לעם שאין חוק האוסר על שר לעסוק במיסחר, מבלי להשמיע הסתייגות כלשהי לגבי נוהג זה, הנחשב לפסול בכל מדינה דמוקרטית תקינה ושאינו מקובל, אגב, גם על שרי הממשלה שלנו. מהודעתה הכללית עלול היה להתקבל הרושם כאילו המיסחר, בו עוסק שר־הביטחון, אינו נוגד את החוק.

שר־האוצר לא אישר ולא הכחיש את הטענה, לפיה מעלים שר־הביטחון את הכנסותיו ומשתמט מתשלום מיסים לאוצר המדינה. הוא פשוט הסתמך על סעיף הסודיות, האוסר דיווח פומבי על הכנסותיו של אזרח.

שר־המישטרה קיבל את מסקנת היועץ המישפטי אשר סמך ידיו, כאמור, על מסקנות המישטרה ופיניטו לה קומדיה. אין מה לעשות יותר. כל המלחמה היתה לשווא. שר־הביטחון נשאר מעל ומעבר לחוק.

מה נשאר לי לעשות עכשיו, כאשר נוכחתי סוף־סוף באוזלת־ידם של האזרח, העיתונות והכנסת, שהיא מוסד הביקורת העליון במדינה? איך אני, כאזרח, יכול עוד להילחם נגד מנגנון אדיר כל־כך המתעלם מהפרות החוק ומחפה על שר־הביטחון?

אדרבא, תנו לי אתם עצה! האם עלי להופיע בכל עצרת ואסיפה, בהן משתתף השר, ולצעוק לו מהאולם „גנב! רמאי! שקרן!"? האם עלי להכריז שביתת־רעב במוזיאון רוקפלר? להוריד לשר־הביטחון שתי סטירות־לחי מצלצלות, לעיני המצלמות? לפרוץ לביתו, להחרים חלק מהאוסף שלו, ולמסרו לידי אגף־העתיקות? לפוצץ איזה אתר ארכיאולוגי שמור, במחאה על פגיעותיו באוצרות האמנות וההיסטוריה של האומה? או אולי לשפוך על עצמי פח בנזין, ולהדליק את עצמי במוזיאון ישראל?

מיציתי את כל הדרכים הלגיטימיות. מה נותר לי עוד לעשות כדי להוציא את דעת־הקהל משלוותה? איזה מעשה מטורף עלי לבצע, כדי שארכיאולוגים, משפטנים, סטודנטים וכל אזרח המכבד את החוק יפגינו וימחו נגד הנסיון לחפות על דיין ולהתעלם ממעשיו הפליליים? רבותי, אחרי הכל אין ויכוח פרטי ביני לבין דיין!

שום עיתון אמנם לא פירסם מאמר ראשי בנידון, אך פה ושם בכל זאת הובעו דעות על הנושא.

קבוצה של ארכיאולוגים מכובדים חתמה על עצומה הקוראת לדיין לחדול מפעילותו הארכיאולוגית. שמואל רחביה כתב ב„דבר" רשימה חריפה (מבלי להזכיר את שמו של דיין) נגד שוד עתיקות. שולמית הראבן תקפה ב„מעריב" את אגדת הכאריזמה של דיין (שוב, מבלי לנקוב בשמי). אהרן שמיר שאל מיספר שאלות נוקבות ב„ידיעות אחרונות". הארכיאולוגים אפרת ייבין ואהרן קמפינסקי חזרו במיכתב לעיתון „הארץ" על מרבית האשמות שהשמעתי נגד דיין. יגאל ידין תקף את ראשי אגף העתיקות וטען ש„הם פושעים בגלל יחסם הסלחני לחפירות מר משה דיין". פרופסור שמואל ייבין, מי שהיה מנהל אגף העתיקות, הסביר במיכתב למערכת „הארץ" כי הוא נמנע בשעתו לתת פירסום להפרות החוק מצידו של דיין, מחשש למטעמים שגורמי חוץ עוינים היו מכינים מכך ומפטמים בהן את דעת־הקהל העולמית. אפילו נתן דונביץ' הספק 'עיניני פלילים, התעורר סוף־סוף כאשר נודע לו על קיומה של פקודת מטכ"ל מפורשת האוסרת על חיילי צה"ל לעסוק בחפירות והביע תמיהה אלגנטית על פעילותו הארכיאולוגית של שר־הביטחון.

מוג־לב

מסתבר, איפוא, ש„פרשת דיין" איננה המצאה פרטית שלי. חצי־הארץ — אם לא כל־הארץ — ידעה על פעילותו הבלתי־חוקית של דיין. אגף־העתיקות ורוב הארכיאולוגים הרציניים ידעו מה מצוי באוספו הפרטי, ובכל זאת איש לא פצה פה. איך אפשר להגדיר את כל האנשים ששתקו (ושממשיכים לשתוק גם עתה, לאחר שהעובדות פורסמו בעיתון), אם לא כמוגי־לב, הנותנים בשתיקתם הפחדנית יד לשחיתות חברתית ומוסרית? הרי איש אינו יכול לטעון עכשיו שהוא לא ידע ולא שמע. „דבר" פירסם ידיעה, לפיה מסתבר שעוד בשנת 1965 הסכימה המישטרה לסגור תיק ולבטל תלונה נגד דיין, לאחר שהוא הבטיח לחדול בפעילותו הבלתי־חוקית. למה שותקים עכשיו כל הקבלנים, שהודיעו לדיין על מציאת עתיקות מאז 1965? למה שותקים הטרקטוריסטים, שעבדו למענו? למה לא קם עד היום שום קצין צה"ל, שהיה עד־ראייה לחפירותיו של דיין, והעיד נגדו?

התשובה היא פשוטה: מוגי־לב. כל הנמרים והאריות האלה, העשויים ללא חת בעומדם מול אוייב, עושים במכנסיים כאשר נדרש מהם אומץ אזרחי, העלול לסכן את הקאריירה הצבאית שלהם ואת מעמדם החברתי. כולם רועדים מפחד נקמתו של דיין. החיילים ששמרו בלילות על הטרקטורים שלו, מפקדי המחלקות שדאגו לאבטח את השר בשעת החפירה, האחראים לרכב שסיפקו לו ציוד כבד ומשאיות, הטייסים שהטיסו בהליקופטרים אותו ואת מימצאיו, מפקדי הגזרות שידעו על פעילותו של דיין בגיזרה שלהם, אלופי הפיקוד שידעו (וחייבים היו לדעת) מה עשה דיין בשטחים הנתונים לפיקודם כשהיה רמטכ"ל, שר־חקלאות ושר־ביטחון.

לא יתכן ש־15 שנה של פעילות בלתי־חוקית אינטנסיבית נעלמו מעיניהם של אנשים ישרים ואמיצים, כמו יצחק רבין, חיים בר־לב, עזר וייצמן, מרדכי הוד, ישראל טל, דויד אלעזר, אריק שרון, מוטה גור, רחבעם זאבי, מאיר עמית, ישעיהו גביש, אברהם יפה, אלעד פלד, עוזי נרקיס, אהרן יריב וכל אלופי־המישנה וסגני־האלופים שהיו נתונים לפיקודם.

איך אפשר להסביר את שתיקתם של כל האנשים הטובים האלה, ורבים אחרים, שידעו את האמת, שידעו ששר־הביטחון משקר כאשר הוא טוען בכנסת שמעולם לא עבר על חוק העתיקות, שמעולם לא השתמש בציוד והליקופטרים לצרכיו הפרטיים, ושמעולם לא שמרו עליו ועל ציודו, שעה שעסק בחפירות? אם שתיקתם אינה מעידה על פחדנות אזרחית, הרי היא מעידה על דבר חמור הרבה יותר.

רפובליקת בננות

כנראה שכל הקצינים הבכירים, אשר ידעו על פעולותיו הבלתי־חוקיות של דיין, מאמינים בתום־לב שחוקים החלים על כל אזרחי המדינה אינם צריכים לחול גם על שר־הביטחון. כנראה שגם מוחותיהם הצלולים נשטפו בתיאורייה העממית שמצביא, אשר ביטחון המדינה נתון בידיו, רשאי לעבור על החוק, אם זה המחיר שהוא תובע עבור שרותיו הטובים.

גישה זו, שרבים מוכנים לתמוך בה או לפחות לסבול אותה, היא פתח לשחיתות מוסרית, חברתית ופוליטית, אשר כמגיפה תעבור משר־הביטחון ותדביק את כולם, עד הפקיד הזוטר ביותר שבין עובדי המדינה ומוסדות הציבור.

אם הממשלה לא תפעל עכשיו, מייד, כדי לבער את הנגע המוסרי הזה שפגע באחד מאנשי הצמרת, לא ירחק היום (זה עניין של עשרים, שלושים שנה לכל היותר. הקרקע לשחיתות ציבורית תמיד היתה כאן פורייה), ואנחנו נהפוך לארץ לבנטינית של שוחד ובקשיש, או כדוגמת המדינות הדרום־אמריקאיות. גם אצלנו ינצלו השרים את תקופת כהונתם בממשלה כדי לרכוש קרקעות ולהקים מיפעלים פרטיים על שם קרוביהם, או אפילו על שמם, תחילה תוך ניצול מעמדם, ואחר כך תוך מעילה בכספי־הציבור.

ההתעשרות „מהצד" תהפוך כאן במשך הזמן לסמל של יוקרה וסטאטוס, שאיש לא יוכל לעמוד נגדו. אם אנחנו מוכנים היום לסלוח לשר־הביטחון את העבירות שהוא מבצע על החוק, בהתחשב עם תרומתו העצומה לביטחון המדינה, תיהפך סלחנות זו מחר או מחרתיים לאמת־המידה העליונה ביותר, לפיה תימדד תרומתו של כל אדם למדינה ולחברה.

במילים אחרות: אם אפשר לוותר על השרות שלך כעובד נקיון, פקיד דואר, מנהל אגף או מנכ"ל משרד ממשלתי, אם ניתן למצוא לך מחליף מבלי לזעזע את המשק ואת דעת־הקהל — תשב בבית־סוהר ככל אזרח הנתפס בעבירה על החוק. אך אם אתה שר, מנכ"ל או מנהל אגף, שאין להם תחליף, תוכל בשקט לעבור על החוק ולהפיק טובות־הנאה פרטיות ממעמדך ותפקידך, ולדרוש שיתעלמו מ„תולשותיך הקטנות" — כפי שמתעלמים היום מהולשותיו של דיין — כפיצוי נאות עבור תרומותיך למדינה ולחברה.

ימים שחורים באים עלינו. הריקבון המוסרי מזדחל לעברנו, באיטיות אך בהתמדה. תוך שנים לא רבות נבלע בביצת הלבנט, ולא יוודע שבאנו אל קירבה. עוד לא אחרנו את השעה. אפשר עדיין להקים ועדת־חקירה ממשלתית או ציבורית, אשר תשחרר אותנו מסיוטו של סוחר־העתיקות העושה כל מה שביכולתו כדי להפוך מושגים כצדק ושוויון, חוק ומשפט למימצאים ארכיאולוגיים בבית־הנכות הפרטי שלו. אפשר עדיין ללחוץ עליו שיחדל מייד מכל פעילותו הבלתי־חוקית, ויתרום בז'סטה מלכותית לאגף־העתיקות את כל מה שחפר וגילה ללא רשיון. אפשר עדיין להחרים את אוספו הבלתי־לגלי, למען יידעו כולם וייראו. וכמובן, שאפשר עדיין לצאת מהסבך הזה על־ידי מתן חנינה לכל האזרחים שעברו עד כה על חוק העתיקות, ולהפעיל ממחר את החוק על כל האזרחים ללא שום יוצא מן הכלל.

דן בן אמוץ

מנהל חשבונות

„העולם הזה” התחקה על מוצאה של אלישבע

וגילה סיפור מופלא של אלף לילה ולילה

האב המיסתורי

„אני מקדיש את רוב מחשבתי ורוב הקאריירה שלי לחיפוש דרכים, איך לחיות עם הערבים...”

שר־הביטחון משה דיין בראיון לטלוויזיה הבריטית הבלתי־תלויה.

מבלי שידע מכך, ואולי מבלי ש־הקדיש לכך מחשבה, הקדיש שר־הביטחון משה דיין כשנתיים מהקאריירה שלו, לחיפוש דרך איך לחיות עם הער־בים, בצורה יוצאת־דופן מאוד.

היו אלה שנות מלחמת ההתשה, 1970־1969, בהן קיים קשרים אישיים הדוקים ביותר עם אלישבע (אליזבט) צ׳יזס — אותם קשרים המוכרים כיום בתואר „פר־שת אלישבע.”

משה דיין אולי לא ידע על כך בעת שאלישבע היתה אהובתו — כי הצעירה בחברתה בילה בנסיבות אינטימיות ביותר אינה אלא בתו של ערבי. לא ערבי ארץ־ישראלי, כי אם ערבי שהיה בשעתו בעל אזרחות עיראקית והנמצא כיום, קרוב ל־ודאי, בארץ אוייב. זאת בהחלט אחת הדרכים לחיות עם הערבים.

ידיעה זו, שהיא ספיח לפרשת אלישבע המקורית, מהווה תפנית חדה בפרשה, זורקת אור חדש על הצד הציבורי של אותה הרפתקת אהבים פרטית של שר־הביטחון.

דראמה סמלית

כאשר פוצץ העולם הזה לראשונה את „פרשת אלישבע”, הושוותה הפ־רשה לפרשת פרופיומו הבריטית, כונתה כ„פרשת פרופיומו הישראלית.” רבים מ־קוראי סידרת הכתבות בפרשה זו יכלו להגיע למסקנה כי הגדרה והשוואה זו הן בהחלט מוגזמות.

פרופיומו, מי שהיה שר־ההגנה הבריטי בראשית שנות ה־60, נאלץ בשעתו להתפטר ממשרתו בעקבות יחסיו עם נערת השעשועים כריסטין קילר, שבעת שקיימה את יחסיה עימו ניהלה יחסים מקבילים עם קצין של חיל־הים הסובייטי אשר עבד ב־שגרירות ברית־המועצות בלונדון.

נקודה מסויימת ב„פרשת אלישבע”, מל־בד העובדה ששני גיבורי הפרשות היו שרי־הביטחון של ארצותיהם, היא שהביאה לעריכת ההשוואה בין „פרשת אלישבע” לפרשת פרופיומו. אלא שבשעה שהדברים הגיעו לפירסום, הם היו מבוססים על שמועה בלבד.

היתה זו השמועה כי אלישבע צ׳יזס, אהובתו של שר־הביטחון במשך שנתיים, היא בתו של ערבי, החי מחוץ לגבולות מדינת־ישראל.

בשעת פיצוץ „פרשת אלישבע” לא היו כל הוכחות ממשיות לביסוסה של ידיעה זו, ומשום כך היא לא פורסמה, למרות חשיבותה להבנת ההיבטים הציבוריים של הפרשה.

סידרת הכתבות על „פרשת אלישבע” של משה דיין בהעולם הזה, הסתיימה מ־שום כך, כשסימן שאלה גדול מרחף מעל זהותה ומוצאה של האשה המכונה אלישבע צ׳יזס. היתה זו חידה מיסתורית נעדרת פיתרון.

רק עתה, אחרי שנאספו ונמצאו כל ההוכחות והראיות לביסוס טע־נה זו, מוסר הלוט מעל זהותה של מי שהיתה אהובתו של שר־הבי־טחון, אשר קיבלה מידיו סכום של 10,000 ל״י, כדי להימנע מלהגיש נגדו תביעה על הפרת הבטחת נשואין.

זהו סיפור הנראה כלקוח מאגדות אלף לילה ולילה שסיפרה שחרזדה. גם ללא מעורבותו של שר־הביטחון בתוכו, הוא

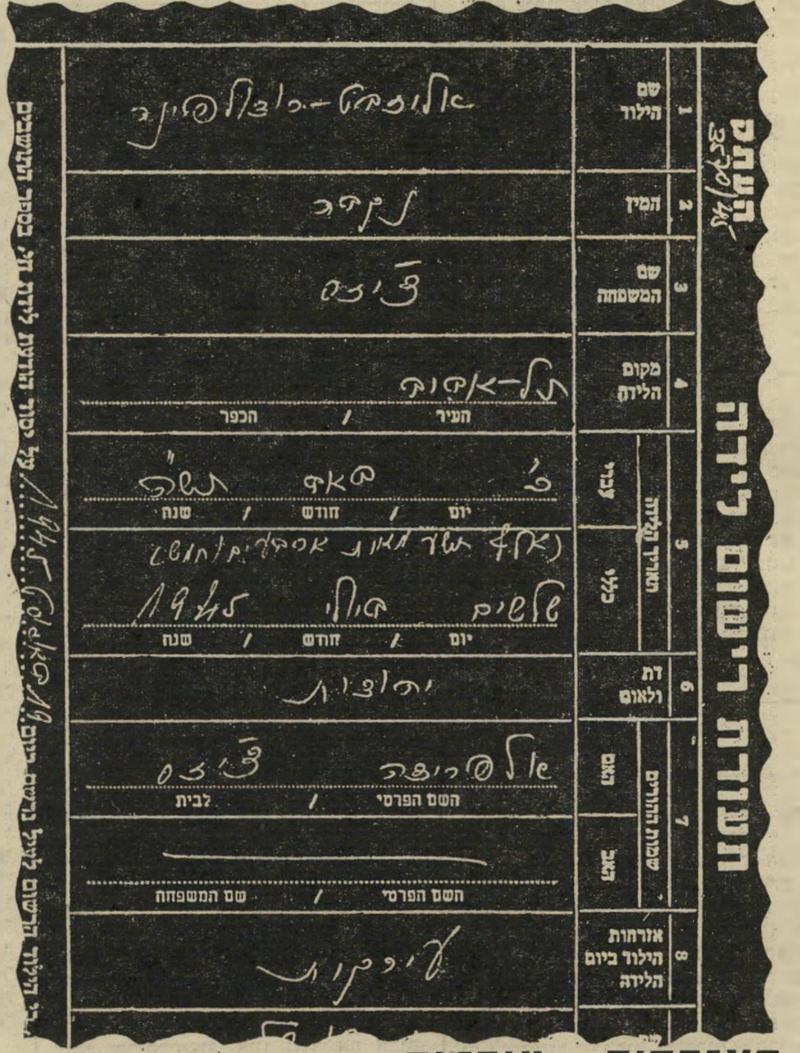
העתק

תעודת רשום לידה

1	שם הילוד	אליזבט־רודולפינה
2	המין	נקבה
3	שם המשפחה	צ׳יזס
4	מקום הלידה	תל־אביב (העיר / הכפר)
5	תאריך הלידה: עברי	ל׳ תמוז תש״ה (יום / חודש / שנה)
	לועזי	(אלף תשע מאות ארבעים וחמש) שלשים יולי 1945 (יום / חודש / שנה)
6	דת ולאום	יהודית
7	שמות ההורים: האם	אלפרידה צ׳יזס (השם הפרטי / לבית)
	האב	(השם הפרטי / שם המשפחה)
8	אזרחות הילוד ביום הלידה	עירקית

האזרחות - עירקית

העתק תעודת־הלידה של אליזבט צ׳יזס שהוצא על־ידי משרד־הפנים הישראלי. לפי תעודה זו היתה אזרחותה של אלישבע־אליזבט ביום לידתה אזרחות עירקית, למרות שאמה היתה אזרחית צ׳כית והיא נולדה בתל־אביב. במשבצת המיועדת לפרטים אישיים של האב, לא נאמר דבר. התעודה הוצאה באיחור של שבועות אחדים.

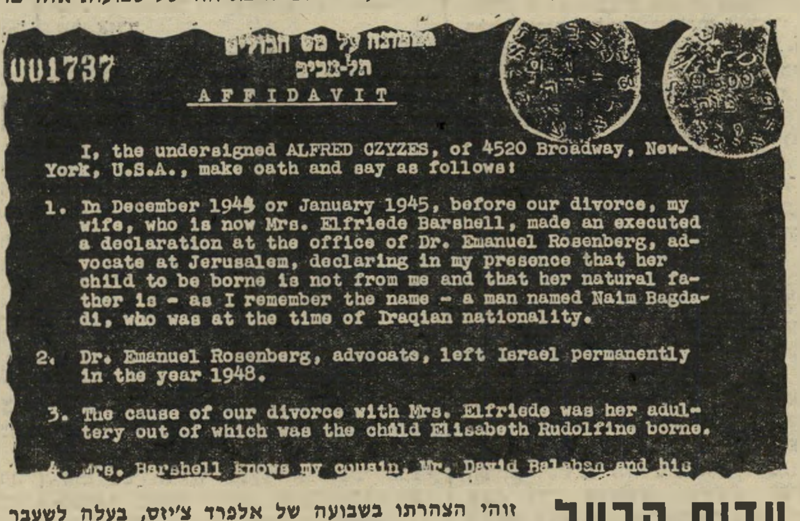
001737

תל־אביב

AFFIDAVIT

I, the undersigned ALFRED CZYZES, of 4520 Broadway, New-York, U.S.A., make oath and say as follows:

1. In December 1944 or January 1945, before our divorce, my wife, who is now Mrs. Elfriede Barshell, made an executed a declaration at the office of Dr. Emanuel Rosenberg, advocate at Jerusalem, declaring in my presence that her child to be borne is not from me and that her natural father is - as I remember the name - a man named Naim Bagdadi, who was at the time of Iraqian nationality.

2. Dr. Emanuel Rosenberg, advocate, left Israel permanently in the year 1948.

3. The cause of our divorce with Mrs. Elfriede was her adultery out of which was the child Elisabeth Rudolfine borne.

4. Mrs. Barshell knows my cousin, Mr. David Balaban and his

עדות הבעל

זוהי הצהרתו בשבועה של אלפרד צ׳יזס, בעלה לשעבר של אמה של אלישבע, שניתנה בפני קונסול ישראל בניו־יורק. בהצהרה זו טוען צ׳יזס כי אביה של אלישבע היה אחד, נעים בגדאדי.

מגולל דראמה אנושית מרתקת ומזעזעת, המאפיינת בצורה סמלית את גורל תושבי הארץ הזו.

כששמו של משה דיין קשור בצורה כה הדוקה לסיפור זה, הרי חשיבותו ומשמ־עותו הם מעל ומעבר לתוכן העובדתי שלו.

אלפרידה צ׳יזס, אמה של אלישבע, שהיא דמות מפתח ב„פרשת אלי־שבע”, עלתה לארץ בשנת 1938 מווינה, יחד עם אמה, גולדה. שם נעוריה של אלפרידה, שהיתה אז בת 26, היה ציפורה אבלס, ונתינותה היתה צ׳כית.

מבחינת מעמדה המשפטי, היתה אלפרי־דה נשואה כבר בעת שעלתה לישראל. עוד באירופה היא הכירה את אלפרד צ׳י־זס, צעיר גבה־קומה, בעל שיער בלונדי וכחול־עיניים, שהיה מבוגר ממנה בשנה אחת. במקצועו היה אלפרד, בעל הנתי־נות הפולנית, סוחר. אלפרידה הגדירה אז את עצמה כמחוסרת מקצוע או משלח־יד.

אלפרידה נישאה לאלפרד בטכס נשואין אזרחי שנערך באיטליה. אולם אחרי שתי שנות שהיה בפלשתינה (א״י), היא הגיעה להכרה שנשואין אזרחיים אינם מוכרים כנשואין תופסים בעיני בני העדה היהו־דית. משום כך חזרו בני הזוג צ׳יזס וניש־או, הפעם בנשואין רבניים.

חתונתם הדתית החוזרת נערכה בשלהי שנת 1940, בלשכת ועד הקהילה בתל־אביב. נשואין אלה לא החזיקו מעמד אלא כארבע שנים נוספות. בינואר של שנת 1945 הם הגיעו לקיצם בטכס גירושין רש־מי שנערך אף הוא במשרדי ועד הקהילה, הפעם בירושלים, לשם עברו בני הזוג צ׳יזס להתגורר. בנוכחות שני בחורי ישי־בה ערך הרב הירושלמי תנחום פראנק את גירושיהן ב־22 בינואר 1945.

לתאריך זה יש חשיבות רבה. שכן ביום בו קיבלה גט פיטורין מבעלה, היתה אל־פרידה צ׳יזס, אז בת 32, בחודש השלישי להריונה.

כעבור שישה חודשים, ב־30 ביולי 1945, היא ילדה בבית־החולים אסותא בתל־אביב בת במזל־טוב.

בתעודת הלידה המנדטורית (מספר 446673) שהוצאה על־ידי מחלקת הברי־אות של ממשלת פלשתינה (א״י), ניתנו כל הפרטים בקשר לאם היולדת: אלפרי־דה צ׳יזס, בת 33, יהודיה, שכתובתה היא רחוב יוסף הנשיא 8 בתל־אביב. באשר לאב נמחקו כל המשבצות שהיו צריכות להכיל את פרטיו. לא נאמר בהם דבר לגבי זהות האב.

אותה תעודת לידה, מכילה עוד שני פרטים מוזרים ביותר:

- **נתינותה של הבת, כנתינו־תה של האם, נרשמה אז כנתינות עיראקית.**
- **כאשר נערך רישום הלידה לראשונה, ב־19.8.45, כשלושה שבועות אחרי הלידה, עדיין לא צויין ברישום שמה של הבת הגדו־לה. רק כעבור יותר מחודש ימים, ב־23.9.45, הוסף ברישום שמה של הבת הנולדת: אליזבט־רודולפינה.**

בהערה בכתב־יד שהוספה על־גבי תעו־דת הלידה, נאמר כי שם הילדה הוסף בתאריך מאוחר יותר בתצהיר שהוא נספח לתעודת הרישום המקורית.

מסתבר שהתעלומה סביב זהותה האמי־תית של אליזבט צ׳יזס, לא התעוררה רק בשבועות האחרונים, עקב פירסום פרשת יחסיה עם שר־הביטחון משה דיין. היא היתה קיימת מרגע לידתה.

אב אחרי 15 שנה

איזו סיבה יכולה להיות לאם, עולה חדשה מצ׳כיה לארץ־ישראל המנד־טורית, לרשום את נתינות בתה שנולדה כעיראקית?

שאלה זו לא התעוררה במשך כחמש־עשרה שנים. אלפרידה צ׳יזס, עברה אחרי גירושיה להתגורר בדירת אמה בתל־אביב. היא התפרנסה למחייתה כמוכרת סיגריות בקפה נוגה, מול מוגרבי, שהיה בשנות הארבעים אחד המרכזים החברתיים של תל־אביב. ותיקי תל־אביב זוכרים את ה־אשה הבלונדית שהיתה מתהלכת בין ה־שולחנות כשדוכן סיגריות קטן תלוי בח־גורה על צווארה.

לא עברו חודשים רבים ואלפרידה ניש־אה בשנית. היא התחתנה עם הימאי הר־ברט קאהן, לו ילדה כעבור כשנה בן. נשואיה לקאהן הביאו גם אב לבתה אלי־זבט־אלישבע. כאשר קמה המדינה ומשרד הפנים של מדינת־ישראל העצמאית ערך

את רישום התושבים הראשון בארץ, רשמה אלפרידה את בתה אליזבט בת השלוש כבתו של הרברט קאהן. עד היום רשומה אלישבע במירשם התושבים כאליזבט כאהן (בכ׳ להבדיל משם משפחתו של הרברט הנכתב בק׳).

יתכן ובעיית זהותו האמיתית של אביה של אליזבט־אלישבע לא היתה מתעוררת לעולם, לולא נזקקה אלפרידה באחד הימים לתעודת הלידה של אלישבע. היה זה כאשר מלאו לאלישבע 15 שנה. זה היה הגיל בו סיימה את בית־הספר בלפור.

בשל העדר אב היתה אלישבע ילדה פרובלמטית. היא היתה תלויה באמה בצורה מוגזמת, התקשתה בלימודים, ונשארה כיתות מספר פעמים.

אלא שעד אותה עת לא היה לה צורך להשתמש בתעודת הלידה שלה. רק כאשר עמדה להרשם לבית־הספר התיכון, נזקקה אמה להביא עמה בעת הרישום את תעודת הלידה שלה. מכיון שבתעודת הלידה היתה אליזבט רשומה כבת בלי אב וכנתינה עיראקית — דבר מוזר ביותר נוכח חזותה האירופאית המובהקת של אמה, החליטה אלפרידה ברשל להוציא לבתה תעודת לידה חדשה.

בשנת 1959, הגישה אלפרידה צ׳יזס־ברשל בקשה בדרך המרצה בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, בה ביקשה מבית המשפט לחזורות לשר־הפנים לתקן את תעודת הלידה של אליזבט־אלישבע, להוסיף את בעלה הראשון אלפרד צ׳יזס כאביה של אלישבע ולשנות את נתינותה העיראקית של הילדה בשעת לידתה.

הסבירה אז אלפרידה לבית־המשפט מדוע דרוש לה תיקון זה: „עד היום לא הייתי זקוקה לתעודת הלידה של הילדה ולכן לא קיבלתי תעודה כזאת. לבית־הספר העממי רשמתי אותה על סמך תלוש

תחפושת דיין

כפי שהת־פרסמה

חשבוע בשבועון גרמני בעקבות הפירסומים על עלילות האהבים של דיין. השבועון חמליץ על תחפושת זו לרגל הפאשינג (הפורים הגרמני החל בימים אלה) חמכנת אותה „מויזכן (עכברון) דיין.״

מירשם התושבים. היא נקראה בבית־הספר בשם קאהן, על שם בעלי השני. עכשיו, כיוון שאין לה תעודת־לידה, היא לא נרשמה לבית־הספר התיכון והיא יושבת בבית.״

אולם כיוון שתיקון תעודת־הלידה של אלישבע היה מחולל שינוי גם במעמדו האישי של אלפרד צ׳יזס, בעלה הראשון

שתי פנים: האם אלפרידה ברשל והבת אלישבע צ׳יזס

של אלפרידה, הורה השופט המחוזי יצחק שילה, בפניו התבררה בקשתה של האם, לצרף גם אותו כמשיב בתיק.

כאן התעוררה בעיה: אלפרד צ׳יזס ירד בשנת 1958 מהארץ ואיש לא ידע את מקום המצאו. היה צורך לחפש אותו. לשם כך עוכב הדיון בבקשתה של אלפרידה ובעיתון ג׳רוזלם פוסט פורסמו מיספר פעמים מודעות מטעם בית־המשפט, שנועדו להביא לידיעת אלפרד את דבר צירופו כמשיב בתביעה, בנוסח הבא:

לאלפרד צ׳יזס שמקום המצאו בלתי ידוע. מאחר שהוגשה בקשה על־ידי אלפרידה ברשל לבית־משפט זה לפסק־דין הצהרתי לפיו יקבע כי שמה של הקטינה הוא אלפרד צ׳יזס ושבתאריך הלידה היתה נתינותו פולנית; ומאחר והדיון בבקשה זו נקבע ליום ה־22 בנובמבר 1959, מודיעים לך בזה שעליך להופיע בעצמך או להיות מיוצג על ידי עורך־דין בתאריך הנקוב, אחרת ימשך הדיון ופסק־דין ינתן בהעדרך.

אלפרד צ׳יזס, שבאותם ימים התגלגל לניו־יורק, לא קרא את המודעות בג׳רוזלם פוסט. הידיעה על קיום המשפט הגיעה אליו בדרך אחרת. אמריקאית שקראה את המודעה והכירה את אלפרד בניו־יורק, כתבה לבית־המשפט בתל־אביב ומסרה את כתובתו, תוך ציון שגם בחלקה נפל גורל דומה. בית־המשפט הודיע אז לאלפרד צ׳יזס אישית כי עומדים להכריזו, 15 שנה אחרי שהתגרש מאלפרידה, כאביה של בתו.

רוב הבעילות — לבעל

אלפרד צ׳יזס לא הגיע לדיון בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. במקומו הגיע עורך־הדין ד״ר פרדיננד וייס, שקיבל מארצות־הברית יפוי־כוח מצ׳יזס לייצגו וכן הצהרה בשבועה, שניתנה בפני פרקליט אמריקאי ואושרה על־ידי קונסול ישראל בניו־יורק.

כך עמדו בפני בית־המשפט המחוזי זו מול זו, שתי הצהרות בשבועה מנוגדות. האחת, זו של אלפרידה, האם, בה טענה כי אלפרד צ׳יזס הוא אביה הטבעי של הילדה, למרות שלא היתה נשואה לו בשעת לידתה של אלישבע.

ההצהרה השניה היתה זו של אלפרד צ׳יזס, בה נאמר בין השאר:

● בדצמבר 1944 או בינואר 1945, לפני גירושינו, אשתי שהיא כיום הגברת אלפרידה ברשל, נתנה הצהרה בשבועה במשרדו של ד״ר עמנואל רוזנברג, עורך־דין ירושלמי, בה הצהירה בנוכחותי שהילד שהיא עומדת ללדת איננו ממני וכי אביה הטבעי הוא — כפי שאני זוכר את השם — אדם ששמו נעים בגדאדי, שהיה באותו זמן בעל נתינות עיראקית.

אילו היתה ההצהרה בשבועה זו של אלפרידה מובאת ומוצגת בפני בית־המשפט, היה זה סוף התביעה נגד אלפרד צ׳יזס. לרוע המזל הסתבר כי עורך־הדין רוזנברג, בפניו ניתנה ההצהרה, ירד מהארץ בשנת 1948. לא היתה כל אפשרות למצוא את התיק בו ניתנה ההצהרה בשנת 1944 או תחילת 1945.

בהעדר הצהרה זו, הגיש פרקליטו של אלפרד צ׳יזס לבית־המשפט תצהיר של בן־דודו, דוד בלבן, מי שהיה מנהל חברת הביטוח ארדט, בו הצהיר בלבן, בין השאר: „הגירושין בין בן־דודי אלפרד צ׳יזס לבין הגברת ברשל נעשו בגלל בגידתה של הגברת ברשל בבעלה דאז, בן־דודי.״

טען פרקליטו של הבעל לשעבר בבית־המשפט: „בקשת המבקשת הוגשה באיחור של 15 שנה מיום לידת הילדה אליזבט־רודולפינה. עובדה זו מראה ברורות על הודאת המבקשת על־ידי התנהגותה שאביה הטבעי של הילדה איננו אלפרד צי׳זס.

„המבקשת הודתה על־ידי התנהגותה ב־

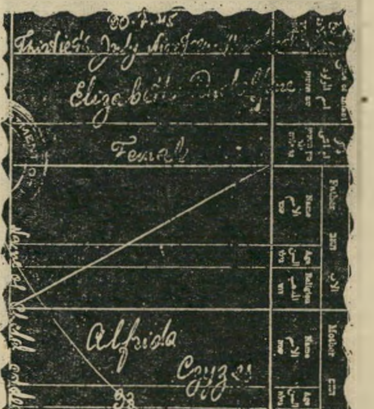
Elizabeth
Female
Alfrida
Cyzes
33
Jewess
8 Yosef Hanasi st
Tel-Aviv

התעודה המקורית

זהו צילום תעודת הלידה המנדטורית של ממשלת פלסטינה (א״י) על שם אליזבט־רודולפינה צ׳יזס. גם בתעודה זו לא נרשמו שום פרטים אודות אביה.

עובדה כי המשיב אינו אביה הטבעי של הילדה. בזמן עריכת רישום תושבים — ובתקופה זו התגורר אלפרד בישראל וקל היה להשיגו — לא התקשרה המבקשת עם המשיב, אלא רשמה את הילדה על שם בעלה דאז. הבקשה הוגשה רק אחרי שהמבקשת ידעה שהמשיב ירד מהארץ.״

בית־המשפט המחוזי לא קיבל את טיעוני פרקליטו של אלפרד צ׳יזס. הוא החליט להתעלם מתצהירו. על סמך ההלכה היהודית משולחן ערוך הקובעת כי „אשת איש שיצא עליה קול שהיתה מזנה תחת בעלה והכל מרננים אחריה, אין חוששים לבניה שמא הם ממזרים שרוב בעילות תולים בבעל...״

קבע השופט שילה: „הננו למדים מהפיסקה הנ״ל שיש ליחס את הילוד לבעלה של האשה הנחשדת, אפילו במקרה של חשד חמור.״

המשיך השופט שילה וקבע: „נראה לי שיש לקבוע כי המשיב (אלפרד צ׳יזס) הוא אביה של הבת. הייתי מגיע לאותה מסקנה גם לו הצליח המשיב להוכיח כי המבקשת הודתה בכך כי אין המשיב אבי הבת, ואפילו היתה מעידה כן בבית־המשפט.״ קביעה זו ביסס השופט על הציטטות משולחן ערוך האומרות:

„אשת איש שאומרת על העובר שאינו מבעלה, אינה נאמנה לפסלו. אם זנתה תחת הבעל, אפילו אומרת של פלוני הוא והוא ממזר, אין חוששין לדבריה, דתולין רוב בעילותיה בבעל.״

פסק השופט שילה: „לסיכומו של דבר: במקרה הנדון נכנסה המבקשת להריון בזמן היותה נשואה למשיב. קיים ספק ממי הרתה ויש ליחס את הבת למשיב. הנני קובע כי המשיב הוא אביה של הבת ומורה לתקן את תעודת לידתה על־ידי הוספת שמו בתוכה כאב. לא הוכחה לי נתינותו של האב ועל כן נמנע אני מלצוות על רישומה בתעודת הלידה.״

מעניין לציין כי במהלך הדיון לא הועלתה כלל טענת העדר כל דמיון בין אלישבע לאלפרד צ׳יזס. דמותה השחומה ושערה השחור כעורב של אלישבע, עומדים בניגוד מוחלט למראהו הארי של אלפרד.

הפסד בעירעור

אלפרד צ׳יזס שהוכרז 15 שנים אחרי לידת אלישבע כאביה הטבעי, לא ויתר. הוא הגיש ערעור לבית־המשפט העליון בירושלים. בית־משפט זה, בהרכב השופטים יצחק אולשן, חיים כהן ויואל זוסמן, קיבל את הערעור.

קבע בית־המשפט העליון בין השאר: „עובדה היא שכמשיב לבקשה הוזמן מלכתחילה אך שר־הפנים. ואין לתמוה כי המערער רואה בכך נסיון מצד האם לקבל את הסעד המבוקש בלי ידיעתו ומאחורי גבו. הבקשה מעוררת תמיהה רבה. אם בעלה של המשיבה הוא אבי ילדה, למה לא נרשם כאביה בפנקס הלידות סמוך לתאריך הלידה?

„יעוד — אם בעלה של המשיבה

(המשך בעמוד 19)

פרשת דיין

זהו סקופ מאולם מליאת הכנסת - כי שום עתון ישראלי לא העז לפרסם את תשובת שר־המשטרה!

המשטרה מטפלת בדיין

שערורית **החפירות** הארכיאולוגיות של שר־הביטחון משה דיין טרם שבקה חיים. מוקדם עדיין לסתום עליה את הגולל.

ברחבי העולם היא עדיין מוסיפה להכות גלים, מאוסטרליה ועד ניקרגואה. באותה מידה שעיתוני ישראל עוסקים בשערורית המיסים של ראש־ממשלת צרפת, כך עוסקים יותר ויותר עיתונים ברחבי העולם בשערורית העתיקות של שר־הביטחון הישראלי, ומתקשים לעכלה.

גם בארץ טרם הלכה הפרשה לישון. היא באה לידי ביטוי גם השבוע במאמריהם של כמה מבעלי הטורים הנקראים ביותר במדינה. כתב השבוע נתן דונביץ' בטורו המתפרסם במוסף הארץ, תחת הכותרת השחיתות המכרסמת: „כאשר אוסרים על חיילים לעשות משהו פלוני, שהוא אינו חוקי — מה עליהם להבין מהתנהגות השר הממונה עליהם העובר בראש גלוי על מה שנאסר עליהם לעשות ?... מה עליהם להבין מטיפולו האישי מאוד של השר הממונה עליהם, בעתיקות ?"

ואילו יעקב רוטבליט כתב בטורו הסאטירי באותו מוסף: „מוזר, אבל דווקא כאשר הלך מר דיין לסיור במוזיאון ברוקלין, בניו־יורק, לחזות באוצרות הארכיאולוגיים המצריים המוצגים שם, ,נכבש ממש המוזיאון על ידי מ א ו ת שוטרים ואנשי ביטחון עוד משעות הבוקר המוקדמות, זמן רב לפני שמר דיין הגיע לשם'. ל מ ה ? "

■ ■ ■

אישיות אחרת **שהתיחסה** השבוע לפרשיות העתיקות של משה דיין, היה שר־המישטרה שלמה הילל. הוא השיב השבוע, באיחור, על שתי שאילתות של ח"כ אורי אבנרי בנושא זה. היה זה רק אופייני לאווירת הטשטוש הכללי בעמודי החדשות של העיתונות הישראלית, שאף עיתון לא טרח כלל להתיחס או לצטט את תגובתו של השר. ה„סקופ" הושאר בלעדית לעיתון זה.

ואלה הן השאילתות ותשובות שר המישטרה עליהן:

שאילתה מס' 3973.
חבר־הכנסת אורי אבנרי שאל את שר־המשטרה ביום 27 בדצמבר 1971:

בהתייחסי לפרסומי העולם הזה מיום 1, 8 ו־15 בדצמבר 1971, בנוגע לפרשת העתיקות ולחקירת המישטרה בתלונת מר דן בן־אמוץ נגד מר משה דיין, הנני מבקש לדעת אם נלקחו בחקירת המשטרה בחשבון הטענות הבאות:

(א) כי עשרות כלים מאוספו הפרטי ובחתימת ידו של שר־הביטחון הופיעו בבתי־מיסחר לעתיקות במחירים גבוהים ?

(ב) כי מר דיין נהג ונוהג לייצא עתיקות לחוץ־לארץ ?

(ג) כי מר דיין נפצע באזור בעת חפירת עתיקות ?

(ד) כי למר דיין אין נתונים, המכשירים אותו לקבל רשיון לחפש עתיקות על־פי פקודת העתיקות ?

(ה) כי בעת החקירה באזור מצא מר דיין אוסף נדיר של גלוסקמאות כאלכוליתיות ?

(ו) ב־1956 גילה מר דיין בשייך־זואייד שליד אל־עריש ממגורה של כדי־איחסון ענקיים, מהתקופה ההלניסטית המאוחרת, שדוגמתם לא נמצאו בשום מקום בארץ־ישראל. הכדים נחפרו על־ידי קבוצת ערבים מאל־עריש, והועברו לביתו. חלק מכדים אלה נמצאים שם עד היום.

(ז) כי אחרי כיבוש סיני סגרה המישטרה הצבאית את הכניסה לביקעת־הירח, דרומית לאילת, עד ששר־הביטחון התפנה מעיסוקיו האחרים, וערך במקום חפירות ארכיאולוגיות.

(ח) כי בגת, אשר ליד אשדוד, פגע בולדוזר של מר דיין בצורה חמורה מאוד באקרופוליס, באתר פלישתי.

(ט) כי בביר־אבו־מאטר עלה טרקטור של דיין על חפירותיו של הארכיאולוג הנודע ז'אן פרו.

(י) כי ב־1960 חפר מר דיין בגיבעת־הראדאר בבני־ברק, והוציא משם כלים וארונות קבורה מהתקופה הכאלכוליתית.

(י"א) כי בגיבעת קוזלובסקי, אשר בגבעתיים, חפר מר דיין קברים כאלכוליתיים.

(י"ב) כי בהדר־יוסף, בנתיב המוביל הארצי, חפר מר דיין וגילה כלים שונים.

(י"ג) כי בדרך אבא הלל סילבר, אשר ברמת־גן, גילה וחפר מר דיין קברים מתקופת הברונזה התיכונה.

(י"ד) כי ליד כלא נווה־תירצה הפתיע מר דיין את העיתונאית זיווה יריב, אשר חיטטה בקבר עתיק, וסילק אותה מהמקום בטענה שהקבר הוא „שלו".

(ט"ו) כי בתל־מגדים, באתר ארכיאולוגי שחפירתו נוהלה על־ידי הארכיאולוג מגן ברושי, הופיע מר דיין בשיירה של מכוניות צבאיות, ורצה להתחיל בחפירה. נאמן מטעם אגף־העתיקות, שנמצא במקום, הסביר שהחפירה אסורה, ועלולה לפגוע בעבודה המדעית המתנהלת שם. שומר ראשו של מר דיין סילק מהמקום את נאמן אגף־העתיקות, אשר הגיש תלונה על־כך למפקח האיזורי.

שר־הביטחון
— על טעם וריח

(ט"ז) כי ב־26 בינואר 1963 התייצב מר משה דיין בנפה הדרומית של מישטרת מחוז תל־אביב ומסר עדות בקשר לתלונה שהוגשה נגדו על ביצוע חפירה ארכיאולוגית ללא היתר. דוברי המישטרה סירבו למסור כל פרטים ביחס לעדות.

(י"ז) כי לפני כחודש ימים נמצאו במשכית תל־אביב הכלים הבאים, מאוספו הפרטי של מר דיין, ובחתימת ידו האישית: 7 כלי זכוכית קוסמטיים, מהשנים 200—400 לספירה, שנמצאו לפי הצהרתו של דיין, בדברי־ההסבר שמעל חתימתו, בסביבות שכם וחברון, במחיר 1260 ל"י הכלי.

נשק של פרש, משנת 600 לפני הספירה, שנמצא ביהודה — .1600 לירות.
פגיון־אבן כנעני — —.1600 לירות.
מנורת־אבן כנענית — —.1600 לירות.
פסלון פרש כנעני — —.1600 לירות.
פסלון כנעני של אלת־הפריון — —.1750 לירות.
מנורת שמן — —.1750 לירות.

שר־המישטרה
— אין להתווכח

פיגיון ברונזה — —.1750 לירות.
3 חרבות ברונזה מהתקופה הכנענית — —.100 עד —.1600 לירות החתיכה.

את הכלים האלה, ואת רשימת המחירים, ראה אדם אשר הציג את עצמו לפני בעלת החנות כסוכן של סוחר עתיקות בניו־יורק. הוא צילם שני כלים כאלה, ובשעת השיחה לא נאמר לו שכלים ארכיאולוגיים אלה אסורים בייצוא מגבולות המדינה.

אם נבדקו הטענות הנ"ל — מה העלתה הבדיקה לגבי כל אחת מהטענות ?

■ ■ ■

תשובת שר־המשטרה שלמה הלל:

תשובותי לשאילתה זו ולשאילתה מס' 3974 נתאחרו באישור יושב־ראש הכנסת, משום שנתעוררו בהן שאלות אשר חייבו בירור עקרוני.

ועכשיו לשאילתה 3973. בעיקבות מכתבו של מר דן בן־אמוץ למפקח הכללי של משטרת ישראל, פתחה המישטרה בחקירה, אשר התייחסה לעובדות שהועלו במיכתב האמור.

באשר לשאלתו של חבר־הכנסת הנכבד בשאילתה, באם נלקחו בחקירת המישטרה י"ז הטענות המופיעות בשאילתה, הרי נלקח בחשבון, ואף נבדק אותו חלק של הטענות שיש לו לכאורה נגיעה לעניין, ושיכול להוות, לכאורה, עבירת שפיטה. בתום החקירה, מסר דובר המישטרה, בתשובה לשאלות עיתונאים, ואני מצטט: „בשלב החקירה הראשונית הגיעו החוקרים למסקנה, כי בנסיבות האמורות לא נראתה התלונה מבוססת מבחינת אשמה פלילית."

באשר לתוכן הבדיקה והחקירה של המישטרה, הריני מפנה את השואל הנכבד לתשובתי לשאילתה מס' 3537 שלו עצמו, בעניין מר לביב, בה הבהרתי כי אין המישטרה מוסרת חומר־חקירה מישטרתי לידיעת הרבים, אלא במידה וחומר זה משתלב בכתב־אישום שהוגש נגד אדם כל־שהוא, ואז שמורה לאדם או לבא־כוחו זכות העיון בחלק זה של החומר המופיע בכתב־האישום.

היו"ר בן־ציון קשת: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, האם אינך סבור שבמיקרה חריג זה, כאשר יש האשמות נגד שר בכיר בממשלה, שהפר את החוק באופן שיטתי, יש מקום למסור לציבור יותר מאשר הודעה שיגרתית כזאת, למסור לו את פרטי החקירה שנמשכה פחות מ־24 שעות ?

למשל, האם עשתה המישטרה את הדבר האלמנטרי, ורשמה את המימצאים הנמצאים בידי אותה אישיות בביתה, כדי לחקור ולוודא מהיכן באו מימצאים אלה ?

שר־המישטרה שלמה הלל: זו היתה למעשה אחת הסיבות, שביקשתי לבחון את התשובה בחן היטב, ולאחר ששקלתי, וגם נועצתי עם היועץ המישפטי לממשלה, הגעתי למסקנה שגם במיקרה זה, שאני יודע כי מידת ההתעניינות סביבו גדולה, או הוגדלה, אין שום הצדקה לכך שהמישטרה תפר את הנוהג הקיים, שלפי דעתי הוא חשוב וחשוב כי הוא קיים.

בהרבה מאוד מיקרים, שיש התעניינות זו או אחרת, אין המישטרה צריכה למסור תוכן של חקירה שהיא מנהלת לידיעתם של זרים. אתה מתעניין במיקרה בשאילתה זו, או בנושא שהעלית בשאילתה, אבל אתה יכול לתאר לעצמך שגם חברי־כנסת וגם סתם אנשים, לכל אחד יש איזו התעניינות, והיה רוצה לדעת מה מצאנו בתיק פלוני או מה חקרנו בתיק אלמוני.

אילו נהגנו כפי שאתה מציע, במקום שהמישטרה תנהל את עבודתה על פי הסדר הטוב, הקיים, היינו מגיעים למצב שנגרום נזק לציבור. לפי דעתי, ההגיון הצדיק גם במיקרה הזה שלא נסטה מהנוהג, שהוא חשוב והוא קיים, אחרת עלולים אנו לפרוס את עצמנו למצב שלא נוכל לעמוד בו, כי במיקרה שאתה מתעניין — אני כן אמסור פרטים, לגבי מיקרה שמישהו אחר מתעניין, אולי לא אמסור פרטים — ואין לדבר סוף.

עובדה שרק לפני זמן קצר חבר־הכנסת הנכבד אורי אבנרי שאל שאילתה בעניין אחר, ואני נאלצתי להשיב אותה תשובה: חומר חקירה של המישטרה אינו חומר שעומד לרשות הרבים. אחרת לא נוכל לעמוד בשום סדר ציבורי.

■ ■ ■

שאילתה מס' 3974.
חבר־הכנסת אורי אבנרי שאל את שר־המישטרה ביום 27 בדצמבר 1971:

ב־4 בדצמבר 1971 שיגר מר דן בן־אמוץ מכתב למפכ"ל המישטרה, בו הגיש תלונה נגד מר משה דיין על הפרה מכוונת ושיטתית של פקודת העתיקות.

המישטרה מצאה לנכון לגבות עדות מפי מר דן בן־אמוץ ביום 16 בדצמבר 1971, וכבר למחרת היום, ביום 17 בדצמבר 1971, נתפרסם בידיעות אחרונות, וכן גם בשידורי־ישראל בשעות הצהריים, כי התלונה אינה מבוססת, וכי היועץ המישפטי לממשלה סמך ידיו על מסקנה זו.

הנני מבקש לדעת:

(1) מתי החלה המישטרה לטפל בתלונת מר דן בן־אמוץ ?
(2) מי האנשים מהם ניגבו עדויות ?
(3) מתי ניגבו עדויות אלה ?

(4) מר בן־אמוץ הצביע בתלונתו על עתיקות רבות שרוכזו בבית־דיין, וציין ב־תלונתו כי „ידוע לי כי מר דיין לא הו־דיע, לפחות לאחרונה, על מציאותן של עתיקות שהצטברו בביתו. אף דבר זה מהווה עבירה על סעיף 22 של הפקודה.”

האם נוכח תלונה מפורשת זו — מצאו חוקרי המישטרה לנכון לבקר בבית דיין, כדי לעמוד על האוסף שנצטבר בביתו?

(5) האם דובר המישטרה היה זה ש־מסר לפירסום לידיעות אחרונות ולשידורי־ישראל כי המישטרה סיימה את טיפולה בחקירת התלונה?

(6) ביום 19 בדצמבר 1971 שוחח מר בן־אמוץ עם דובר המישטרה, וביקש ממנו תגובה לפירסומים. הודעת דובר המיש־טרה היתה כדלהלן: „בשלב החקירה הרא־שונית הגיעו החוקרים למסקנה כי בנסי־בות האמורות לא נראית התלונה מבו־ססת מבחינת אשמה פלילית.” לאור הודעה זו — הנני מבקש לדעת: האם המישטרה ממשיכה בטיפול בתיק הנ״ל?

7) כפי שנמסר לי ציין מר בן־אמוץ בעדותו, כי יהיה מוכן להעמיד לרשות המישטרה פרטים נוספים. האם לאור הו־דעה זו — חזרה המישטרה וגבתה עדות נוספת מפי מר בן־אמוץ?

תשובת שר־המשטרה שלמה הלל:

לשאלות 1, 2, 3 ו־4: **אין המישטרה מפרסמת שיטת וסדר חקירותיה. מכל מקום, כל הטענות שהועלו על־ידי מר בן־אמוץ במיכתבו ובעדותו נבדקו, ובאשר לתוצ־אות החקירה מופנה השואל הנכבד לתשו־בתי לשאילתה מס׳ 3973, שלו עצמו.**

לשאלה 5: **דבריו של דובר המיש־טרה, המובאים בתשובתי לשאילתה מס׳ 3973, נמסרו בתשובה לשאלות עיתונאים.**

לשאלה 6 (א): **לא.**

לשאלה 6 (ב): **ראה נא תשובתי לשאלות 1 עד 4.**

לשאלה 7: **לפי מיטב ידיעתי, לא ציין מר בן־אמוץ בעדותו דברים כמיוחס לו בשאלה זו.**

היו״ר בן־ציון קשת: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אורי אבנרי.

אורי אבנרי: איך להבין, כבוד השר, את המלים „בשלב החקירה הראשונית” וכו׳ וכו׳, אם אין שלב חקירה שני?

מה הראשוני כאן, אם אין שני ושלישי? הבינותי מכבוד השר, ומדברי הדובר שלו, שהחקירה נמשכת. בשלב הראשון לא נמצאו הוכחות; בשלב השני אולי תי־מצאנה. והנה אתה אומר שאחרי שנגמר השלב הראשון — פסקה החקירה.

שר־המשטרה שלמה הלל: יש לקרוא את המישפט הזה — ואולי יש מקום להערה — שכבר בשלב החקירה הראשונית הגיעו החוקרים למסקנה שאין בסיס לתלונה.

מכל מקום, מסקנות המישטרה, כפי ש־ידוע לשואל הנכבד, הועברו לסמכות חו־קית, ליועץ המישפטי לממשלה, והוא סמך את ידיו על המסקנות.

■ ■ ■

ז כותו של שר־המישטרה היא כ־מובן להשתמש בנימוק לפיו אין ה־מישטרה מוסרת לציבור פרטים על חקי־רותיה, כדי להעלים את מה שהתרחש באמת בחקירה על עסקי הארכיאולוגיה של דיין.

הטענה כשלעצמה אינה כל־כך מדוייקת. לא אחת מוסרת המישטרה לכתבי המיש־טרה פרטי פרטים מחקירותיה ואלה מת־פרסמים בעיתונים. אלא שאז עוסקות ה־חקירות ביענקלביץ׳ או שרעבי, אזרחים פשוטים, שאת מימצאי החקירות עליהם מותר לציבור לדעת. לא זה הדין כאשר מדובר במשה דיין.

באופן פורמאלי, היתה תשובתו של שר־המישטרה בסדר לפי התקנון. אבל השאלה היא: את מי משרתת צורת התחמקות אלגנטית זאת?

ודאי שהיא אינה משרתת את ענינו של משה דיין ואינה מטהרת אותו. כי טשטוש פעולותיו הבלתי חוקיות של שר־הביטחון מאחורי מסך פורמאלי כזה הוא מרשיע יותר מאלף הודעות.

יותר מכל אדם אחר היה משה דיין עצמו צריך להיות מעוניין שפרטי החקי־רה המישטרתית על עיסוקיו הארכיאולו־גיים יפורסמו ברבים — אם הוא חושב שאין בהם עבירה ושהוא בסדר.

צדק צריך לא. רק להיעשות אלא גם להיראות.

גם נקיון הכפיים של שר בממשלה צריך להיראות לעיני כל ולא להיות מכוסה ב־תילים של נימוקים פורמאליים.

במדינה

ארץ־ישראל

רומאן בהמשכים

אך בלי תוצאות

למאות אלפי צופי הטלוויזיה, דמתה ה־שיחה לתחרות־סייף. הרב־אומן הערבי, אנוואר אל־נוסייבה, התגונן בקלות, הדף כל התקפה. הסייף של המראיין לא הת־קרב אליו. כנאה להתחרות ספורטיבית, נעשה הכל באלגנטיות עילאית, כנאה ל־איש שהיה שר־ביטחון, עורך־דין, קבלן בינלאומי ושגריר בלונדון.

נוסייבה לא זכר מי יזם את פגישתו עם גולדה מאיר. הוא לא העביר שום הודעה

שר לישעבר נוסייבה
מעל לראש

למלך חוסיין, ואינו מוסמך לדבר בשמו. הוא השמיע רק את דיעותיו הפרטיות.

אך מישפט אחד לא היה גמיש ומתחמק. נוסייבה אמר שעל ישראל להחזיר לער־בים, תמורת שלום, את כל השטחים המוח־זקים של ארץ־ישראל, כולל „ירושלים הערבית”.

המלך לא קפץ. כך, לפי שעה, הגיע לסיום פרק נוסף של אותו רומאן בהמש־כים, שבו מחזרת העלמה (תחילה הציו־נית, ולאחר מכן הישראלית), אחרי הנסיך ההאשמי. הרומאן התחיל עם פגישת הא־מיר פייצאל עם חיים וייצמן בתום מל־חמת־העולם הראשונה, נמשך בחיזורי אליהו ששון אחרי נורי סעיד העיראקי, הגיע לשיאו עם פגישת גולדה־עבדאללה במלחמת־העצמאות, ונמשך מאז.

באמצעות נוסייבה ביקשה גולדה לברר אם ניתן להשיג הסדר עם חוסיין, שבו יוותר המלך על ירושלים, ביקעת־הירדן ועזה, ויקבל בחזרה את שכם והסביבה. תיקוות גולדה: שחוסיין ירגיש את עצמו מבודד, נוכח הסיכוי להשגת הסדר חלקי מצרי־ישראלי, ויקפוץ על המציאה.

אולם חוסיין לא קפץ. הוא הודיע שהוא מוכן לעשות שלום ישיר ורשמי — אך רק אם יחזירו לו את הגדה המערבית, עם תיקוני־גבול קטנים בלטרון ונתניה. לגבי ירושלים מוכן חוסיין להיות גמיש, בתנאי שהעיר העתיקה תוחזר לירדן.

התוצאה היחידה. התוצאה האמי־תית של הפגישה היתה במישור אחר. היא קוממה מחדש את מנהיגי הפלסטינים בשטחים המוחזקים.

הלוחם הפלסטיני הוותיק, עורך־הדין עזיז שיחאדה מרמאללה, ואחריו קשישים וצעירים רבים, הכריזו בגלוי: לא נוסייבה ולא המלך חוסיין מייצגים את העם ה־פלסטיני. לא יהיה תוקף לשום הסדר ש־יושג מעל לראשי הפלסטינים, בלי הס־כמתם.

מאזן־הביניים של האפיזודה: שום הת־קדמות לקראת שלום עם חוסיין, התרחקות נוספת משלום עם הפלסטינים.

הממשלה

מה שלא עושה השכל — עושה הזמן

לפני כשנתיים, באביב 1970, סערה ה־מדינה כולה, כאשר נודע כי ראש־הממ־שלה גולדה מאיר דחתה את הצעתו של הד״ר נחום גולדמן, נשיא הקונגרס היהו־די העולמי, לנסוע למצריים בתיווך של אישיות מצרית, כדי לפגוש את ג׳מאל עבד אל־נאצר ולשוחח עימו על אפשרו־יות הסדר עם ישראל.

מה לא עשתה הממשלה כדי לשכך את הזעם הציבורי שהתעורר בעקבות הגילוי — אשר העמיד בספק את רצונה של הממ־שלה בשלום? כל גדולי האומה וכל אמ־צעי התיקשורת גוייסו כדי להסביר לעם מדוע היה גולדמן פסול מלמלא את שלי־חות השלום.

השבוע, היתה זו גולדה עצמה שגילתה כי לפני 3 חודשים, אישרה בקשה חוזרת של הד״ר גולדמן לצאת בשליחות למצ־ריים. אלא שהשליחות לא יצאה לפועל. המצרים השיבו בשלילה להצעת המתוו־כים. הם קיבלו את כל טיעוניה של גולדה מלפני שנתיים, מדוע אין גולדמן מוסמך לנהל שיחות בשם ממשלת ישראל.

השאלה היחידה שנותרה פתוחה: מדוע מה שהיה טוב בשלהי 1971, נחשב כאסון באביב 1970, כשהיה סיכוי שהשליחות אומנם תצא לפועל?

תמונת השבוע

תמונה זו, שצולמה בידי צלם היומון הבריטי הנפוץ דיילי מירור, אליסדיר מקדונאלד, זיכתה אותו בפרס הראשון של התחרות השנתית של צילומי העיתונות הבריטית ע״ש רוטמנס. התמונה זכתה בפרס אחרי שהשופטים הגיעו למסקנה כי היא משקפת וממחישה יותר מכל תמונה אחרת את האימה שבמשבר הרעש בנושא זיהום הסביבה. למקדונאלד, שבילה שעתיים ליד נמל התעופה היתרו בלונדון, לפני שהצליח לצלם תמונה זו של מטוס סילון המרחף ממש מעל גגות הבתים שליד שדה התעופה, לא היתה כמובן שום כוונה בכך שבחר לצלם דווקא מטוס של אל־על.

האב המיסתורי

(המשך מעמוד 17)

היה בעל אזרחות פולנית והמשי־כה, שהיא איכא דכולי עלמא בעלת אזרחות צ׳כית — כיצד זה נרשמה אזרחותה של הילדה בפני־קס הלידות כעיראקית? מה הביא את האם להיזכר רק עתה בליקויים ובפגמים שברישום הלידה — 15 שנה ויותר אחרי הלידה? על כל השאלות האלה אין כל תשו־בה לא בבקשה (של האם) ולא ב־תצהיר.”

בית־המשפט־העליון קבע כי שגה השו־פט המחוזי כאשר לא קיבל את תצהירו של האב בו נאמר כי הסיבה לגירושיו מהגברת אלפרידה היו יחסיה עם איש אחר אשר כתוצאה מהן נולדה הילדה אלי־זבט רודולפינה. שלושת השופטים העליו־נים מצאו שורה ארוכה של פגמים בפסק־דינו של השופט שילה, קבעו כי יש ל־בטלו ולדחות את בקשתה של אלפרידה ברשל להכיר באלפרד צ׳יזס כאבי בתה ולשנות את נתינותה בשעת לידתה מה־נתינות העיראקית. השופטים גם חייבו את אלפרידה בתשלום הוצאות המשפט בסך 300 ל״י. (ערעור אזרחי מס. 291/61, „פס־קי־דין” כרך ט״ו מספר 75, שהופיע בירו־שלים ביום 4.1.1962).

כך נשארה אלישבע מבלי שיקבע רש־מית מי הוא אביה. היא עצמה הפכה אומ־נם אוטומטית לאזרחית ישראלית. לפי חו־קי ההלכה היא נחשבת גם ליהודיה כשרה.

התעלומה היחידה שנותרה עדיין בלתי מפוענחת היא: מי אם כן אביה הטבעי?

מלצר ב„קינג דייויד”

ב העדר כל נתון משפטי אחר ל־גבי זהות אביה של אלישבע, נשאר כמסמך משפטי יחיד תצהירו של אלפרד צ׳יזס בו הוא קובע בשבועה כי ערב גי־רושיו מאלפרידה היא חתמה על תצהיר בפני עורך־דין לפיו אבי הילדה, אותה הר־תה אז ללדת, הוא אדם בשם נעים או נאיף בגדאדי.

בעת הדיון בבית־המשפט המחוזי נחק־רה אלפרידה ברשל באשר לזהותו של אותו אדם. היא אמרה אז בתשובה לשא־לות: „ייתכן שבסוף 1944 או בתחילת שנת 1945, הייתי יחד עם אלפרד במשרדו של עורך־הדין ד״ר עמנואל רוזנברג ב־ירושלים. אינני זוכרת עכשיו אם הכרתי באותה תקופה אדם בשם נאיף. הכרתי אז הרבה אנשים. היתה לנו מלתחה במלון המלך דוד בירושלים. יתכן שהכרתי שם מלצר בשם נעים. היו שם הרבה מלצרים. אחרי גירושי גרתי אצל אמי בתל־אביב. איש לא גר איתנו. אינני זוכרת מה כתבתי בהצהרה במשרד ד״ר רוזנברג. הייתי כותבת שם הכל על מנת להיפטר מבעלי. אני היא שמסרתי את הפרטים האישיים לשלטונות בקשר ללידה.”

נעים או נאיף בגדאדי, שלפי הצהרתו בשבועה של אלפרד צ׳יזס הוא השם שלפי הצהרתה של אלפרידה היה אבי ילדתה, היה מלצר ערבי, בעל אזרחות עיראקית, שעבד בתקופת המנדט במלון המלך דוד בירושלים. אחרי שפרצה מלחמת העצמ־אות נעלמו עקבותיו. הוא איננו כיום ב־תחומי מדינת־ישראל. אם הוא חי עדיין, הוא מתגורר קרוב לוודאי באחת מארצות־ערב. זה גם ההסבר היחיד שאפשר לתת להופעת הנתינות העיראקית כנתינותה של אלישבע בשעת לידתה.

כל האמור לעיל אין בו כדי לערער על זכותה של אלפרידה ברשל לקיים יח־סים, להינשא או ללדת לכל מי שתמצא לנכון, יהיו דתו או נתינותו באשר יהיו.

השלכתם היחידה של הגילויים שנחשפו בחקירה המתפרסמת בעמודים אלה, חלה רק לגבי אדם אחד: שר־הביטחון משה דיין. אין כל טעם לפגם בידידות ובאהבה שהוא רוכש לאשה מבלי לחקור במוצאה. זו בוודאי תכונה הראויה להערכה.

אולם יש בגילויים אלה כדי להחמיר את האספקט הציבורי שבהתנהגותו קלת הדעת והילדותית של שר־הביטחון. שר־הביטחון נפל קורבן לסחיטה על רקע רומנטי. הוא נאלץ לשלם דמי „לא יחרץ”, כדי להע־לים מעיני הציבור את הפרשה לתקופה של שנה אחת. לאור הגילויים החדשים, שבחלקם הגדול הם חדשים גם לגבי שר־הביטחון משה דיין, מתעוררת השאלה: האם לא יכול היה שר־הביטחון להכניס את עצמו ברשלנות ומתוך הוסר־אחריות לגבי תפקידו ומעמדו, גם למצב של סחטנות על רקע מודיעיני?

"....כשהעופרים הגיעו רועדים, חיוורים ובלי פרוטה בכיס..."

עומר כייאם - חי וקיים

הדוגמנית

ליאורה לפידות בחנ
סוכן הביטוח גדעון ר
אה האקזוטי שלה, לא נפרדה לרגע מבן־זוגה, ש

האמרגנית

כבדת הגוף, מרים עציוני, בחברתה של הזמרת חווה אלברשטיין אותה היא מייצגת, בתום הופעתה המרשימה של חווה שהתקבלה על־ידי הקהל הרב שנכח במועדון הלילה בתשואות סוערות.

הכוכב

של הצגת אמי הגנרלית, גבי עמרני, בלט בפתיחה החגיגית של המועדון במצב רוחו.

הוויסקי זרם כמים. הרעש וההמולה נישאו לשמים. קריאות האהלן נשמעו מכל עבר והזכירו את פגישות ימי הפלמ"ח. ואכן, היה זה מיפגש מיוחד — של כל ותיקי הבוהימה התל־אביבית.

המאורע: הפתיחה המחודשת של מועדון־הלילה עומר כייאם, ביפו העתיקה — המועדון העברי הראשון, שנפתח לפני 13 שנים באיזור השטח הגדול ביפו. פתחו אותו אז השחקן זאב ברלינסקי והצייר שלמה צפריר. שם בחרו למקום על־שם המשורר־אסטרונום־פילוסוף הפרסי שחי במאה הראשונה לפני הספירה ודגל באהבה, יין ופילוסופיה.

ואכן, בשנותיו הראשונות הצדיק המקום את שמו. הוא שימש כקאבארט ספרותי, בלוויית מוסיקה ובידור לאניני־טעם, הפך למועדון הבוהימה התל־אביבית ולבמה נסיונית של אמנים מתחילים.

כעבור שבע שנים, החכירו ברלינסקי וצפריר את המועדון והתמסרו למשחק ולציור. המועדון שינה את אופיו, הפך למקום־בילוי מיסחרי לתיירים.

השבוע לקחו הבעלים המקוריים את

חווה בפעולה

מסמר הערב היתה ללא ספק הזמרת חווה אלברשטיין, שהופיעה בחודשים האחרונים בתוכנית היחיד שלה באולמי תיאטרון, חת־

רגשה מאוד לפני הו
הצלחה כשהקהל,
ועל שרפרפים, מ

מלכת הדוגמניות

רינה וייס (משמאל) שהתחתנה עם נצר למשפחת הפרדסנים העשירה מרחובות, משפחת יעקובסון, היתה בזמנו מלכת הדוגמניות של ישראל. בתמונה משמאל נראים חזמר בני אמדורסקי הנהנה מסיגר והצייר אורי ליפשיץ שחזר לא מכבר משהייה ארוכה בספרד.

המילצ'נים

בריג'יט ובעלה המיליונר ארנון מילצ'ן, היו חלק מהקהל המגוון שבא לערב הפתיחה של מועדון הלילה המחודש. בין האורחים בלטו אנשי הבוהימה התל־אביבית שאף הופיעו ספונטנית בקטעי שירה, אנשי צבא, דוגמניות ואנשי חברה.

...ת בן־זוגה הקבוע,
...ונשטיין, בלטה במר־
...ה חיוכים לכל עבר.

הבעלים הצייר שלמה צפריר בחברת זהבה, אשתו של השחקן זאב ברלינסקי, קיבלו את האורחים. המועדון נפתח בשיתוף עם איש יחסי־הציבור מייק סטולוביצקי.

העניינים שוב בידים, בתוספת צלע שלי־שית: איש יחסי־הציבור מיין סטולוביצקי.

לפתיחה החגיגית, בשבוע שעבר, הופיעה הבוהימה התל־אביבית במ־לוא כוחה. הצ׳ינבאטים והנוסטאלגית הת־עופפו באוויר מכל עבר.

נזכר, שלמה צפריר: „במת המועדון היתה הצעד הראשון של צמד העופרים. הם באו אלי רועדים, חיוורים, בלי פרוטה בכיס. אחרי ששמעתי את אסתר רייכש־טט, החלטתי שהם גדולים. הלכתי עם אס־תר רייכשטט לקנות שימלת הופעה. אח־רי ההתרגשות הראשונה, היא הוכיחה עצ־מה. הקהל קיבל אותה לא נורמלי.״

גם את הזמרת חווה אלברשטיין, מסמר ערב הפתיחה במועדון המחודש, קיבל ה־קהל בסערת תשואות הדרן. כמו עמיתתה למקצוע, התרגשה גם חווה לפני ההופעה.

סיכם את הערב, שנמשך עד השעות הקטנות של הלילה, העיתונאי ישעיהו בן־פורת: „פעם אחרונה שהייתי כאן, זה היה לפני 12 שנה. הכל עכשיו נראה אותו דבר כמו אז. אפילו התחיכות. רק בהבדל קטן: עכשיו יש לי פחות שערות בראש.״

הזמרת אילנה רובינא באה למועדון באיחור, וקיבלה את השולחן שנשמר עבור הרמטכ״ל דוד אלעזר, שהיה בין חבודדים שהוזמנו ולא באו.

...פעתה במועדון הלילה. הופעתה של חווה נחלה
...שישב למרגלות הבימה הקטנה על הריצפה
...ווה את שירתה במחיאות־כפיים קצובות.

המפקד אל״מ (מיל.) עמוס בנין, מפקד מרחב תל־אביב לשעבר, היה נספח צה״ל בארצות אפריקה וכיום איש עסקים, בחברת אשתו חיפחפיה ציפי, לשעבר אחות בחדר ניתוח.

מזל טוב איחלו המסובים לישראל גוריון ולאשתו הטרייה מיקי ברוידא, אותה נשא יום קודם והנמצאת בחודש ה־5 להריונה.

שערוריה בסופרמרקט

קצין הביטחון פוטר מעבודתו - כתבי „העולם הזה" הותקפו והוכו - הכל כדי להסתיר את

פרשת הח"כ והמרק

פורסמה הידיעה בגליון הקודם של העולם הזה במדור תשקיף.

אולם עוד לפני שהופיעה הידיעה ב־העולם הזה החלה התרוצצות, מהומה ו־סערת־רוחות, שהפכה את הפרשה מאפיזודה מעוררת רחמים מחייו של חבר־כנסת שמשקלו הנפשי התערער, לתקרית ציבורית בעלת חשיבות ועניין לציבור הרחב.

גילוייה העיקריים של הפרשה היו שוב: כל האזרחים שווים בפני החוק — אבל יש כאלה שהם שווים יותר!

איש מיסכן

ברגע שהסתבר למנהלי הסופרמרקט בכיכר דיזנגוף כי האיש אותו עצר קצין־הביטחון שלהם, מנשה מגער, כחשוד בגניבה, אינו אלא חבר־כנסת, תקפה אותם בהלה נוראה.

למראה תעודת חבר־הכנסת של האיש הם שכחו כי חוקי המוסר והמדינה חלים על כל האזרחים, אפילו אם הם חברי־כנסת. בניגוד לנוהג המקובל, לפיו נוהגים להחתים קונים הנתפסים בנסיונות גניבה על טפסים מיוחדים בהם הם מצ־

בגלל תמונה זו אירעה התנפלות זו בסופרמרקט

הערת מערכת „העולם הזה"

אין המערכת נוהגת בדרך כלל להסתיר את זהותם של אנשי־ציבור שהסתבכו בפרשיות מפוקפקות. אין המערכת סבורה שיש לאנשי־ציבור זכויות־יתר בשטח זה. להיפך, שיקולים היכולים לעמוד לאדם פרטי, אינם יכולים לעמוד לאיש־ציבור, המצווה לשמש דוגמה בשמירה על החוק ובטוהר המידות.

במיקרה המתואר בעמודים אלה, מצאה המערכת לנכון לסטות מעיקרון זה, וזאת כדי למנוע מראש כל חשד כאילו היא מפרסמת את הדברים מטעמים של נקמנות, ולא מתוך מילוי חובתה הציבורית. יתר על כן, נסיבות המיקרה מעוררים את החשש כי איש־הציבור, המשמש גיבור בפרשה עגומה זו, לא פעל מתוך שיווי־מישקל נפשי מלא, ודבר זה נלקח בחשבון.

„זה לא יאומן!" היתה התגובה הראשונה של כל מי ששמע את הידיעה שנפוצה במהירות הבזק ברחבי תל־אביב ביום השני לפני שבוע. ואומנם, קשה היה להאמין כי תוכנה של הידיעה הוא אמת.

נאמר בה כי יום קודם לכן, ביום ראשון, חשד קצין הבטחון של הסופרמרקט שפע־חן בכיכר דיזנגוף בתל־אביב, כי אחד הקונים מעלים בכיסיו מצרכים בשעת הקניה. קצין הבטחון, שתפקידו העיקרי בחנות הכל־בו הגדולה המשתרעת על פני שתי קומות בבנין קולנוע חן הוא לפקח שקונים לא „יסחבו" מצרכים, עקב אחר האיש. כאשר הבחין כי אותו אדם ניגש עם מספר מצרכים אל הקופה, משלם עבורם, אך אינו מוציא את מה שהטמין בכיסיו, יצא קצין־הבטחון בעקבות הקונה אל הרחוב. שם עצר אותו וביקש אותו להכנס למשרד הסופרמרקט השייך לאגודת הצרכנים. במשרד התגלה כי האיש הסתיר בכיסיו שתי חפיסות מרק ששוויים כ־2 ל"י.

תגלית יותר מעניינת היתה קשורה בזהותו של האיש. התברר, לפי תעודה שהציג האיש, כי הוא חבר־כנסת. אחרי שהסביר את הימצאות חפיסות המרק בכיסו ב„היסח הדעת", שוחרר והלך לביתו מבלי שתוגש כל תלונה נגדו.

הידיעה עם כל הפיקאנטיות שבה, נראתה שולית וחסרת־חשיבות. היא לא היתה ראויה ליותר מכמה שורות, מבלי לציין את שם חה"כ, בטרם התבררו הפרטים המלאים של הפרשה. ואומנם, כך

קצין הביטחון של הסופרמרקט בכיכר דיזנגוף, מנשה מגער, שתפס את חבר־הכנסת בצאתו מהחנות כשבכיסו חפיסות מרק, עבורם לא שילם. מגער, הנמנה על עובדי הסופרמרקט, סירב להצטלם, ברח לעבר המחסן כשהבחין בצלם.

כך התחילה ההתנפלות מרצ'ל, זבן ה„חמוצים" של הסופרמרקט מכה את כתב „העולם הזה" אריק לביא, בעת שזה נמלט מהקומה הראשונה של החנות, שם התנפלו עליו עובדים אחרים. לידו יצחק סלוק, ממחלקת המישלוחים בחנות שהצטרף למכים.

„העולם הזה" שיחזור את התקרית:

הירים כי החזירו מרצונם מצרכים שנטלו ללא רשות בחנות, הונח לח"כ ללכת ללא נקיטת כל צעדים שהם.

הגניבות בחנויות הכל־בו ובסופרמרקטים הפכו לתופעת קבע, אילצו את הרשתות הגדולות לשכור קציני־ביטחון מיוחדים, שתפקידם להשגיח ולמנוע גניבות, המסתכמות לפעמים במאזן שנתי בסכומים של רבבות ל"י. בכמה חנויות כל־בו הותקנו כבר רשתות טלוויזיה פנימית במעגל סגור, באמצעותה יכולים קציני־הביטחון לשלוט על כל תנועת הקונים בשטח החנויות. מקובל, בעיקר בסופרמרקטים של אגודת הצרכנים בארץ, שצרכנים הנתפסים בגניבה נמסרים למשטרה ומוגשת נגדם תלונה, אלא אם ערך הגניבה נופל

המנכ"ל

אשר גיבס, מנכ"ל אגודת הצרכנים, לה שייך הסופרמרקט בו נתפס הח"כ. גיבס הוזעק ביום שישי האחרון לתחנת המשטרה, עם פרקליטיו, אחרי שעובדיו היכו את אנשי „העולם הזה".

הקצין שפוטר

דן עמית, קצין הביטחון של הסופרמרקט שפוטר מעבודתו אחרי שפרשת הח"כ והמרק התפרסמה ברבים. מנהלי הסופרמרקט בחרו בו כשעיר לעזאזל, טענו כי הוא זה שפירסם את פרשת הח"כ והמרק ברבים, טילפן לעיתונים למסור להם על הפרשה.

מ־10 ל"י. במקרה כזה הם מוחתמים על טפסים מיוחדים, מתוך הנחה שעצם תפיסתם ישמש להם לקח לא לחזור על הגניבה.

משום מה, כאשר נתפס חבר־הכנסת, שכחו מנהלי הסופרמרקט את כללי הנוהל הרגילים והחלו להתנהג כאילו הם עצמם נתפסו באיזו שהיא עבירה. ביום השלישי בשבוע שעבר, עוד לפני הופעת גליון העולם הזה, עלתה לירושלים משלחת של אגודת הצרכנים, בראשות מנהל האגודה, אשר גיבס, כדי להתייעץ עם מנהיגי המערך וההסתדרות כיצד לנהוג בפרשה.

1. כתב „העולם הזה" אריק לביא ניצב ליד איצטבת המרקים בקומה התחתונה של הסופרמרקט בכיכר דיזנגוף, משם נטל הח"כ את חפיסת המרקים, המכילה שלוש שקיות, שנמצאה אחר־כך בכיסו בצאתו מהחנות. (ראה תמונה בעמוד הימני). צילום תמונה זו הוא שגרם להתנפלות הסופרמרקט על אנשי „העולם הזה".

2. זוהי המעלית בקומה התחתונה של הסופרמרקט, לשם נכנס הח"כ עם עגלתו. מעלית זאת משמשת בדרך כלל לצורכי העובדים, בעוד שלקונים מיועדות המדרגות הנעות המסוגלות לשאת גם את עגלות הקניה. כניסתו של הח"כ למעלית השירות, כמודגם בתמונה זו, היא שעוררה את חשדו של קצין הביטחון ולעיקוב אחריו ולחיפוש בכיסיו, שם נמצאו חבילות המרק.

3. זוהי מעלית עגלות הקניה בבניין הסופרמרקט המיועדת לשימוש הקונים. מעלית זאת נמצאת במקביל למדרגות הנעות, כך שהקונים יכולים לעלות בצד עגלותיהם לקומה השנית של הסופרמרקט, שם נמצאות גם הקופות ופתחי היציאה. חבר־הכנסת לא השתמש במעלית זאת.

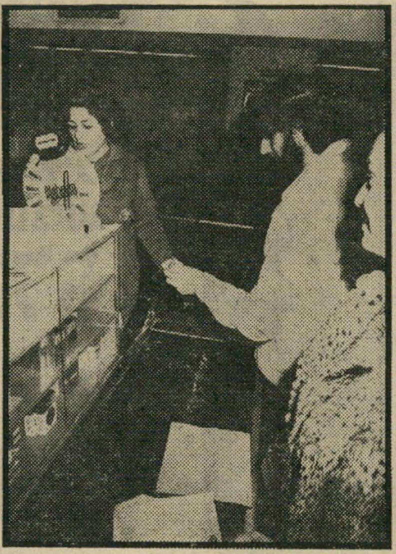

4. זוהי אחת מקופות הסופרמרקט, דרכה יצא הח"כ אחרי שקנה כמה מיצרכים עבורם שילם בקופה. רק אחרי שחלף דרך קופה זו ויצא החוצה, נעצר על־ידי קצין הביטחון שחשד בו. אילו היה נעצר בתוך החנות יכול היה לטעון שבכוונתו לשלם בעד חפיסת המרקים שהחביא בכיסו.

5. כאן, במעבר בתוך בניין קול־נוע „חן", מחוץ לקופות הסופרמרקט עצר קצין הביטחון מנשה מגער את הח"כ וביקש ממנו לחזור אל משרד החנות כדי לערוך בדיקה בכליו. בשעת צילום סידרת צילומים אלה, יום לפני ההתנפלות, שיתפו עובדי הסופרמרקט פעולה.

ההתייעצות הראשונה נערכה עם פרקליטה של אגודת הצרכנים, עורך־דין ארי אנקוריון, שהוא גם ח"כ מטעם המערך. בעקבות התיעצות זו נקראו לטכס עצה ח"כים נוספים של המערך. הפרשה אף הובאה לידיעתו של השר שלמה הילל.

בסיכום אותן התייעצויות הוחלט שאגודת הצרכנים לא תנקוט כל פעולה: לא תגיש תלונה למישטרה ותשתדל להעלים את הפרשה ולמנוע את פירסומה. השיקול העיקרי לגבי החלטה זו היה שיקול אישי הנוגע לאותו ח"כ, שאינו נמנע על חברי המערך. „הוא איש מסכן שלא כדאי להרוס אותו," אמר אחד הח"כים של המערך, „הוא גמור ממילא."

אלא שלא ניתן היה עוד לשמור את הפרשה בסוד. עשרות הזבנים והקופאיות בסופרמרקט כבר ידעו על הפרשה. היא עברה במהירות הבזק מפה לפה, פשטה על פני העיר כולה, הפכה לשיחת היום.

כאשר חזרו אנשי הנהלת אגודת הצרכנים מירושלים ובליבם החלטה נחושה להשתיק את הפרשה, כבר היה מאוחר מדי.

חשד במעלית

למחרת היום, כאשר הסתבר למנהלי הסופרמרקט כי נודע ברבים על ה„אסון" — על תפיסת הח"כ שסחב מרק — הם נכנסו לפאניקה נוראה.

כצעד ראשון חיפשו מנהלי הסופרמרקט שעיר לעזאזל כדי להאשימו בפיצוץ הידיעה. הם מצאו את דן עמית (26), אחד מקציני הביטחון של הסופרמרקט, שלא היה בתפקיד ביום בו נתפס הח"כ עם המרק. כמו שאר קציני הביטחון של הסופרמרקט שייך גם דן עמית למחלקת הביטחון של מודיעין אזרחי. כאשר הגיע דן עמית לעבודתו ביום שני בשבוע שעבר, סיפר לו מחליפו, מנשה מגער, על שהתרחש יום קודם לכן.

וכך אירעה התקרית, לדברי מגער: ראיתי אדם שעורך קניות עם עגלה בקומה התחתונה ולוקח חפיסת מרקים מהמדף של המרקים הנמסים. אני חושב שאלה היו שתי חפיסות מרק פטריות של תלמה, בשווי של כ־2 ל"י. הוא עורר את חשדי מפני שנכנס עם העגלה למעלית, בעוד שהמעלית המקשרת בין שתי הקומות משמשת לעובדי החנות בלבד. לקונים יש מדרגות נעות עם סידור להעלאת הסלים. עקבתי אחריו וראיתי, בשעה שניגש לקופה, שבסל לא נמצאת חפיסת המרקים שלקח קודם. אחרי ששילם ויצא ניגשתי אליו וביקשתי ממנו לחזור פנימה. אמרתי לו שאנחנו רוצים לבדוק אותו. הוא לא התנגד. אבל כשנכנסנו לחדר ההנהלה, הוא ביקש שיצאו משם כל האנשים. נשארו שם רק אני וסגן־המנהל, אהרון פרסר. אז הוא הוציא תעודה של חבר־כנסת. סגן המנהל שאל אותו איך זה קרה שלא שילם בעד המרק. הוא עשה תנועה בראש כאומר: „לא שמתי לב." אחר־כך הסביר שדחפו אותו ליד הקופה והוא לא הספיק לשלם בעד המרק שלקח.

קצין הביטחון פוטר

כאשר שמע עמית את סיפורו של מגער, אמר לו: „לא יתכן שזה יעבור כך בשתיקה. כאשר תופסים אזרח רגיל הוא נלקח לחקירה ואולי גם נשלח למישטרה. איך יתכן שכאשר תופסים חבר־כנסת יעברו על זה בשתיקה?"

זמן קצר אחר־כך הגיעו למקום כתבי העולם הזה, להם נודע על הפרשה, אספו פרטים כדי לאמת את השמועה שנפוצה בעיר. מנהלי הסופרמרקט חשדו כי היה זה דן עמית שהזעיק את העיתונאים.

סיפר דני על מה שאירע: „למחרת הזמינו אותי לעלות למשרד. כל מנהלי הסופרמרקט כבר היו שם. הם הסיעו אותי מייד למשרדי מודיעין אזרחי. שם הודיע לי עמרם שרביט, ממנהלי החברה, כי משעים אותי מעבודתי. כעבור יומיים הודיעו

מה היה פשר הבהלה שאחזה במנהלי הסופרמרקט? מדוע התנהגו בצורה כה בלי לי כי פוטרתי."

(המשך בעמוד 26)

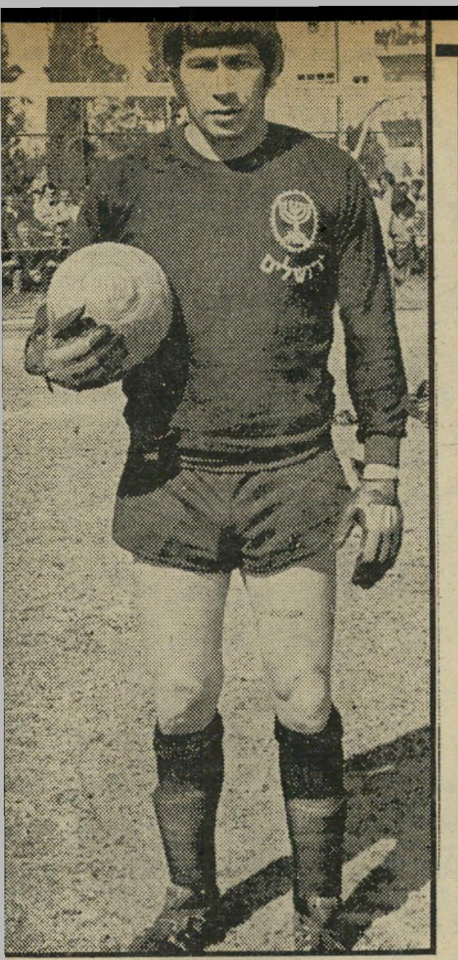

השוער

חיים לוין על המיגרש. שוערת של קבוצת „מכבי" נתניה הוא אחד השחקנים הפופולאריים ביותר בליגה הלאומית.

האשה הקטנה והשברירית נעה ב־מפתיע. ידה נשלחה לאחור, הונפה לפנים במהירות הבזק, כשהיא אוחזת בבקבוק, לעבר פניו של הגבר גבה הקומה והחסון שעמד לפניה.

הגבר הנדהם לא הספיק לזוז, בהפתעתו. היה זה הגבר האחר, שעמד לידו, שזינק בזריזות, הצליח להדוף את ידה של האשה בחלקיק השנייה האחרון. אשה שנייה, שעמדה קפואה ברקע, השמיעה קריאת אימה חנוקה.

זריזותו של הגבר הצילה את הקורבן המיועד. החומצה שבבקבוק נשפכה על הריצפה, ורק רסיסים ניתזו על פניו ועינו של הגבר.

הסצינה נראתה כלקוחה מתוך סרט פשע סוג ב׳. או מתוך סיכסוך מיקצועי בין פרוצות לסרסוריהן. אלא שהפעם, היא התרחשה במקום שונה לחלוטין: בבוטיק קטן ושליו ברחוב בן־הילל בירושלים, ב־איזור מכובד ועשיר. גם המשתתפים לא השתייכו לענף העתיק. שופכת החומצה היתה בעלת הבוטיק הקטן, הקורבן היה לא אחר מאשר חיים לוין, שוערה המהולל של מכבי נתניה, והגבר המושיע היה שותפו.

„הוא הרביץ לי"

ימים לאחר ששפכה את החומצה בפרצופו של הכוכב המפורסם, כבר חזרה רעייה להבי לבוטיק הקטן שלה, ל־אחר שנעצרה, נחקרה, ושוחררה בערבות.

„למה עשית את המעשה הזה? האם חשבת באותו רגע, שאולי תעוורי אותו לכל החיים?"

רעיה להבי היא אשה נמוכת קומה ורזה מאוד, בעלת עיניים כחולות ושיער בלונ־די כהה. לבושת חליפת זמש מודרנית, היא נראתה השבוע רגועה ונינוחה. „לא חשבתי כלום," היא עונה בביטחון. „אתה רואה את הסימן הזה?" היא מצביעה על סימני מכה על חוטמה היווני. „חיים הר־ביץ לי, ואני רק התגוננתי. בקבוק החומ־צה היה שם במקרה, אחרי שעשיתי קניות לבית. היד שלי אחזה בבקבוק בלי לחשוב."

זוהי גירסה אחת. לאחר דקות ספורות, משמיעה בעלת הבוטיק האלמונית, שחנו־תה נמצאת בשכנות לחנות אביזרי ה־ספורט של חיים לוין, גירסה נוספת: „אני הייתי במחנות ההשמדה של הנאצים. סבל־תי הרבה בחיים שלי. הייתי צריכה לתת לו שיעור."

זה היה עלול להיות שיעור יקר מאוד.

במדינה

עסקים

הבומראנג של איש המיסתורין

לכאורה, נראתה התנהגותו יוצאת־הדופן של האיש נורמלית בהחלט: בהגיע תורו לעלות למטוס, בנמל־התעופה בלוד, הקים הנוסע שערורייה, סירב להרשות את ה־חיפוש המקובל על גופו, טען כי חיפוש כזה, על־ידי שומרים פרטיים, איננו חוקי. בעקבות השערורייה הסירו ממנו השומרים את ידיהם, אך האיש נלקח לתחנת ה־משטרה במקום.

התנהגות תמוהה. מה אירע בתחנת המשטרה, לא ידוע. אך אין ספק ששמו של האיש, כאשר הוזדהה, היה מוכר למפקד הנקודה: הנוסע הסרבן היה לא אחר מא־שר שלום ירקוני — בעבר קצין משטרה בכיר ומעוזריו האישיים של עמוס בן־גוריון, כשזה היה מפקד משטרת מחוז תל־אביב. כיום, ירקוני הוא אחד הבלשים העסוקים ביותר במדינה, וברשותו אחת מחברות האבטחה והחקירות הגדולות — מודיעין אזרחי.

אך במבט שני, נראתה התנהגותו של ירקוני, כאשר עמד לנסוע לחו"ל, תמוהה ביותר. כי בהקימו את השערורייה, פגע בעצם ירקוני בצורה קשה באינטרסים שלו עצמו.

מאבק חריף. בנמל־התעופה לוד באים במגע עם הנוסעים שני גופי אבטחה: ב־קומת־הקרקע פועלים אנשיה של חברת אש, שנשכרה לתפקידה על־ידי משרד ה־תחבורה. משימתם: בדיקת מזוודות ה־נוסעים.

בקומה השנייה, שממנה יוצאים למטו־סים, פועלים שומרים מטעם חברת אל־על, שתפקידם לערוך חיפוש על גופם של הנוסעים, בדרכם למטוס.

בימים אלה, מוציאה אל־על מיכרז חדש לתפקיד זה. שני המתחרים העיקריים על

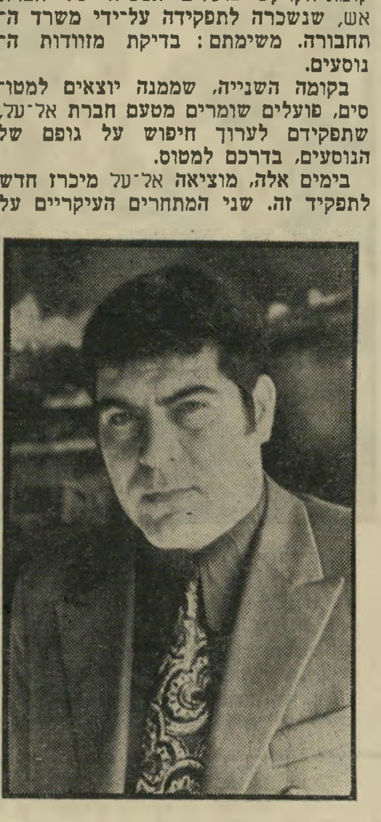

בלש־שומר אזולאי
המלחמה על הקומה השנייה

מיכרז חדש זה: מנהל חברת אש, שלמה אזולאי, קצין במילואים, ושלום ירקוני, ה־בוס של מודיעין אזרחי.

המאבק בין השניים הוא חריף, שכן הזוכה במיכרז של הקומה השנייה, זוכה בהכנסה של רבבות ל"י לשנה. במיסגרת המלחמה ביניהם, פירסם מודיעין אזרחי ביומון הכלכלי שהוא מוציא לאור, מבט, ידיעה בדבר חקירה שמתנהלת נגד אש, לפיה כאילו מועסקים בני־נוער על־ידי אש בניגוד לחוקי העבודה.

ראה אזולאי את הידיעה, מיהר אל העיתון הכלכלי המתחרה, יום־יום, ביקש לפרסם שם מודעה נגדית.

מלחמה משעשעת. במודעה הנגדית כתב אזולאי: „מבוקשים שומרים אשר עבדו או עובדים בחברת מודיעין אזרחי ברציפות למעלה מ־12 שעות במשמרת אחת, שומרים שלא קיבלו תוספת עבור שעות נוספות, שבת וחגים, תוספת יוקר ותנאים סוציאליים מלאים."

כשראה פטר מרסטן, בעל יום־יום ומת־

(המשך בעמוד 26)

מרכז
עדשות מגע
CONTACT LENS CENTER
„גרוזובסקי — אישון לנס"
תל־אביב, רחוב שניאור 5,
טל. 55029.
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה.

„הידידה צעקה לאשתו של השוער:
„הוא לא יהיה שלך ולא יהיה שלי!"

חומצה בפרצוף

כוכב הספורט ואשתו חיים לוין יוצא ממישחק בווב־רת אשתו אסתר, כשהוא מוקף קהל צעירים הנוהרים בהערצה אחרי הכוכב המפורסם. השחקן בן ה־35, הידוע כי מכדורגל בלבד קשה לפרנס משפחה, פתח חנות לאביזרי ספורט, ברחוב בן־הילל בירושלים, וכן מועדון משחקים לנוער, מאוכלס במכו־נות־מזל חשמליות. שני העסקים מצליחים יפה. שמו של הכוכב מהווה גורם־משיכה ממדרגה ראשונה לירושלמים הצעירים.

חומצה בפרצוף היא תמיד עניין מדאיג — אך לרוב רק לאומלל שסופג אותה. ב־שבוע שעבר, אחזה הדאגה, למשך יממה תמימה, ברבבות אוהדי מכבי נתניה. ב־ידיעה הראשונה שהתפרסמה בעיתונים דווח כי החומצה פגעה גם בעינו של חיים. רק כאשר הוברר למחרת כי עיניו של השוער הפופולארי לא נפגעו, והוא ימ־שיך לעמוד בשער, שוחררה ברחבי הארץ אנחת רווחה קולקטיבית.

„לא הבטיח לי כלום"

מדוע הגיע לחיים לוין שיעור כה חמור?

לשופכת החומצה הסבר לאקוני: „הוא התנהג איתי לא יפה."

„במה?"

אלא שדווקא לשאלה אחרונה זו, המ־רתקת ביותר — אין שכנתו של השוער מוכנה לענות.

לעומת זאת, היא מוכנה לדבר בחופ־שיות על דברים אחרים הקשורים בדרמת החומצה, שהתרחשה בבוטיק הקטן והח־חשוך שלה ביום השני שעבר:

„היכרתי את חיים לפני חודשיים, כש־הוא נכנס לבוטיק שלי."

„ומה קרה מאז? ידעת שחיים נשוי ויש לו שלושה ילדים. האם הוא הבטיח לך להתגרש מאשתו ולהתחתן איתך?"

„לא," מודה רעיה. „הוא לא הבטיח לי כלום. אבל היינו הולכים לשתות קפה יחד כל יום. כמה פעמים ביום. כל האנשים ראו אותנו וידעו מזה. גם אשתו של חיים ידעה מזה. היא מכירה אותי. ביקרתי אצ־לם בבית לא פעם."

„בנך, שלמה, ידע על מה שהתרחש בינך ובין חיים?"

„הוא יודע הכל. אין לי סודות ממנו."

„מה יהיה עכשיו?"

„אני לא פוחדת כל־כך מהעונש מבית־משפט. יותר מפחידה אותי העיר הקטנה הזאת, שיש לה פה נורא. מרכלים כאן בצורה איומה. אני הייתי גננת, טיפלתי בנכדים של גדולי המדינה. כולם מכירים אותי. עכשיו כולם יתחילו לרכל עלי. זה דבר נורא."

היא מתפנה לדקות מספר ללקוחה ש־נכנסה לחנות — שוטרת צעירה, המת־עניינת בחולצה, ונרתעת מהמחיר — 135 ל"י. „זאת היא השוטרת שעצרה אותי, אחרי ששפכתי את החומצה על חיים," מסבירה רעיה בחיוך נעים. קשה להש־תחרר מהרושם, שהיא אינה מסוגלת להת־ייחס למשמעות החמורה של המעשה.

„אסתר מספרת שאת איימת על חיים, יומיים לפני המעשה. זה נכון?"

„כן," מודה רעיה. „הזהרתי אותו. בגלל שהתנהג איתי לא יפה."

„ומה תעשי עכשיו, אחרי שהזהרת או־תו, כמו שאת אומרת?"

„אמשיך את מלחמתי בו. אגיש נגדו משפט על שהוא תקף אותי. מי שמע דבר כזה — גבר מרביץ לאשה?"

„אשה מסכנה מאוד"

„**א**ינני מבין מה היא רצתה ממני," מושך בכתפיו חיים לוין, כשהוא עוסק בשקידה בספירת כספי הקופה ב־מועדון המשחקים שלו. הגבר יפה־התואר, נאלץ לדבר בצעקה כמעט, כדי להתגבר על המולת צילצול מכונות־המזל, נקישות הכדורים בפליפרים, וצעקות הילדים וה־נערים המשולהבים. „לא הבטחתי לה שום דבר. לא היה בינינו כלום. אפילו לא צל של רומן. יש לי אשה ושלושה ילדים."

„ובכל זאת. אם לא היה ביניכם כלום, מדוע שהיא תקום ותשפוך עליך הומצה?"

שופכת החומצה

בת־זוגו של השוער המפורסם, בסצינת השפיכה, היא רעיה להבי, ירושלמית, בע־לת בוטיק בלתי־נודעת, גרושה ואם לילד.

אסתר, אשתו של חיים, מתערבת בשי־חה: „תן לי להסביר," היא קוטעת את דברי בעלה. „רעייה, היא אשה מסכנה מאוד. היא גילתה לי פעם שבמשך שנ־תיים, מאז שהתגרשה מבעלה, לא היו לה יחסי מין עם גבר."

ההשוואה בין שתי הנשים מעניינת. אס־תר, אם לשלוש בנות ונשואה זה 16 שנה, נראית כתלמידת תיכון. התיכה מעניינת, עיניים לוהטות, גיזרה דקה. על רעיה, ל־עומתה, ניכרים אותות הסבל שעברה ב־חייה — שלא לדבר על העובדה כי היא מבוגרת מחיים בשש שנים.

„האם ידעת שבעלך נפגש עם רעיה?"

אסתר מחייכת חיוך פקחי: „ברור ש־ידעתי. חיים לא מסתיר ממני. אם היה משהו רציני ביניהם, הייתי יודעת. חיים היה יוצא איתה לשתות קפה, זה הכל. רעיה היא אשה מסכנה, וחיים עשה לה לא מעט טובות. הוא היה עוזר לה לפרוע את הצ'קים שלה, נותן לה כסף במקום צ'קים מאוחרים. הוא קונה לי אצלה המון בגדים, ובכלל עזר לה כמה שיכול. וה־תוצאה: בזמן האחרון, היא התחילה ל־איים עליו, לדרוש ממנו שילך איתה לש־תות קפה שלוש פעמים ביום. זה באמת היה קצת מוגזם.

„אבל לא התייחסנו לאיומים שלה ב־רצינות. גם יומיים לפני המעשה, היא הזהירה אותי שהיא תעשה לו משהו. ‚חיים לא יהיה שלי, אבל הוא גם לא יהיה שלך,' היא צעקה לי. חבל שלא התיי־חסתי אז ברצינות לדבריה."

„אז אם לא היה רומן ביניהם — מה כן היה? אולי בכל זאת היא הבינה מ־דבריו של חיים משהו?"

„אני יודעת מה היא יכלה להבין? אני רק יודעת שחיים לא היה יכול להבטיח לה כלום. אני אוהבת אותו. הוא דואג לי ולבנות שלנו. הוא בעל טוב ולא חסר לנו שום דבר. מה הוא יבטיח לאשה מבו־גרת ממנו? היא בנתה חלום לעצמה."

„ומה התרחש באותו יום שני בבוטיק? איך אירעה שפיכת החומצה?"

כאן עולה הגירסה השנייה לסצינה הד־דרמטית: „רעיה שלחה את אלי, השותף של חיים, לקרוא לחיים לבוטיק שלה. היא אמרה שהיא מבקשת שיבוא, שהיא צרי־כה לראות אותו. חיים בא, יחד עם אלי. זה היה המזל שלו. כשרעיה תפסה את הבקבוק ושפכה עליו את החומצה, חיים לא הספיק לעשות כלום. זה היה אלי, שתפס לה את היד, והציל את העיניים של חיים."

(המשך מעמוד 23)

תי הגיונית, חששו מפירסום ודרשו את סיטוריו של קצין הבטחון?

לדני עמית היה על כך הסבר משלו: „בהתחלה דיברו כל עובדי הסופרמרקט על הפרשה בגלוי. רק אחר־כך הפיץ מישהו שמועה כאילו האנשים הקרובים לאותו חבר־כנסת יתנקמו במי שידבר. אמרו שהוא מקורב גם לפנתרים. האנשים קיבלו פחד."

כזה היה המצב ביום השישי האחרון, כאשר כתב העולם הזה אריק לביא וצלם המערכת, ישראל סימיונסקי, הגיעו לסופרמרקט כדי לשחזר את פרשת הח"כ והמרק.

יום קודם לכן, כאשר ביקרו במקום, האירו להם העובדים פנים ואף שיתפו

סגן המנהל של הסופרמרקט בכיכר דיזנגוף, אהרון פרסר, ששיחרר את הח"כ ללא כל פעולה אחרי שנתפס, הוא גם שציווה על העובדים להתנפל על כתבי „העולם הזה."

עימם פעולה. כאשר חזרו ביום שישי כדי להשלים צילום שלא עלה יפה, השתנתה האווירה במקום כליל.

כאשר נכנסו השניים למקום הוזעק למקום סגן מנהל החנות, אהרון פרסר, שדרש מהצלם להפסיק לצלם מיד. עוד לפני שסיים את דבריו הסתערו חמישה מעובדי הסופרמרקט על הכתב החלו דוחפים אותו בכוח ומכים אותו, כשפרסר הקרח מנצח על המלאכה.

המצלמה נשארה במישטרה

בעוד הצלם מצלם את המתרחש הטילה אחת הזבניות מאפרה לעברו. הקונים שהיו אותה שעה בחנות התבוננו במחזה באדישות. הם ראו איך עובדי הסופרמרקט מכים אדם ולא הנידו עפעף.

הכתב, שהצליח לחלץ את עצמו מידי מכיו, עלה למשרדי הסופרמרקט, ביקש לקשרו עם אשר גיבס, מנכ"ל הצרכנים, כדי לבקש הסבר לתקיפה שתקפו אותו עובדי הסופרמרקט. מנהל החשבונות שהיה במקום סרב להניח לו להתקשר עם גיבס או המישטרה.

בינתיים הגיעו למקום גם עובדי החנות המשתוללים, צרו על הדלת כשהם מבקשים שוב לפגוע בעיתונאי. כאשר הצליח הכתב להתחמק מידם הוא מיהר להזעיק מישטרה למקום.

המישטרה עצרה ארבעה מעובדי החנות ואת סגן מנהל הסופרמרקט. כולם נלקחו לתחנת המישטרה לגביית עדויות. תוך זמן קצר הגיעו למקום גם אשר גיבס, מנכ"ל אגודת הצרכנים וצבי וינטראוב, מנהל הסופרמרקט בכיכר דיזנגוף. הם מסרו למפקח יעקב כהן, שניהל את החקירה, את הפרטים המלאים של השתלשלות הפרשה, החל מהתקרית עם חבר־הכנסת ועד למהומה שפרצה עם בוא כתבי העולם הזה לחנות.

כאשר הסתיימה החקירה, דרש המפקח יעקב כהן מהצלם להשאיר את מצלמתו בידי המישטרה. „פירסום התמונות שצילמתם," אמר, „עלול לגרום נזק לחנות." המצלמה, שנפגעה בשעת הקטטה בסופרמרקט נשארה במישטרה, אחרי שהוצאה מידי הצלם על סמך פקודה מפורשת של הקצין יעקב כהן.

ערעור בשיווי המשקל

עד כאן התקרית, שהתפתחה מעבר למימדיה הטבעיים, בגלל חששותיהם של מנהלי הסופרמרקט מפירסום פרשת הח"כ והמרק.

הצורה ההיסטרית בה פעלו מנהלי אגודת הצרכנים, כאילו הם הנאשמים בפרשה ולא אותו חבר־כנסת שנתפס, באה אולי מתוך תחושה הקיימת בקרב אנשים רבים בישראל. לפי אותה תחושה אסור לפרסם, אסור לדבר בפומבי ואסור לדון בסטיות ועבירות על החוק של אישי־ציבור.

דווקא במקרה זה היה אותו חבר־כנסת צריך להיות מעוניין יותר מכל אדם אחר, שפרשת חפיסות המרק שנמצאו בכיסו בצאתו מהסופרמרקט, מבלי ששילם עבורן, תגיע לחקירה מישטרתית ואפילו לדיון מישפטי.

כיוון שהפרשה זכתה לפירסום גם בלאו־הכי, היה אותו חבר־כנסת צריך להיות מעוניין שהפרשה תגיע לבירור מישפטי ושיהיה זה שופט שיקבע כי הוא אומנם חף מכל פשע.

נאה וראוי היה שאותו חבר־כנסת יבקש מרצונו להסיר את חסינותו, כדי שניתן יהיה לתבעו לדין ולנקותו מהחשד שהודבק לו.

אם ניתן להסביר את המניעים הפסיכולוגיים העלולים לדחוף אדם, אפילו הוא חבר־כנסת, לידי מעשה שטות כמו נסיון לסחוב דבר חסר־ערך בסופרמרקט, קשה להסביר את נסיון החיפוי האינסטינקטיבי, הכמעט אוטומטי של העיתונות הישראלית, על מעשהו של אותו ח"כ.

למרות שכל עיתוני ישראל ידעו על הפרשה, לא העז אף אחד מהם לחקרה או לפרסמה. אותם עיתונים, המפרסמים כתבות ענק על כל אזרח שמועד או עובר עבירה, פשוט בחרו לעבור בשתיקה על מעשהו של הח"כ. והפעם לא היה מדובר כבר על חדירה, כביכול, לתחום הפרט של אישיות ציבורית.

רק אחרי שעובדי הסופרמרקט היכו את אנשי העולם הזה, והמישטרה נאלצה להתערב בפרשה, דווח על כך בעיתונות הישראלית.

היתה זו תעודת עניות נוספת למהימנותה של העיתונות בישראל, המשתיקה פרשיות הקשורות לאישי־ציבור. גניבות בסופרמרקטים אינם המצאה בלעדית בישראל. מדי פעם נתפסים אישים מפורסמים ברחבי העולם, כשהם מנסים לגנוב חפצים שונים במקומות שונים. זה יכול להיות הקפטן של נבחרת אנגליה בכדורגל למשחקי מקסיקו, כוכבת קולנוע הוליבודית, או ספורטאית סובייטית בעת ביקור בכל־בו בלונדון.

תמיד היו מקרים אלה נושאים לגיטימיים לדיווחה של העיתונות. אם בפרשת הח"כ והמרק אפשר לראות משהו מצער, המעיד על עירעור שיווי משקלו של האיש — דבר היכול לקרות לכל אחד, הרי מה שאירע בהמשך הפרשה הוא חמור הרבה יותר: הוא מצביע על עירעור שווי משקלה של החברה הישראלית.

ערב פירסומה של כתבה זו הופעלה על מערכת „העולם הזה" מערכת איומים חסרת תקדים. עובדי המערכת והכתבים הוטרדו באמצעות שיחות טלפוניות אלמוניות ובלתי אלמוניות, בהן הושמעו איומים מאיומים שונים לגבי הצפוי לעובדים ולמערכת עצמה. חלק מהמאיימים זיהו את עצמם כעוזריו וכמזכירתו של אותו חבר־כנסת שבפרשתו דנה כתבה זו.

במדינה

(המשך מעמוד 24)

חרהו של מבט, את תוכן המודעה — התנדב מיד לפרסמה חינם, מרח אותה על פני מחצית עמוד א' של עיתונו. ומאחר שאף שומר אינו נוהג לקרוא עיתונים כלכליים, היה ברור לכל למי מכוונות המודעות הללו.

אך מאחורי מלחמת המודעות המשעשעת, נשאלה השבוע השאלה: מה גרם לשלום ירקוני, הרוצה לזכות במיכרז להפעלת השומרים בקומה השנייה — לעקוץ את עצמו, לשלול בקול רם וצלול את זכותם של השומרים לפעול בכלל?

לאורח הפשוט, שאינו נמנה על קהיליית המודיעין של ישראל, היה זה מיסתורין נוסף של איש המיסתורין.

פשע

השודד הפחדן

השעה היתה שלוש לפנות בוקר, כאשר השודד הבודד, רעול־פנים וחמוש בתת־מיקלע, פרץ לתוך מסעדת סונקה שברחוב אילת ביפו. „את הכסף," שאג בקול אימים.

בעלת המסעדה, רבקה שווילי, לא ידעה בדיוק אם הכוונה אליה או לאורחים, ולא הגיבה. אז פלט השודד צרור. הצרור אמנם לא פגע באיש — אך הבהיל מאוד את השודד שנשא רגליו במהירות הבזק לעבר מכונית שחנתה בקירבת מקום וברח כל עוד נפשו בו.

שוטר במארב. עדי ראייה סיפרו מאוחר יותר שהיתה זו מכונית בעלת מיספר זר וגג לבן. המישטרה פתחה בסריקה מיידית בכל רחבי תל־אביב. כעבור מחצית השעה נמצאה מכונית מרצדס בעלת גג לבן ומיספר זר חונה בסימטא בכפר שלם. שוטר לבוש אזרחית הוצב במארב, המתין לבאות.

בארבע בבוקר הגיע למקום, במונית, צעיר שהתגלה מאוחר יותר כיעקב גיבלי הררי. הוא נכנס לבית מספר 11, ברחוב כ"א — והמישטרה בעקבותיו. שם עצרו השוטרים אותו ועוד ארבעה צעירים שהיו בדירה.

החמישה הסבירו כי לאחר בילוי ערב שבת בדיסקוטקים, הם באו לבית חברם בעל הדירה, אלקיים בן־מנחם, כדי להאזין למוסיקה ולבלות את שארית הלילה בצוותא.

המישטרה לא קיבלה את ההסבר. היא עצרה את כל החמישה וערכה חיפוש. בקירבת הבית הנמצא בין הריסות בתים אחרים, מצאה תת־מיקלע, אקדח תופי, ותחמושת.

בדיקת שיער. העצורים שיתפו פעולה עם המישטרה, הם מסרו אפילו דוגמאות משערם, על־מנת להשוותם עם קבוצות שיער שנמצאו במכונית.

ארבעה מהם היו עצורים במשך 30 יום, ובתקופה זו התברר כי השיער שנמצא במכונית לא היה שייך לאף אחד מהחמישה. גם לא התגלה קשר בינם לבין הנשק שנמצא.

מצבו של יעקב גיבלי הררי (21) היה מסובך יותר: התברר כי הוא עובד ביבנה, ומכיר את המרצדס ובעליה. על־סמך עובדה זו, הוגש נגדו כתב־אישום לבית־המישפט המחוזי. התביעה ביקשה לעצור אותו עד לסיום ההליכים המישפטיים.

מי יחזיר החופש? בא־כוחו של גיבלי, עורך־הדין ישעיהו לויט, טען שאין לשלול חרותו של אדם במשך חודשים רבים — על סמך עובדה כה קלושה. מה גם שלנאשם אין עבר פלילי, פרט להרשעה בודדת בשימוש ברכב ללא רשות לפני שנים.

טענתו לא נתקבלה. השופט, אלישע שיינבוים, הורה לעצור את גיבלי עד גמר ההליכים הפליליים.

התמרמר גיבלי הצנום והשחרחר, כשהשוטרים הורידו אותו במעלית המיוחדת לתא־המעצר: „אני יוצא זכאי. על בטוח. אני חף מפשע. אבל את ימי המעצר — מי יחזיר לי?"

בגלל סיבה זו בדיוק, החליט לויט לערער על ההחלטה בפני בית־המישפט העליון.

כל אחד יכול היו

תמורת שוחד. ידידים

המפולת הנוראה החלה כאשר החבר'ה הטובים סירבו לשתף את יצחק דרעי בעוגה.

העוגה, במקרה דנן, היתה דירת עולים נחמדה, שהובטחה לדרעי — למרות שלא היה כלל עולה. אולם פרט זה באמת לא היה רלוונטי: באשדוד, יכול היה כל אזרח פשוט לזכות בדירת עולה — תמורת שוחד קטן של שמונה עד 14 אלף ל"י.

זה, אם היה אזרח סתם מן השורה. אם היה מקורב לחבר'ה — זכה בדירה ללא כל שוחד.

● כמו למשל יצחק ביטון. נציג ההסתדרות בוועדת האיכלוס. זוהי הוועדה שתפקידה להמליץ בפני עמידר למי למסור את הדירות. והיא המליצה — על חבר הוועדה ביטון. התוצאה: ביטון זכה בדירת עולים, ששיטחה 92 מ"ר.

● או כמו למשל מנהיג פועלי נמל אשדוד, יהושע פרץ.

● או כמו למשל פקיד עמידר דויד גבאי.

● או כמו למשל החבר של גבאי, בעל חנות ירקות בשם יוסף קריספין.

כל המשלים האלה, לא שילמו שוחד כדי לזכות בדירות העולים.

מעשה שחיתות מבהיל

משום כך, יצא קיצפו של יצחק דרעי להשחית, כאשר ההבטחה שקיבל הופרה, והוא גילה כי לא יקבל את דירת העולים שהובטחה לו.

הוא פתח את פיו, גילה את כל הידוע לו על שוד הדירות באשדוד, גרם לחשיפתה של שערוריית „מעשה שחיתות מבהיל," כפי שהתבטא שופט השלום גלעד גלעדי.

למעשה, נחשפה הפרשה המדהימה בגלל סיכסוך קטן בין פקידים: יצחק דרעי היה מנהל עמידר באשדוד, עד האירגון מחדש שבוצע בחברה לפני מיספר חודשים.

ברי־אירגון זה נעשו שינויים רבים. הסניף האשדודי של החברה הורחב, ובתוכו הוכללו איזורים נוספים, שהיו עצמאיים לפני כן.

„לא לצלם" מבקש השוטר המוביל את רפאל ביטון, מנהל אחד מסניפי „עמידר" באשדוד, להארכת מעצרו בבית־משפט השלום באשקלון. ביטון הוא העצור היחיד, עד כה, שהודה בהאשמות המיוחסות לו, משתף פעולה עם חוקריו.

למה ולמי הועילו שינויים אלה, ידוע מן הסתם רק להנהלת החברה. לחיסול שערוריית השוחד, או לפחות לחשיפתה — ודאי שלא הועילו. עסקי השוחד נמשכו בשלווה גם אחרי האירגון מחדש, בלי הפרעה.

לקבל דירת־עולים: האזרח הפשוט -
וחברים - אפילו בלי זה!

שוד הדירות באשדוד

הביישן הגדול

אליהו כליפה, החשוד בתיווך בפרשת השוחד השערורייתית, מסתתר מאחורי גבו של שוטר, בעת שהובא בפני השופט להארכת מעצרו. כליפה, מתווך־דירות ובעל קפה „לילי״, שרבים מאורחיו הקבועים, אנשי העולם התחתון, התפרסם כשאלמונים פוצצו חומר־נפץ בביתו.

הם נתגלו רק כתוצאה עקיפה ומקרית של הרי־אירגון: שכן השינויים גרמו להחמרת יחסי העבודה בצמרת הסניף המורחב: יצחק דרעי הוסר מתפקידו כמנהל הסניף, מונה לתפקיד מנהל המשק, כשמעליו סגן מנהל הסניף החדש — יעקב יחזקאלי.

גם יחזקאלי, וגם המנהל החדש ועוזרו השני — הובאו שלושתם לאשדוד מאיזורים אחרים. כך, נוצרה בצוות האשדודי עוינות קולקטיבית, לאחר שהצמרת החדשה היתה מורכבת כולה מזרים.

עוינות זו התמקדה סביב היריבות בין דרעי לבוס החדש שלו, יחזקאלי: דרעי, שהיה עד כה הבוס, סירב להישמע להוראות יחזקאלי.

הרי־אירגון התרחש בחודש אוגוסט אשתקד, זכה חיש מהר בפי עובדי החברה לכינוי „מהפכת אוגוסט״. הסיכסוכים בין דרעי ליחזקאלי הלכו מאז והחמירו — עד שהגיעו להתפוצצות הדרמטית בשבוע שעבר.

היה זה בשלב זה, כאשר בפני ועדת האיכלוס ההלה מתבררת בקשתו של דרעי לקבל דירת עולים בבית שברחוב שבי־ציון 16 — הבית בו קיבל גם יהושע פרץ דירה. דרעי ביקש לקבל את הדירה באותם תנאים שפרץ קיבל אותה. דרישה הגיונית מאוד, מנקודת ראות מסויימת.

בקשתו של דרעי עמדה כבר לפני אישורה, כאשר בעיר הופצה השמועה כאילו קיבל דרעי דירה בחינם. לטענת דרעי, היה זה יחזקאלי שהפיץ את השמועה. ועדת הביקורת של עמידר פתחה בחקירה, גילתה שלא היו דברים מעולם. אלא שבינתיים, בעקבות הסערה שנגרמה על־ידי השמועה, הפך דרעי לאובייקט מעורר תשומת־לב מדי. התוצאה: ועדת האיכלוס דחתה את הענקת הדירה לו.

מאחר שדרעי היה בעצמו חבר בוועדת האיכלוס, הוא ראה בצעד זה בגידה שפלה מצד חבריו. הוא פנה לבית־המישפט, ביקש להוציא צו־מניעה נגד מסירת הדירה למישהו אחר.

בית־המישפט נתן את הצו, אך קבע כי גם דרעי עצמו לא ייכנס לדירה.

אז, פנה דרעי לצבי אלדירטי, המנכ״ל החדש והצעיר (35) של עמידר, גילה לו את כל האמת.

המעצרים הראשונים

אלדורטי פעל בתקיפות, הפעיל מייד את ועדת הביקורת של עמידר. כאשר קיבל ממנה את מימצאיה הראשונים, פנה מייד, אישית, למפכ״ל המישטרה, פנחס קופל. המפכ״ל מינה צוות חוקרים, בראשות מפקד מישטרת אשדוד בצלאל לינהרד. שעות ספורות לאחר תחילת החקירה, כבר נערכו המעצרים הראשונים.

תחילה נעצרו שלמה אמסלם ואלי כליפה, כחשודים בתיווך בעיסקות: לפי החשד, קיבלו רבבות ל״י מתושבים מקומיים, העבירו חלק מהשוחד לפקידי עמידר. כך, זכו משלמי השוחד בדירות המיועדות לעולים. כלומר, בחצי חינם.

אליהו כליפה (30), בעל לילי במרכז המסחרי, התפרסם בשעתו כאשר פוצץ ביתו באשדוד. עד היום לא ידוע מי ביצע מעשה זה. כליפה עצמו איננו נילהב לשיחות מיותרות בנידון.

כליפה וחברו שלמה אמסלם (39), היו מאוד לא מרוצים מהפירסום שנפל בחלקם, איימו על העיתונאים שסיקרו את הפרשה.

לאחר ששופט השלום האשקלוני גלעד גלעדי האריך את מעצרם של השניים ב־15 יום, הובאו בפניו שני חשודים נוספים. הראשון: יריבו של דרעי, יעקב יחזקאלי, שבשלב זה הינו הפקיד הבכיר ביותר של חברת עמידר שנעצר בפרשה. סניגורו, עורך־הדין שלמה כהן־צידון, טען, בהתנגדות למעצר שולחו, כי יחזקאלי שהה בחו״ל עד לראשית ינואר.

היחיד שהודה באשמות המיוחסות לו היה העצור הרביעי, רפאל ביטון *, מנהל אחד מסניפי עמידר באשדוד. טען להגנתו שכל מה שעשה, עשה בהתאם להוראות הממונים עליו.

יום לאחר מכן, נחקר גם מנהל הסניף השני של עמידר באשדוד, דויד גבאי, שנחשד על־ידי המישטרה כי גם הוא קיבל שוחד ממשתכנים על־מנת לסדר להם דירות, שלא כדין.

אסטמה עולים

גבאי הוא אחד המאושרים שזכו בעצמם בדירה — ללא שוחד. הוא מתגורר בווילה חד־קומתית — שנועדה לעולים. גבאי, אב לשישה ילדים, עבד לפני כן בדימונה. כשהועבר מדימונה לאשדוד, קיבל דירה של 94 מ״ר המיועדת לעולים. אך עד מהרה עבר לווילה הנוכחית.

כיצד מסביר זאת גבאי? „אני גרתי בקומה שלישית, הילדים היו עושים רעש לשכן מלמטה. זה לא נעים להיות מסוכסך עם השכנים, לכן החלטתי לעבור דירה.״

הסבר אחר לאשתו, מרים: „אני חולה. קשה לי לעלות לקומה שלישית. אני בכלל לא מבינה מה רוצים מבעלי. באמת. כל הזמן הוא עושה מעשים טובים ועוזר לאנשים אחרים. פתאום נטפלו אליו. זאת וילה זאת? 62 מ״ר בסך־הכל. זאת דירה מספיקה לשמונה נפשות? בחדר של הילדים יש שלוש מיטות, אך חייבים לישון כאן שישה ילדים. באמת שבעלי בסדר. הוא מנהל בעמידר, ולקח לעצמו בסך־הכל דירה קטנה. היתה מגיעה לו דירה יותר גדולה.״

בשכנות לווילה של משפחת גבאי, גרה משפחת קריספין. גם ביתה היה מיועד לעולים. משפחת קריספין הינה קרובה של משפחת גבאי. מסבירה חנה קריספין מדוע היא זכאית לדירתה: ״יש לנו חמישה ילדים. לשניים מהם יש אסטמה. שני ילדים עם אסטמה, שווה כבר כמו עולה חדש. לא נכון?״

זוכה אשדודי אחר בדירת עולים היה יהושע פרץ המפורסם. לפרץ אושרה דירה, — גם היא מיועדת לעולים — ברובע ו׳. אך פרץ לא רצה בדירה זו, המרוחקת, ולפני חודש עבר להתגורר בדירה ברחוב הראשי באשדוד. גם דירה זו היתה מיועדת לעולים. שוויה בשוק — 48 אלף ל״י.

הפרשה עוררה סערה אפילו באשדוד. באמצעות עורך־דינו, אורי רון, הסביר פרץ, כי קיבל את הדירה במרכז העיר — לאחר שוויתר על 12 מ״ר, מאחר ששטח דירתו הנוכחית קטן ב־12 מ״ר מהדירה המקורית שיועדה לו. מלבד זה הוא התחייב לרכוש את הדירה — ומתכונן לשלם עליה בקרוב 8,000 ל״י מיקדמה. בינתיים, שילם רק 663 ל״י — שכר־דירה לשלושה החודשים מראש.

נראה כי טענה זו, כמו טענות דומות רבות באשדוד, יעמדו בימים הקרובים במיבחנים קשים.

* לא קרוב משפחה של יצחק ביטון.

דירת המנהיג

דירתו (מסומנת בחץ) של מנהיג פועלי נמל אשדוד, יהושע פרץ. הבית, ברחוב שבי ציון 16, במרכז אשדוד, נועד לעולים חדשים.

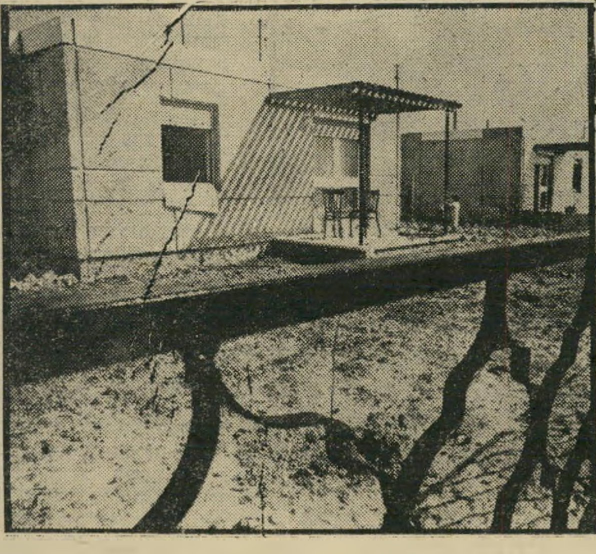

ידידות משתלמת

בתמונה מימין: יוסף וחנה קריספין. בתמונה משמאל: דויד גבאי, בתצלום מימי נעוריו. בתמונה האמצעית: הווילה של קריספין, כשמימינה הווילה של גבאי. שתי הווילות מוקפות גדר משותפת — ושתי הווילות נועדו למעשה לעולים חדשים. לא רק שגבאי, פקיד ב„עמידר״, זכה בעצמו בבית שנועד לעולים חדשים — אלא שגם ידידו קריספין נהנה יחד איתו מזכייה דומה.

טלוויזיה

לקראת שידור

סופר

מכור לסמים

פיודור מיכאלוביץ דוסטוייבסקי היה חו־לה במחלת הנפילה, שיכור מועד, בעל חובות, מכור להימורים ולמשחקי מזל וא־חד מגדולי הסופרים ברוסיה הצארית ב־מאה ה־19. כאשר גססה רעייתו הראשונה מריה אייסבייה, נכנסה לחייו אפולינרייה סוסלובה, שהיתה צעירה ממנו ב־24 שנים.

אדית אוואנס ב„המהמר"
איך להשתחרר ?

סוסלובה היא פאולינה בספרו האוטו־ביאוגרפי הנודע, המהמר, שיוקרן על מסכי הטלוויזיה הישראלית ביום חמישי בערב. הגיבור שמאחוריו מסתתר דוסטו־ייבסקי עצמו, אלכסיי איבנוביץ, הוא מו־רה צעיר, דמות פאתאלוגית, המתאהב אה־בת עבד בפאולינה היפה, המתעללת בו באכזריות בלתי רגילה.

כאשר מגיעים בני הזוג אל העיר ה־דמיונית רולטנבורג, שהיא למעשה העיר הגרמנית ויסבאדן, מזדמן הגיבור במקרה אל הקאזינו המקומי, ומאותו רגע הוא מש־תעבד לשולחן הרולטה.

תוך זמן קצר מפסיקה בעייתו להיות כיצד להשיג סכום כסף גדול בזכייה אחת גדולת וחד־פעמית. הוא מגלה פתאום ל־עצמו, שעצם ההימור והרטט המלווה או־תו הוא החלק הכובש והמתנה שבמישחק.

איבנוביץ־דוסטוייבסקי סבור, כי אי־הצדק בעולם מקורו בחלוקה בלתי־צודקת של העושר והאושר בעולם, חלוקה שנעשתה לא בהגיון, אלא במזל, בדרך של מפעל הפיס. כל תחלוקה כאילו נעשתה ברולטה. היתה לו עוד מטרה: להשתחרר מפאו־לינה, אלא מה שהצליח גיבור הספר, איב־נוביץ, לעשות, לא הצליח הסופר דוס־טוייבסקי, הנשאר עבד למישחק ולאהבתו.

דוסטוייבסקי, שהאיר את הדרך לפראנץ קאפקא ולז'אן פול סארטר, ולתיאוריה ה־אקזיסטנציאליסטית, ואשר ראה את העו־לם כולו סגור כגיהנום שאין ממנו מוצא, הצליח להשתחרר מאהובתו בחיים במזל ובדרך נס, כאשר הכתיב את ספרו המהמר לכתבנית צעירה בשם אנה סוטקינה, ש־נעשתה לאהובתו החדשה.

הסרט שיוקרן בטלוויזיה הישראלית הו־פק על־ידי הבי.בי.סי.

הנהלה

משבר חדש

נולד באופק

אי שיתופם של המפיקים בתיכנון החדש המיועד לחודש אפריל, העמיד את הטל־וויזיה בפני משבר חדש. כאשר הוחל בתיכנון באיחור של כמה חודשים טובים,

מפיק חנינא אמוץ
דופקים את המפיקים

נתברר כי המפיקים, הכוח היוצר בתחנה, הוצאו, זו הפעם הראשונה בתולדות הטל־וויזיה, מחוץ לתמונה. חד וחלק: כל התיכ־נון נעשה על רגל אחת, בשיתופם של מפיקים בכירים וההנהלה בלבד. אפילו יצחק שמעוני, מנהל התוכניות בחופשה, לא שותף בתיכנון בצורה מעשית.

ההנחה של הממונה ישעיהו תדמור, היתה אולי, כי כל מפיק בכיר כינס, בשלב זה או אחר, את אנשיו כדי לשמוע מהם הצעות. היתה זו הנחה מוטעית. עוב־דה: זה פשוט לא נעשה. מנהלת התוכ־ניות בפועל, אסתר סופר, מצטערת על כך. היא ניסתה להבטיח לפחות דבר אחד: שכל הצעה שהועלתה בסניה תועבר מיד לדרגים המתאימים. בין ההצעות היו כמה רעיונות מבטיחים ביותר. הצמד יורם רונן ודב (השעה השלישית) שנער, העלה הצעה לערוך מישחק מלחמה טל־וויזיוני. הבמאי יוסי גודארד הציע עוד לפני העונה הנוכחית, הצעה לסידרת מתח והרפתקה בשם מעשה שהיה. דובר על נושאים מקוריים כמו פריצת כלא עכו, רצח אלכסנדר זייד וסיפורי צל"שים. הצעה אחרת היתה לצאת בסידרת מש־פטי אמת. חנינא (בומרנג) אמוץ הציע לאמץ את תוכניתו הרדיופונית מן העבר על מספרים ואנשים כמאגאזין כלכלי.

עבודה של שמשים. כאשר נודע למפיקים, כי הצעת התיכנון גובשה סו־פית בטרם ניתנה תשובה על הצעותיהם, פרץ הזעם החוצה. הוויכוחים השקטים בחדרי חדרים הפכו לצעקה. „זוהי צורת טיפול בלתי נסבלת," ביטא אמוץ באומץ את אשר בליבו. „מה זה בכלל מפיק בטלוויזיה ?" שאל אילון (ברוכאים הבאים) גוייטין. „היום אנחנו עושים עבודה של שמשים," הזהירה רבקה (קלעים) פריד־מן. יוסי גודארד אמר בלעג שהוא מעדיף את המצב הקיים, בו לא נותנים לו לעבוד בטלוויזיה ואז הוא פנוי לעשות חאל־טורה בחוץ עבור אותה הטלוויזיה. טע־נות היו גם לנעמי קפלנסקי ולמרדכי (לא הכל עובר) קירשנבאום.

ביום חמישי בערב התיישבו מיספר מפיקים נרגזים לישיבה דחופה והעלו טענות ותביעות שהתבטאו במשפט אחד: חונקים את היוזמה. עיקר הזעם הוטח כלפי המפיקים הבכירים.

הסבירה אסתר סופר לידידים: אין כל מהפיכה בתיכנון החדש. אמת: עולה הרושם כי ההנהלה ניסתה ליצור תד־מית של שינוי באפריל, על־ידי החלפת כמה תוכניות בודדות ושיבוץ סרטים זרים חדשים. בימי א' ישודרו מישדרי תעודה, אחרי הבידור במקום להיפך. הבידור יצומצם לשידור אחד בשבוע. בימי חמישי, אחת לחודש, תשודר תוכ־ניתו של עמוס אטינגר חיים שכאלה, שנידחתה מהתיכנון הנוכחי. יעקב בן־הרצל וחיים גיל ינסו, כל אחד בנפרד, להכין משהו לליל שבת. כן יוקרנו מער־בונים, סרטי מתח של אלפרד היצ'קוק וסידרה חדשה בשם הנרי השמיני.

תדמור, שנזעק לקרוא את המפיקים לפגישה („הוא רוצה שנחתום אן־בלוק"), ניסה להסביר את מיגבלות התקציב והאמצעים, הצביע על העובדה, כי ערב אחד עד שני ערבים בחודש (בימי ב') יוקדשו לתוכניות נסיוניות, וכל מפיק שהצעתו תתקבל, יוכל לנסות להריץ תוכ־נית אחת באותה מסגרת. רק אז, בהתאם להצלחת התוכנית, הסביר תדמור, תגובש החלטה אם לשבץ את התוכנית הנסיו־נית כסידרה רגילה בלוח המישדרים השוטף.

המפיקים טענו כי הכישלון הוא של ההנהלה, אם לא הצליחה לשכנע את הגורמים המקציבים את הכסף ליצירת תוכניות חדשות. הוזכר החוב שחבה ה־טלוויזיה לצופים. הובעה אי־נכונות להפיק תוכניות שיוטלו עליהם מלמעלה. נרמזו סאנקציות. תדמור וסופר יצאו מן הפגישה בהרגשה רעה ובמפח־נפש.

סופר המאוכזבת, החליטה לנטוש במהי־רות את תפקיד מנהלת התוכניות בפועל.

מותחת באנטנה

בליל השלג הירושלמי נתקע העורך **יאיר אלוני**, שהגיע מכיוון ראשון־לציון עם מכוניתו, כשני קילומטר לפני הכניסה לירושלים. השעה היתה חמש ושלושים בערב. אלוני, שצריך היה לערוך את מה־דורת החדשות, התחיל ללכת ברגל, כאשר פתאום חלף על פניו **טוביה סער**, שמי־הר לתוכנית **מוקד** ולקח אותו טרמפ. בתשע בערב, בעיצומה של העבודה הבוערת, הת־קשר **זכריה מירוצקי**, דוברו של שר התיקשורת **שמעון פרס**, והודיע, כי עומ־נבהל, התייאש והחליט להעלות על המסך את השר בלא תגובה. היה זה תקדים מסוכן ביותר ומהלומה לאובייקטיביות ה־נדרשת מכלי כמו הטלוויזיה. ● הטלוויזיה הישראלית אינה צריכה להתאמץ הרבה כדי להשיג את סרטי **המפרי בוגרט** בסניף חברת **יונייטד ארטיסט** בישראל. הדבר אף נרמז במפורש ל**צבי (צבה) גורן**, ראש מחלקת סרטים קנויים בטלוויזיה. אלא ש־האחרון אינו מגלה התלהבות יתירה לרע־יון. מדוע ? אללה יודע. ● אחד הרעיונות המבריקים של הממונה **ישעיהו תדמור**

פרפר הנשמה החמקמק

דים להשעות את עובדי הדואר השוב־תים. אלוני ביקש שידיעה חשובה כזו תימסר מפיו של השר עצמו. אבל, הסתבר שצוות הכוננות של הטלוויזיה, הכולל צלם, מקליט ורכב, עוזב משום מה, את הבניין בשעה חמש. פרס, שלא יכול היה להחמיץ הזדמנות פז כזו להופיע בטלוויזיה, הת־נדב להופיע בבית הטלוויזיה בכוחות עצ־מו. בתשע וחצי התברר, כי ההר הוליד עכבר: בסך הכל דובר על איום בהשעיית משכורות ולא בהשעיית עובדים. אלוני ני־סה להשיג תגובת נגד. מזכיר ההסתדרות, **יצחק בן־אהרון**, התחמק מתגובה בטע־נה, שהעניין אינו בטיפולו. הוא היפנה את הטלוויזיה אל מזכיר איגוד עובדי המדי־נה, **חיים כהן**. אלוני, שפתח את ספר הטלפונים, ראה רשימה של מאה חיים כהן, הוא לשדר בשידור חי לילי את טקס הפתיחה של צעדת ארבעת הימים. ● כעס על הצעירים הערביים המגדלים שיער ארוך והולכים בג'ינס, יעני — מודרניים, הביע במישאל רחוב טלוויזיוני ערבי מטול־כרם, כאשר נשאל על־ידי המראיין **מוחמד ואתד** על השפעת הגומלין בין ערביי הגדה לערביי ישראל, עבור תוכנית **זו בעייתך** בנושא זה, שתשודר ביום ה' הקרוב. ● יש נסים ויש נסים. על סירטו התיעודי של **רם לוי**, אודות ההצגה **הצוענים של יפו**, שיוקרן בטלוויזיה ביום ראשון הקרוב, אמר מחבר המחזה **נסים אלוני**: „הסרט הוא סיפור נסיונה הנו־אש של המצלמה המאוהבת באמת שהיא מגלה, לתפוש את מעופו של פרפר הנשמה החמקמק של התיאטרון."

תדריך

● **סרט טלוויזיה** (יום ד' 16/2, 20.40) — המהמר — **על פי סיפרו האוטו־ביאוגרפי של דוסטוייבסקי, בהשתתפות אדית אוונס, מוריס רוובס וקורין רודגרייב.**

● **זו בעייתך** (יום ה' 17/2, 18.50) — **ויכוח על יחסי הגומלין בין ערביי השט־חים לבין ערביי ישראל, בתרגום עברי; משתתפים: עו"ד עזיז שחאדה מרמאללה — מראשי המנהיגים התומכים ביישות פלשתינאית; יו"ר מועצת ההדרים בגדה — חילמי אל עבושי, מי שהיה בעבר חבר בסנט הירדני וראש עיריית ג'נין; הסוצ־יולוג ד"ר סובחי אבו־גוש, מהמכון למחקר חברתי שימושי; וסגן שר־הבריאות — עבד־אל־עזיז אל־זועבי.**

● **דראמה** (יום ה' 17/2, 20.20) — מרס המשוגע — **סיפור גדוש אלימות, סחר בסמים ורגשות חריפים, שהופיע בחוברת קשת, מאת ישעיהו קורן על העולם התח־תון של באר־שבע, תורגם לשפת הטל־וויזיה תחת השם:** סיבוב מסוכן, **בבימויו של ראובן מורגן. בתפקידים הראשיים: זאב רווח, אברהם ניניו וגיורא שמאי.**

סוזנה נאוה כאיזבל ארשר
„דיוקנה של גברת"

● **סידרה חדשה** (יום ו' 18/2, 21.15) — דיוקנה של גברת — **פרק רא־שון בסידרה מומחזת לפי יצירתו של ה־סופר האמריקאי הנרי ג'ימס. ג'ימס, שנפ־טר ב־1915, חי ויצר בבריטניה ובאיטליה. יצירה זו, מן המוקדמות שכתב, נכתבה בשנת 1888 והיא מעין אוטוביאוגרפיה שלו עד אותה תקופה. משתתפים: ריצ'־ארד צ'מברלין וסוזאן נאוה.**

● **הוואי חמש אפס** (יום ו' 18/2, 22.00) — **פרק נוסף בסידרת הפשע הרצה שנים רבות בארצות־הברית; מפקח ה־מישטרה סטיב מק־גארט מכניס עצמו ל־כלא בקליפורניה, כדי להשיג מידע על אוסף תכשיטים שנעלם. משתתפים: ג'ק לורד, מי שהיה סוכן למכירת מכוניות וג'יימס מק־ארתור הבלונדי.**

● **הצוענים של יפו** (יום א' 20/2, 20.20) — **איך הופק מחזהו של נסים אלוני,** הצוענים של יפו, **בתיאטרון הבימה, בסרט תיעודי של רם לוי, על הנעשה מ־אחורי־הקלעים לקראת הבכורה.**

● **בומרנג** (יום ג' 22/2, 20.20) — **על עבודה ערבית. מפיק: חנינא אמוץ.**

ג'ק לורד כסטיב מק־גארט
„הוואי 5—0"

יהיה זה אחד השבועות הנעימים והמרתקים ביותר שידעת זה שנים. קשריך עם בן זוגך יתהדקו במהירות בגלל נסיעה משותפת, או בילוי משותף, שבסופם תמצאו את עצמכם מאושרים וקרובים זה אל זה יותר משהייתם אי־פעם. בקרב המשפחה, יהיה השבוע נעים מאוד.

* * *

אתם נמצאים על פרשת דרכים. השתדלו לשקול היטב את הצעד אותו אתם עומדים לנקוט. טעות קלה תהיה גורלית. היזהרו. לך, בת שור, מצפות בשבוע זה כמה היתקלויות לא נעימות, אם תדעי איך לטפל במקור הרע, תיחלצי מכל אי נעימות. אבל אם תנהגי בפזיזות, המצב ילך ויחמיר עד לסיום הטראגי. ועוד פעם — היזהרי! במישור הפינאנסי מצבך השבוע לא מזהיר ביותר. אם לפניך עיסקה כלשהי, חשוב היטב לפני שאתה נכנס לתוכה.

* * *

הצלחה בקאריירה האישית. כישלון בחיי המשפחה. רומן צדדי אותו ניהלת, התגלה לבעלך. הוא ינסה לעבור על כך לסדר היום, אבל הוא לא יצליח. הדבר מטריד את מוחו. הוא כועס עליך. בסוף השבוע יצופו מחשבות נקמה בליבו, ואז יבוא המשבר הסופי ביחסים שבינך לבינו.

* * *

הצעה מפתה תבוא לך ממקור בלתי־צפוי, בן סרטן. קבל אותה. לא תצטער. לעומת הזכר, לו מצפה שבוע לא רע יחסית, היזהרי את, בת סרטן, מפני זרים, הנראים לך ממבט ראשון כתמימים: תוכם אינו כברם. הם ערמומים, רעים וחורשי מזימות. כמו שנאמר: אל תסתכל בקנקן אלא במה שיש בו. טיול שתיכננתם בסוף השבוע יתבטל ברגע האחרון. לא נורא, החיים ארוכים ועוד תספיק לטייל.

* * *

יש בך שאיפה לנער התחייבויות שנטלת על עצמך וללכת בעקבותיו על ידיד קרוב. עד היום לא עמד בך האומץ לעשות זאת, ואתה תיווכח כי הכיוון החדש המוצע לך מעמידך בפני סיכויים רבים להצליח באחד משטחי היצירה. יהיה עליך להקריב הרבה כדי להגיע להצלחה זו, אך כל הסימנים מראים כי הקורבן כדאי בהחלט. מכרים וידידים יגלו כלפיך שפע של רצון טוב וידידות — אך אחד מהם אינו נאמן כפי שהוא נראה.

* * *

אל תרקוד על שתי חתונות בבת אחת. טפל בבעיותיך אחת אחת, ועשה זאת ביסודיות. בסופו של דבר זה ישתלם לך. אל תניח לרומן שעלה על שרטון לדכא אותך ותן לזמן לעשות את שלו. הגיע הזמן גם שתנוח קצת מפעילותך החברתית הענפה, ושתקדיש את זמנך למחשבה יוצרת.

במשפחה לפי כל הסימנים, השבוע, הוא השבוע שלך. כוכבך מראה הרבה אושר. הפסקת לזרוק חיצים מכאיבים, ואתה שוב מסביר פנים לבת־זוגתך ולעולם כולו. במישור המיקצועי יהיה עליך לקבל החלטות רבות וקשות. שקול את ענייניך בזהירות בלתי רגילה, בן מאזניים, לטובתך. אל תהיה נכון לוויתורים גדולים.

* * *

אל תניח לבעיותיך האישיות להפריע לך בעבודה, פן תגדיש את הסאה. במקום לחשוב היום על הבעיות שלך, צא לבלות, היפגש עם ידידים וחזור אחרי נערות. ידיד ותיק שלא פגשת שנים יביא עימו הפתעה נעימה מאוד. היזהר מאשתו של אדם קרוב אליך, שתנסה להכשיל אותך. בת עקרב — מצפה לך שבוע נפלא. תצליחי בכל אשר תעשי. איש־עסקים: זהו השבוע להחלטות הרות גורל. אל תהסס.

* * *

אנשים רבים מדי מתערבים בחייך הפרטיים. הגיע הזמן שתהיה לך גם דיעה משלך. עד מתי תמשיך להיות ילדותי? הרי לכל דבר יש גבול. השבוע מכין לך הגורל הפתעות ותמורות. משהו חדש יתחולל סביבך. דע לנצל שינויים אלה ולהשתמש בהם לטובתך. סע למקום בודד לסוף שבוע לבדך. אל תתפתה לקחת אותה איתך. עשה חשבון נפש ולמד שלא לחזור על שגיאותיך. יש לך סיכויים להגיע רחוק.

האשמה למריבות המשפחתיות האחרונות נעוצה רק בך. נסה לא לשכוח שאינך האדם היחידי בעולם, ולגלות יותר הבנה לזולתך. אל תתייחס ברצינות להתקפות הזעם של הקרובים אליך, אלא הקשב היטב למה שיש להם לומר כשהם שקטים ושולטים בעצמם. בת גדי, אל תתחבי את אפך לעסקי חברתך.

* * *

צפוי לך שבוע סוער מבחינה רגשית. מוטב שתהיה ער, יותר מתמיד, כדי לא לטעות ברגשותיך האמיתיים כלפי האנשים הקרובים אליך. אם תשלוט ברגשותיך, תזכה להצלחה חברתית ותפגוש באנשים מעניינים. במקום העבודה — התקדמותך איטית, אך בטוחה. הדיכאון יחלוף מהר.

* * *

כוח־האיתנים בו חיית חדור לאחרונה, שוב גואח בך. אבל היזהר! הפעם לא תצליח בשום דבר, אם לא תשקול היטב את צעדיך. בת דגים: קחי עצמך בידיים, נסי להראות לו שאינך גאה מדי, שאין את בזה לו כלל. אולי הוא סתם ביישן או נבוך? זה קורה גם אצל הגברים. עיסקה בלתי־כדאית מסבכת אותך בצרות.

תשבץ העולם הזה 1798

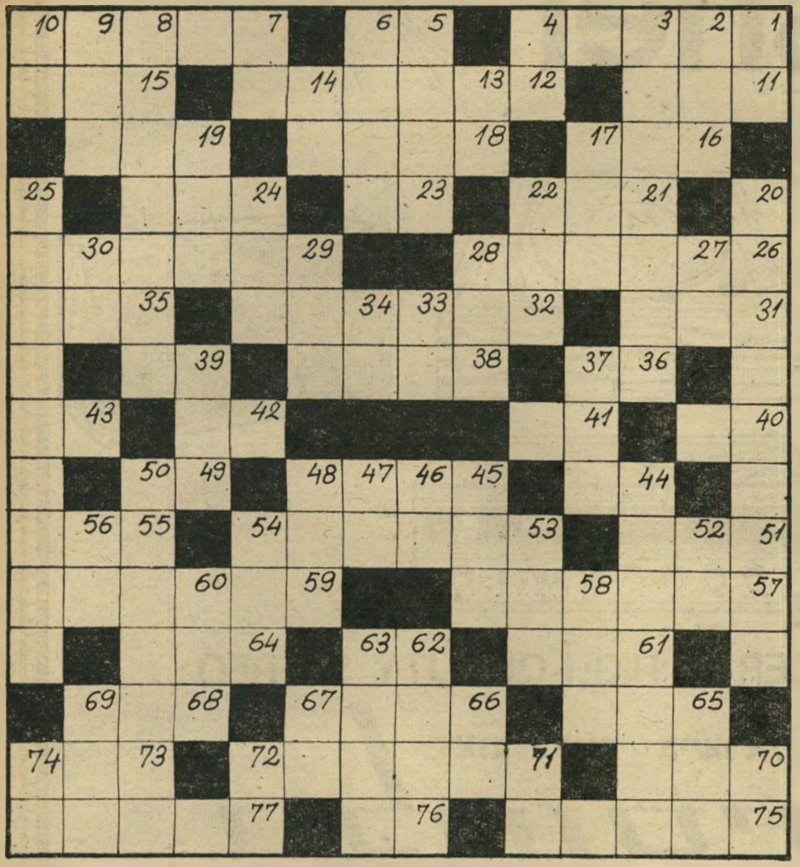

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1798". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

1) בעל חי דוקרני. 5) תואר אנגלי. 7) יריות אימונים למרכז מטרה. 11) התקוממות. 12) חג יהודי. 15) צמח נוי. 16) שחק, הדק. 18) מוט, אלה. 19) מין מס. 21) קיבוץ במרכז הארץ. 23) כלי חפירה. 24) אני. 26) עשירית האחוז. 29) חזן מוסלמי. 31) לפעמים קשה לראות אותו בגלל כמות העצים. 32) מושבה במרכז הארץ. 35) קנה הבליעה. 36) כועס, סועף. 38) לקח, תורה. 39) בור, מקווה מים. 40) אלוף בצה"ל. 41) אחד השבטים. 42) מבני נוח. 43) מפרנס, מאכיל. 44) החלק התחתון של הלחי. 45) מין תבואה. 49) אבר בפנים. 51) כדורגלן מפורסם. 53) כובש קדום. 55) חודש. 57) סוג נשק שהוכנס לראשונה לשימוש במלחמת העולם השניה. 59) ראש ממשלה צרפתי שאמר: „המלחמה היא דבר חשוב מכדי להשאירו בידי הגנרלים". 61) הקדש מוסלמי. 62) מידת יבש. 64) ההר ממנו ראה משה את הארץ. 65) כלי נשק. 66) פליטה, שארית. 68) מנהג, סדר. 70) סופר עברי (שלולית גנוזה). 71) נערה שהתפרסמה לאחרונה בארץ. 73) ארבה. 75) יצרן מפורסם של מקטרות. 76) צוק. 77) מדינה אפריקאית.

מאונך:

1) אויב. 2) חלק הרגל. 3) מתמטיקאי יווני קדמון. 4) כנף הבגד. 5) זולל. 6) ידידות. 7) חדל מלחיות. 8) גנרל רוסי שנלחם בנפוליון. 9) מלחין וזמר צרפתי בלגי. 10) עבר, צלע. 13) צאצא. 14) מונח בחשמל. 17) פקק. 19) הגנה אזרחית. 20) כינוי לשטן, שמקורו בימי הביניים. 22) זמר. 24) סימן. 25) סופר ומחזאי רוסי (גן הדובדבנים). 27) אל מצרי קדום. 28) מזון. 29) מין בושם. 30) נמצא. 33) אות באלפבית. 34) קול גברי. 37) הרף עין, זמן מועט. 39) פפירוס. 44) שדה תעופה ליד פאריס. 45) מנגן בכלי מיתרים. 46) אומר. 47) טעם לא נעים. 48) ילקוט. 50) גיבור סיפור ילדים מפורסם. 52) תו נגינה. 53) קק. 54) עובד בית מרחץ. 56) דבר, ענין (לעז). 58) „המן הגורן או מן ה...?". 60) תוכנית בטלוויזיה הישראלית. 62) ג'לה. 63) כינוי לאדם הנכלם על נקלה. 65) שליח ציבור העובר לפני התיבה. 66) חברת נפט אמריקאית. 67) חיה טורפת. 69) ירק מאכל. 70) בת קול. 71) מכינויי האלהים. 72) לאום. 74) המרחק הקצר ביותר בין שתי נקודות.

חשבץ 1798

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור וחיסור יש למצוא איזו סיפרה בדיוק כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על־גבי הגלוייה: „חשבון 1798". הפתרון צריך להכיל את כל התרגיל במספרים. המועד האחרון למשלוח הפתרון — 24.2.72.

בין הפותרים יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

תמרורים

נבחר. לראש עיריית רמלה, **אהרון אבו־חצירה** (34) שהוא הנציג היחידי של המפד"ל במועצת העירייה, ושנבחר בקולותיהם של שניים מחברי גח"ל, שלו־שה חברי סיעה מקומית עדתית ושני פורשים מסיעת המערך. ראש העירייה החדש הוא בנו של הרב יצחק אבו־חצירה שהיה רב ראשי של רמלה ולוד ונהרג בתאונת־דרכים לפני שנתיים. קודמו, אליהו ס. לוי ז"ל, חבר סיעת גח"ל שנפ־טר לפני שישה שבועות, הקים קואליציה לפני שנה וחצי, הדיח את קודמו לתפקיד, יהודה שטיין, איש סיעת המערך.

הוענק. על־ידי נשיא הודו, עיטור פאראם וישישט סבא, שהוא מהעיטורים החשובים ביותר שמעניקה הודו לאנשי צבאה, למייג'ור־גנרל **ג', פ. ק. (ג'ייק) ג'ייקובס** (48) סגנו היהודי של מפקד הכוחות ההודיים שכבשו את מזרח פקיס־טן, בנגלה־דש.

מצפים לתינוק. בעוד כחו־

שלמה ארצי

דש, הזמר **שלמה ארצי** ורעייתו **מיכה**.

התגרשו. השחקנית הוותיקה **לנה טרנר** (51) והבדרן **רונלד דנטה**, לו נישאה ב־1969 ונפרדה ממנו כעבור שישה חודשים. דנטה, המופיע כמהפנט ב־מועדוני־לילה, היה בעלה השביעי של לנה שבין בעליה הקודמים היו לקס (טרזן) ברקר, המנצח ארטי שאו, המיליונר בוב טופינג, סטיפן קריין, לו נישאה פעמיים, פרד מאי ורוברט איטון. לנה האשימה בבית־המשפט את דנטה כי מעל באמונה וסחב ממנה 35 אלף דולר, אותם הבטיח להשקיע — אך השתמש בהם למטרותיו הפרטיות. השבוע ניתן פסק־דין הגירושין.

נפטר. בגיל 67, מחבר הספר אלף מילים, **אהרון רוזן**, מרצה בכיר ללשון העיברית באוניברסיטה העיברית בירו־שלים. יליד טרנסילבניה, עלה לארץ ב־1924 ולימד עיברית בבתי־ספר תיכוניים, עבר ללמד עולים מחו"ל וחיבר את הספר שנפוץ ברבבות העותקים ברחבי העולם, כולל ברית־המועצות.

נפטר. במוסקבה, בגיל 68, מפקד כוחות תטילים הגרעיניים בברית־המוע־צות, מארשל **ניקולאי י. קרילוב**, שהיה סגן שר־ההגנה, קיבל ב־1963 את הפיקוד על כוח הטילים האסטרטגי של ברית־המועצות.

נפטר. בעין־חרוד, מהתקף־לב, ב־גיל 72, **ויניה (ראובן) כהן**, מראשי הקיבוץ המאוחד שנמנה עם ראשוני עין־חרוד. יליד אודסה, עלה לארץ בתחילת שנות ה־20, היה ממנהיגי סיעה ב' במפ־לגת הפועלים ושימש חבר בדריקטריון של הקרן־הקיימת.

נפטר. בחיפה, בגיל 72, אחד מ־וותיקי האדריכלים בעיר — **משה חת**. יליד אודסה, עלה לארץ לפני 50 שנה ואחר יצא ללמוד ארכיטקטורה בפאריס, חזר לארץ ועבד כארכיטקט עצמאי.

נפטר. בקליפורניה, בגיל 73, מ־מחלת הכליות, הבמאי **ואלטר לאנג** שביים סרטים מוסיקליים כהמלך ואני וקאן־קאן, גרם לעלייתם של שחקנים כ־קליפטון ואב ויול ברינר, שזכה ב־1956 באוסקר עבור מישחקו בסרט המלך ואני.

Fisher®

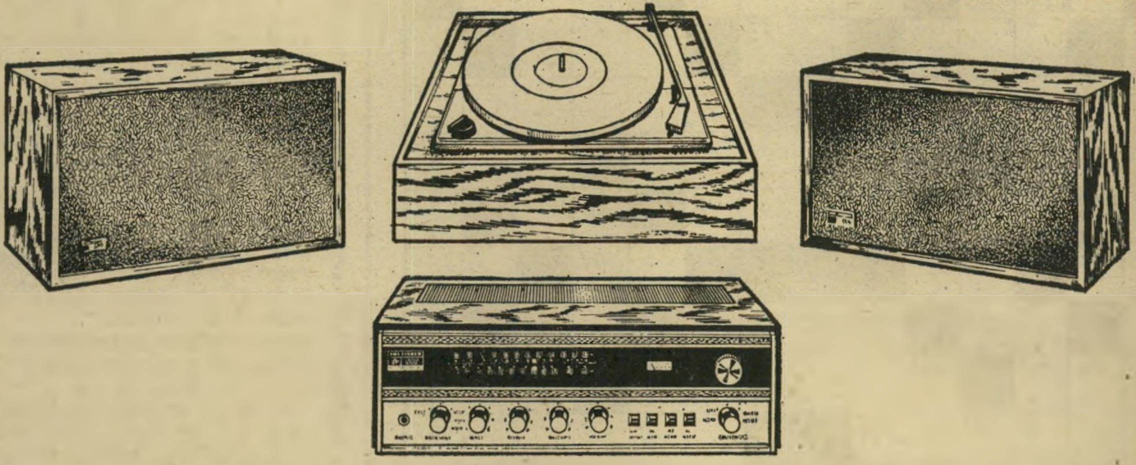

WORLD LEADER IN HIGH QUALITY STEREO

ייצוג בלעדי בישראל

טלמוסיקה בע"מ

ככר מלכי ישראל 11-13 (פינת רח' גורדון) תל אביב, טל. 238032

✱ מחלקה מיוחדת למכירות לעולים ופטורי מס

הצעה מיוחדת!

עם תחילת פעילותנו הסדירה בישראל אנו מאפשרים לך לרכוש מערכת היי־פידליטי סטריאופונית חדישה ומעולה שמחירה הרגיל — 5,080.— ל"י <u>ב־3,985 ל"י בלבד</u>, כולל כל המסים.

המערכת כוללת טיונר/אמפליפייר סטריאופוני FM־AM מודל 202, זוג רמקולים XP־55B ופטיפון סטריאופוני משובח.

אתה — היודע מהו שווי מערכת סטריאופונית מעולה, מבין מדוע אנו נאלצים להגביל את מספר המערכות המוצעות למכירה.

מכירה זו תתקיים אך ורק בחנותנו שבככר מלכי ישראל 11־13 (פינת רחוב גורדון), תל־אביב.

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

• בכף יד

• בספל קפה

לפנות: רחוב ארלינגר 6, קומה ג', ת"א. (ע"י קפה „עטרה" בתחנה המרכזית), כל יום פרט ליום שישי ושבת בשעות 10 בבוקר עד 7 בערב.

קולנוע

ישראל

חצילו!?!

תזכירים כלכליים, המוגשים לוועדות בכנסת, אינם שייכים בדרך כלל לסוג הספרות המרתקת. אולם כאשר נעזרים קצת בסבלנות ומעיינים בהם, אפשר למ־צוא בהחלט דברים מעניינים. הנה, למשל, תזכיר בדבר מצבו של ענף בתי־הקול־נוע בארץ, שהוגש לאחרונה לוועדת ה־כלכלה של הכנסת.

עיקרי העובדות שבו ידועים היטב. בתי־הקולנוע בארץ אינם שבעים נחת. אולם מה שהתזכיר מלמד הוא שלא כולם סובלים באותה המידה. כך למשל, מסתבר שבתי־הקולנוע בשלוש הערים הגדולות, לא רק שלא סבלו, אלא שלפי התזכיר, הרוויחו בשנת 1969 יותר מאשר ב־1967 (התזכיר מתייחס לשנים 9—1967). אולם הפרברים, העיירות והערים הקטנות סבלו קשות, ומספר בלתי־מבוטל של בתי־קול־נוע סגרו את שעריהם.

מה דורשים בעלי בתי־הקולנוע? ש־יכירו באולמותיהם כבמקום תרבותי ויתנו להם גיבוי בהתאם. כלומר הנחות והו־רדות־מס. בעצם מדוע לתיאטראות כן, ולהם לא?

מקום תרבותי? למען האמת, הם צודקים, האנשים האלה. אלא שהם לא כל־כך מספרים את כל האמת. למשל, אם ברצונם לטעון שאולם הקולנוע אשר בר־שותך הוא מקום תרבותי, מדוע לא תדאג שיהיה כזה? מדוע צריכה כל הצגת קול־נוע (וזה אפילו בערים הגדולות בהם, כאמור, הרווחיות לא נמוכה כל־כך) להיות מלוות בצריחות רמות של פרחחים, בליכ־לוך ובטינופת המעוררים גועל־נפש וב־כמה קטסנות קטנות?

התשובה המקובלת לכך היא: „בעלי בתי־הקולנוע אינם חייבים לחנך את ה־קהל." אבל מה לעשות ותפקידו של מקום תרבותי הוא לחנך, ואם אינו מסוגל לכך, בל יקרא לעצמו תרבותי.

כך, שאילו היתה ועדת הכלכלה של הכנסת מורכבת מאנשים המכירים את הנושא וקרובים אליו, צריכים היו להכיר בחיוניות של הענף ובחשיבותו התרבו־תית, ובעת ובעונה אחת גם להכריח את הפועלים בו לקיים את עסקיהם בצורה תרבותית. לא יהיה שום אסון אם יעסיקו שוטר בשכר לשמור על הסדר בהצגות (מחיר שוטר כזה הוא 120 לירות לשבוע).

אפשר בהחלט לדרוש שכל הסרט יוקרן על המסך, ולא על הקירות סביבו, שהצליל יהיה סביר, ושלצד כל סרטי הפירסומת יוצגו גם סרטים קצרים שאינם מיועדים דווקא למכירת תחתונים אלא לרכישת קצת בינה. בתנאים כאלה, מגיע בהחלט לענף הקולנוע להקרא ענף תרבותי.

תדריך

תל־אביב

★★★★ **דקמרון** (סטודיו, איטליה) — סיפוריו של בוקאצ'יו בעיניו של הבמאי פאזוליני ממשיכים ללעוג לאוויליות הא־נושית ולהרגיז את כל האנשים הטובים והשמרנים. חוויה.

★★★ **הקשר הצרפתי** (תל־אביב, ארצות־הברית) — מותחן מקצועי על גילוי הברחת סמים מצרפת לאמריקה. רדיפה עוצרת־נשימה של מכונית אחרי רכבת תחתית. הצלחה קופתית מובטחת.

★★★★ **ידע הבשרים** (פאר, אר־צות־הברית) — סאטירה עוקצנית על מנ־הגי המין של הגברים בארצות־הברית, שט־חית אבל בעלת דיאלוגים חריפים ונוע־זים מאין כמותם. הופעה משכנעת של ג'ק ניקולסון, אן מרגרט, גארפונקל וקאנ־דיס ברגן.

ירושלים

★★★★ **סאטיריקון** (סמדר, איטליה) — רומי העתיקה בעיניו של פליני, כרמז למתרחש ברומא של היום. אחד הסרטים הנדירים שנעשו אי־פעם. חובה לראות.

חיפה

★★★ **הלחישה שבלב** (אורה, צר־פת) — סרט רגיש על התבגרותו של נער בן 14 בעיר שדה צרפתית. שיחזור מופלא של שנות החמישים בצרפת, משחק מעולה של לאה מאסארי בתפקיד האם. הבמאי: לואי מאל.

הגדולה שבהצגות

מלחמה ושלום, חלק א' (סינרמה, תל־אביב, ברית־המוע־צות) — לא זה המקום לנתח את יצירתו הספרותית הענקית של לב טולסטוי, או לעמוד על פילוסופית החיים שלו, שדגלה באהבת־אדם ובאי־אלי־מות, בשפה שהיתה גורמת נחת לכל ה„היפי" הגון (חוץ מנקודה אחת: טולסטוי התנגד לסמים). אולם מה שברור מעל לכל ספק הוא שסרטו הענקי של הבמאי סרגי בונ־דארצ'וק אינו מוסיף כל מימד חדש ליצירה הספרותית.

בונדארצ'וק אף לא התיימר לכך. הוא רצה להיות נאמן למקור. אלא שלשם כך, צריך היה לעשות סרט בן 100 שעות לפחות, ואילו כאן, צריך היה להסתפק „רק" ב־6 שעות (הגירסה הרוסית היא ארוכה יותר). זאת אומרת, צריך היה לקצר. וכל קיצור, על אף שנעשה מתוך כבוד ואהבה למקור, פוגע בתוצאה הסופית. הדמויות אינן נבנות בהקפדה, ברגישות הטולסטויית, אלא צצות כימעט בשרירותיות על הבד. השקפות, שאין זמן לבי־סוסן, מצלצלות לעתים כהכרזות ריקות מתוכן, ומובן שאין מקום לכל העושר העצום של דמויות, המאכלס את הרומן.

אולם, עם כל ההסתייגויות, זהו הסרט היקר, הגדול ואולי אף המורחב ביותר שצולם אי־פעם. כל השחקנים מרשימים (גם כאשר אינם הולמים תמיד את הדמויות שהצטיירו בדמיון למיקרא טולסטוי), הצילומים, התפ־אורות, ובכלל כל המראה החיצוני של הסרט מהווים

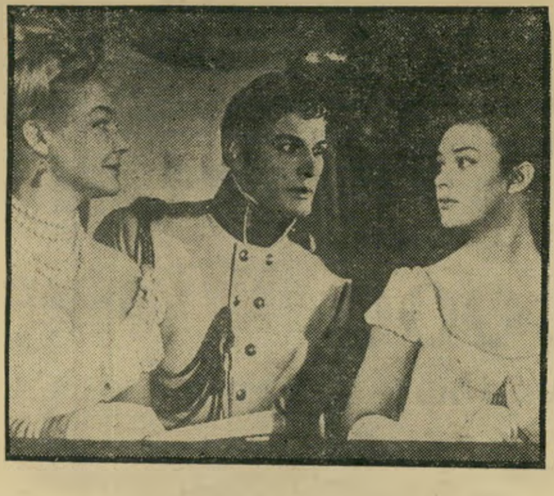

נטשה (מימין) עם אנאטול והנסיכה

חוויה בלתי־רגילה. אמנם, אין זה אלא תמונה מבחוץ של „מלחמה ושלום", אבל כאשר התמונה היא בקנה־מידה כזה, חובה לראותה.

דרך אגב: מה שמוצג עתה בסינרמה, זהו רק החלק הראשון, בן שלוש שעות, של הסרט. מדוע לא ציינו זאת במודעות הפירסומת?

פיתוי נרצח בטלפון

נערת הטלפון והבלש (אור־נע, ירושלים; רון, חיפה) — בעל־מישפחה מכובד נעלם באורח מיס־תורי, וידידו, בלש פרטי מעיר־שדה, יוצא לניו־יורק הגדו־לה והמושחתת, כדי להתחקות על עקבותיו.

עקבות אלה מובילים אותו אל נערת־טלפון דקת־גו, אל לקוחותיה השונים והמשונים, אל סרסורי־זונות וסו־חרי־סמים, וקורבנות אומללים של הרואין ואל רוצח המטיל אימה דרך הטלפון.

על בסיס סיפור־מתח זה, בנה הבמאי אלן („שבת של אוהבים") פאקולה סרט שהוא ספק מותחן, ספק מיס־מך סוציולוגי וספק תעלומה פסיכולוגית. והצרה היא שכל אחד מן המרכיבים הללו אינו מסתדר כל־כך עם השאר.

למשל: תעלומת־המתח נפתרת מוקדם מדי בסרט, כדי לאפשר לבמאי לתהות על צדדים אחרים של הסיפור, למשל, אורח־החיים של תושבי כרך גדול (וכאן זה מזכיר מאוד את „רציחות קטנות"), או את הזרועות של לקוחות הנערה, שאינם מהווים תמיד חלק בעלילה.

מזלו של פאקולה הוא שמצא שני שחקנים מוכשרים מאוד, המצליחים לעורר את עניין הקהל מעל ומעבר לסיפור ולעלילה. ג'יין פונדה היא עצבנית, רגישה ומתו־

סאתרלנד ופונדה: הלקוחות של הזונה

חה, בצורה משכנעת מאוד, ודונאלד סאתרלנד, המגלם ספק בלש וספק קדוש, מקרין מידה עצומה של אנושיות. בעזרת שני אלה, נראה הסרט מגובש יותר, ובסופו של דבר מתעלה מעל הממוצע.

בנו של „הפרס הגדול"

לה מאנס (הוד, תל־אביב, אר־צות־הברית) — סרט זה נוצר על מנת לתת הזדמנות נוספת לסטיב מקווין להשתעשע על הבד כפי שהוא משתעשע בחיים. ב„בוליט" דהר להנאתו במכונית מיסחרית ברחובות סן־פרנציסקו, והפעם הוא משחק עם מכוניות־מירוץ של ממש, על מסלול מירוצים אמיתי, ודואג לכלול את שמו בסוף הסרט, ברשימת הנהגים אשר השתתפו בפועל בהסרטה, לצד כמה שמות מפורסמים, כמו זה של ג'ו סיפרט, נהג מירוצים שנהרג בינתיים.

הצרה היא שהסרט מחטיא את מרבית המטרות שסרט מסוג זה יכול להציב לעצמו. הנהגים, שצריכים היו כביכול להוות מרכז דרמתי, הם צללים אלמוניים, סטיב מקווין מצליח בקושי להיות סטיב מקווין, אבל שום דבר לא יותר מזה (זהו התפקיד הריק ביותר שלו לאחרונה) ואילו המירוץ עצמו, קשה לעקוב אחריו, אין בו דרמה של ממש עד לרגעים האחרונים, ומבחינה טכנית, אינו מערער כלל את עליונות „הפרס הגדול".

לעומת זאת, ניתן להבחין בקלות בפרסומת השקופה של חברת־מכוניות גרמנית, וחברת דלק אמריקאית (שהיא אמנם גם בעלת חברת סרטים — אבל לא השתתפה בהפקת סרט זה, ללמדכם שגם אנשי נפט מתמצאים בעולם השעשועים). פה ושם, אפשר למצוא כמה קטעי מירוץ מרתקים, בעיקר לקראת סוף הסרט, המיפלצות הדו־הרות על המסלול עושות רושם לא מבוטל, ובכלל זה יכול לעורר ברבים את הנוסטלגיה למה שראו פעם באירופה, אבל לא זכו לראות באשקלון (ואפילו לא בקולנוע „הוד").

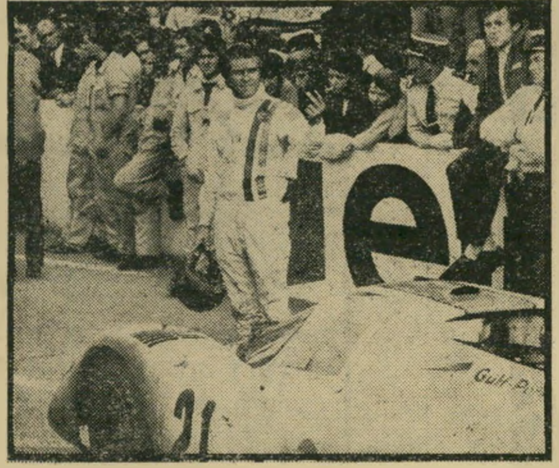

מקווין: התפקיד הריק ביותר

במדינה

משפט

גדר

חמריבה

לא בכל יום זוכה אדם בישראל לדבר עם רב־משרתים, ולו טלפונית. זוכה לי־חוויה זו המטלפן לטירתו הסביונית של איל היבוא־יצוא הישראלי, שאול נחמיה אייזנברג.

אייזנברג, המיליונר הציורי שעלה מיפאן שם אף נשא לו אשה יפנית, מעסיק בביתו צבא קטן של משרתים, כולם תו־צרת חוץ, שבראשם עומד אחד רב־משר־תים המשמש גורם מקשר לעולם־החיצון בתקופות העדרו של האדון מביתו המפו־אר.

נגד המיליונר הישראלי הוגשה לבית־המשפט תלונה על־ידי שניים משכניו. קיצפם של השכנים, אריה מולדבסקי וד״ר ברנרד כהן, יצא על גדר־בטון גבוהה, או־תה הקים אייזנברג סביב חלקת אדמה ש־קנה לפני עת קצרה.

את גודל הסבל שנגרם למשפחת כהן, בעלי וילה מפוארת הנמצאת בשכנות למיגרשו הטרי של אייזנברג, מתארת סיל־ביה, אשת ד״ר כהן רופא־הילדים: „כשק־נינו את האדמה לפני שנים,״ פותחת ה־גברת בעברית אנגלו־סכסית עילגת מעט, „הבטיחה לנו החברה ממנה רכשנו את הקרקע Africa Palestine Invesments,

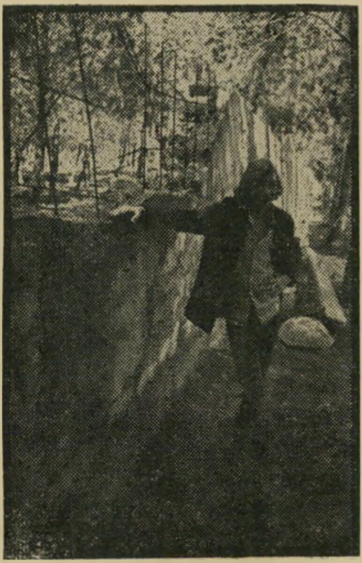

הגדר
המיליונר עבר על החוק

שעל המיגרש הסמוך לביתנו יבנה פארק. שנים עמד המיגרש ולא נגעו בו בכלל. בסוף החליטו כנראה בחברה שהרבה יותר מכניס למכור את האדמה מאשר לעשות ממנה פארק עם עצים ודשא.

„וככה הגיע המגרש לידיים של אייזנ־ברג, והוא במקום עצים, שתל לנו גדר־בטון של שני מטר בפרצוף. לא מספיק שיש לי איזה קיצור־דרך ליד הבית שכל העוזרות שבאות לסביון עוברות דרכו, יש לי עכשיו גם את הגדר הזאת. אז בשביל מה לשלם כל־כך הרבה כסף לווילה בסביון?״ מסיימת בשאלה אשת הדוקטור.

חוק מיוחד לעשירים. עוזר כנגדה השכן השני אריה מולדבסקי: „האייזנברג הזה מתנהג בסביון כאילו היתה טריטוריה פרטית שלו. השגנו נגדו צו בית־משפט להפסקת עבודות הבניה והוא ממשיך לב־נות. הצו לא שווה בשבילו את הנייר שהוא כתוב עליו.״

להוכחת טענותיו שולף מולדבסקי צו של בית־משפט השלום בפתח־תקוה בו נאמר מפורשות: „הריני מצווה בזה על ש.נ. אייזנברג מרחוב הגדרות בסביון וכן על הקבלן, הבנאי וכל אדם וסוכניו, אשר מבצעים למעשה את עבודות הבנייה, ל־הפסיק מייד את ביצוען.״

„הצו,״ טוען מולדבסקי, „ניתן לפני ארבעה חודשים, ועד היום נמשכת בניית הגדר. מה זה? בשביל אנשים עם כסף יש חוק אחר במדינה הזאת?״ שואל האיש המחזיק בוילה מפוארת בשכנות ל־אייזנברג.

אגף העסקים של אייזנברג שוכן באחת מקומותיו של מגדל־שלום התל־אביבי. סו־ללה של מזכירים ומזכירות מקיפה את

זכיתי אני משתגע!
צעק החייל אלי רוזליו מבת-ים
שזכה בפרס הגדול בסך
150,000 ל״י
של מפעל הפיס

מעריב יום ו׳ — 4.2.72 י״ט שבט תשל״ב
„זכיתי! אני משתגע״
צעק חייל — שנכח באולם בעת שנערכה ההגרלה ✶ הזכיה — 150 אלף

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל״י
כולל מנורת המסך, כולל מיסים
סיגנל
אלקטרוניקה
רח׳ חחשמל 4, תל־אביב,
טל. 625459, 615362

מכירת דגמים חדשים 2/1971
עתה בכמות מצומצמת
דגמי
1050 ✶ 1180 ✶ 1003✶
2001 ✶ 1150 ✶ SL-1000 ✶
שרות מיוחד לעולים חדשים!
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם
TELEVISION
RADIO
PHONO

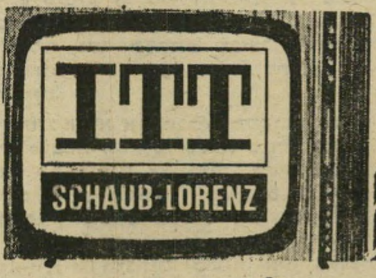

סוכנים בלעדים: כינורי בע״מ, פרץ 4 ת״א

● בחיפה
ביום רביעי, 16.2.72, בשעה 8.00 בערב, בבית התרבות, רחוב נורדאו 15, חיפה, יתקיים:
דו שיח על שלום ודמוקרטיה
בהשתתפות:
אלכס מסיס
ואליהו דרוקמן

קודש־הקדשים של הבוס. משזוכים סוף־סוף להגיע למזכירה תסופית, היא מגלה כי הבוס שלה נמצא כרגע בסיור בחוץ־לארץ. „תנסה לטלפן לביתו בסביון, אולי יהיה שם מישהו שיעזור לך,” היא מודיעה.

„לפני, המבול”. ובעקבות הטלפון מתרחשת השיחה הראשונה עם רב־משרתים. „תראה,” הסביר הרב במיבטא זר חריף, „פה בבית נמצא רק צוות־המ־שרתים של האדון אייזנברג ואשתו. הא־דון עצמו לא נמצא בארץ. אני לא יכול למסור לך שום דבר. תנסה במגדל־שלום, שם מרכז העסקים שלו,” החזיר המשרת־הראשי את הכתב לכתובת ממנה בא.

אך נראה כי לאימפריה מסועפת כזו של אייזנברג, חייב להימצא גואל והוא

מתלונן מודרבסקי
צו בית־משפט לא שווה את הנייר

נתגלה בדמותו של שמואל דיאמנט, המ־שמש כמנהל נכסיו של איש־העסקים ב־ישראל.

לדבריו אישר תחילה המרכז לבניין ערים בפתח־תקוה בניית גדר בגובה של שני מטרים, ורק שבועיים לאחר התחלת הבניה הודיעו כי נפלה טעות ובניית הגדר מותרת לגובה של 1.20 מטר בלבד. „שלח־תי לפני שבוע מכתב לקבלן שיפסיק לב־נות מעל למטר ועשרים,” אומר דיאמנט.

לשאלה היכן היה עד עתה, באשר הצו האוסר על בניה מעל לשני מטרים נמצא בידי אייזנברג כבר חודשים מיספר, ענה מנהל־העסקים: „אני מצטער מאד, אך אני עובד אצל מר אייזנברג רק מן ה־15 לחודש ינואר. על מה שקרה לפני כן אינני יודע דבר.”

הלירה שלי...

האם אוכל לקנות בה *מחר*

את אשר אני יכול לקנות בה *היום* ?

כן, אם תפקיד אותה באחת מתוכניות החסכון "יתרון" שכולן צמודות למדד

פנה לאחד מסניפי בנק דיסקונט ובחר בתוכנית החסכון המתאימה לך.

אם ברצונך לקבל לביתך עלון הסברה מפורט על תוכניות "יתרון", מלא נא את התלוש ושלחו אלינו.

אל: **בנק דיסקונט לישראל בע״מ**
תל־אביב

אודה לכם אם תואילו לשלוח אלי את עלון ההסברה לתוכניות "יתרון" לפי הכתובת:

השם: ....

הכתובת: ....

בנק דיסקונט

הוא לא רק בנק - הוא גם ידיד

7 - 9 בפברואר 1972

ויכוח על הבריאות - 5 ח"כים לרפואה

כשיורד שלג בירושלים, שוררת בכנסת אווירה של ספק קארניבל, ספק בחלה.

הכל זוכרים את הימים, לפני כמה שנים, כשהכנסת היתה מנותקת כליל במשך יומיים־שלושה. בגלל העלייה התלולה לכנסת, מתקשות מכוניות להגיע אליה כשהכביש מושלג וחלק.

לכן, כשאך ירדו פתיתי השלג הראשונים ביום השני האחרון, נטשו ח"כים רבים את הבניין בבהלה. אחרים התכוננו לבלות בבניין את הלילה. אולם־המליאה היה כימעט שומם לחלוטין, כשהתנהל בו הוויכוח השנתי הגדול על מישרד־הבריאות.

כשהגיע תורי לנאום, בתשע בערב, ישבו באולם חמישה ח"כים לרפואה. חילקנו את דברינו לנושאים שונים:

אורי אבנרי: כבוד היושב־ראש, כנסת נכבדה, קודם כל, אני מודה לארבעה או חמישה המתנדבים שנשארו כאן באולם ובבניין, למרות מזג־האוויר.

● הנער המכונה גו

קודם כל, אני רוצה להזכיר את פרשת הנער המכונה גו, הוא איתן גרוספלד.

הוא נשלח להסתכלות פסיכיאטרית, מפני שהשתתף בהפגנה, מול הקונגרס הציוני.

עצם המינהג הזה, לשלוח ל„הסתכלות פסיכיאטרית"

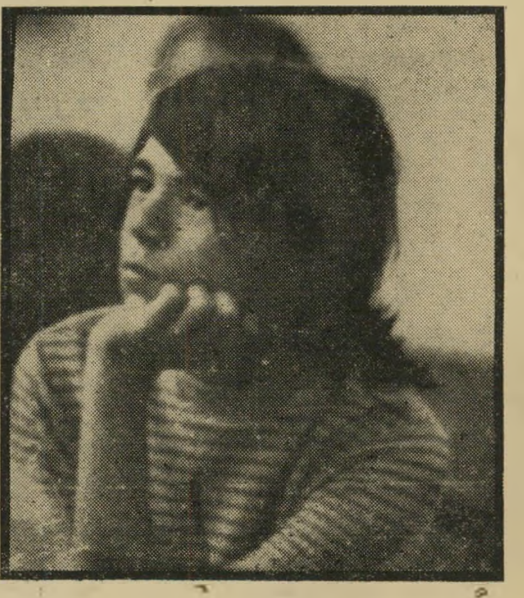

הנער המכונה גו

אדם שהשתתף בהפגנה פוליטית — מעורר אסוציאציות מחרידות מדי עם המישטר הסובייטי, מכדי שנסבול אותו במדינת ישראל.

זהו המיקרה השני תוך חודשים מעטים שבו נשלח אדם, שהשתתף או שסירב להשתתף בהפגנה פוליטית, להסתכלות פסיכיאטרית.

אני מכיר במיקרה את הנער גו. הייתי איתו בהפגנות שונות. אין ספק שהוא יוצא־דופן. הוא אינו אוכל בשר, הוא צימחוני, הוא מתנגד לאכילת פגרי־חיות.

אבל אם אין מקום במדינה זו ליוצאי־דופן, למורדים ולמפגינים, תהיה השקפתם כאשר תהיה, אוי למדינה שלנו!

● ילדים מפגרים

יש בארץ מוסדות לילדים מפגרים, מוסדות פרטיים שהמצב בחלק מהם — ואולי ברובם — הוא שערורייה, ואינני בטוח אם המלה „שערורייה" מספקת כאן.

העולם הזה בדק את המצב בבית־חולים אחד, ונחרדנו עד עומק נשמתנו.

הוריהם של ילדים מפגרים מתחלקים בדרך־כלל לשני סוגים. יש הרוצים להתפטר מהם ושולחים אותם למוסדות, ולא איכפת להם מה המצב במוסדות אלה, ולא פעם מתייחסים מנהלי המוסדות אל הילדים האלה כאל ילדים הנשלחים למות. אבל יש הורים האוהבים את ילדיהם המפגרים יותר מאשר ילדים נורמליים, הכואבים את כאבם בכל שעה ובכל רגע. כאשר הורה כזה רואה את הנעשה במוסד כזה, הרי זה נורא.

אין להתייאש מילדים מפגרים. צורת הטיפול בהם קובעת במידה רבה מאוד את התפתחותם. אם יש תשומת־לב וסטימולציה מספקת, יכול הילד המפגר להתקדם מאוד.

אני יודע שמשרד־הסעד אחראי למוסדות אלה, אבל אינני מבין את ההגיון בכך. הדבר מוכיח שהיחס הוא בלתי־נכון, כי זוהי צריכה להיות בעייה רפואית. אין לזרוק ילד מפגר לפח־אשפה ציבורי! צריך להציל את הילד, לשקם ולקדם אותו, ככל שהוא יכול להתקדם על־פי תכונותיו, ולהנחיל לו אושר ככל שהוא יכול לחיות מאושר.

● מוסדות לחולי־נפש צעירים

אחרי ששמעתי היום את דברי השר, התקשרתי עם אחד מגדולי הפסיכולוגים בארץ, כדי לשאול חוות־דעתו. הוא ביקש אותי להצביע על מיספר נקודות־תורפה, שאחת מהן היא חוסר בתי־חולים מיוחדים לחולי־נפש צעירים.

אומרים לי שהרמה הכללית של המוסדות לחולי־נפש בארץ היא מן הגבוהות, והיא ראויה לכל שבח, למרות שהמיבנים אינם מתאימים.

הליקוי המרכזי כיום הוא בכך שאין שום חולייה מחברת בין המוסדות לחולים ממש לבין העולם „הבריא".

חולה־נפש מבלה שנה או שנתיים במוסד סגור — סגור מן העולם, למרות שיש בהם חופש די רב — ובא היום שעליו לצאת משם, ולחזור לחברה „נורמלית". איש כזה הוא אבוד. הוא אינו מוצא את ידיו ואת רגליו, והוא נוטה לחזור במהרה לאותו מוסד, המעניק לו מידה מסויימת של ביטחון, ושאת החיים בו הוא מכיר.

דרושים מוסדות שיקלו על קליטת חולי־הנפש שנרפאו בחברה נורמלית.

● המזון המזוייף

אחד הנושאים החשובים היום בארץ הוא הפיקוח על המזון.

מאמריו של ברוך נאדל התפרסמו בעיתון. התמונה חמורה ביותר, והיא מגלה מחדל רציני מצד מישרד־הבריאות.

כאשר הציבור מתעורר, יש טיפול מיוחד, יש הקפדה מיוחדת. אך אחר־כך הכל חוזר לקדמותו. בתי־החרושת חוזרים לקדמותם, הפיקוח התברואתי חוזר לקדמותו, עד להתרגשות הבאה.

השבוע הוזעקו אנשי העולם הזה, על־ידי אזרחים למאפייה מסויימת — מן הגדולות — ומצאנו שם פרות רועות בין שקי חומרי־הגלם, שבהם משתמשים לאפיית הלחם שאנו אוכלים.

● השתמטות הבנות הדתיות

ולבסוף: בעיית ההשתמטות המחפירה של הבנות המכונות דתיות.

קודם כל צריך להפריד בין הבנות הדתיות, לבין אותן המכונות דתיות. אם בקרב הבנים אחוז הדתיים הוא בין 15% ל־25%, הרי בקרב הבנות מגיע אחוז הדתיות ל־50%. זה אומר דרשני, אלא אם כן יש לדת ישראל השפעה מיוחדת על בנות בגיל הגיוס.

אינני אדם דתי, אינני מתיימר לתת עצות לאנשים דתיים, או אפילו להתווכח על דת עם אנשים דתיים. אבל כאדם לא־דתי אינני יכול להבין — אולי ילמדני הנואם הבא * — מוסר דתי כלשהו, האומר שיש להימנע מלגייס בנות לטיפול בחולים, המתפתלים מכאבים על מיטותיהם בבתי־החולים בכל רחבי הארץ, בשל המחסור באחיות שיטפלו בהם.

איזה מוסד דתי יכול בכלל להצדיק מצב כזה, ועוד להפוך אותו לאידיאל?

אני תמה, אדוני היושב־ראש, מה היו אומרים על כך נביאי ישראל, אילו קמו לתחייה בימינו!

זעקי, ארץ אהובה!

אין נושא שהכנסת אדישה לו יותר מאשר השחתת

גוף הארץ. לאחרונה מדברים פה הרבה על „אקולוגיה", אך זהו תשלום מס־שפתיים לאופנה חולפת בעיתונות. כשאני מדבר על נושאים אלה, בכל הזדמנות מתאימה ובלתי־מתאימה, מתייחסים לכך כאל שיגעון פרטי שלי.

השבוע העלה ח"כ אברהם עופר, איש „שיכון־עובדים", את בעיית חוסר התיכנון לבנייה. כוונתו לא היתה לתיכנון אסתטי או אקולוגי דווקא, אלא להסרת המיכשולים הביורוקרטיים העוצרים כיום את הבנייה. לדבריו, יהיה צורך להכפיל כימעט את מיספר הבתים בארץ תוך עשר שנים, ועל כן יש לדרבן את הפעולה.

שר־השיכון זאב שרף, שגם הוא אדיש לחלוטין לענייני הנוף והסביבה, הודה שיש ביורוקרטיה עצומה, והציע להעביר את העניין לאחת הוועדות. הכנסת הסכימה לכך פה אחד.

נמנעתי מהצבעה וביקשתי זכות לנמק זאת:

אורי אבנרי: נמנעתי מהצבעה, מפני שיש צורך חיוני בוויכוח פומבי על בעיה זו במליאת הכנסת.

אנו מתווכחים כאן, במליאת הכנסת, על עניינים בני־יומם, בעלי חשיבות מישנית, כמו שכרם של פועלי הנמל, ואיננו מדברים כאן על בעייה בעלת חשיבות גורלית: שאנו עומדים להוסיף לג'ונגל האספלט של הארץ 50% או 75% בתים נוספים, תוך שמונה שנים — בלא שום תיכנון, תוך השחתה סופית של נוף הארץ.

פה לא תועיל ועדה לתיאום בין ארבעה, חמישה או עשרה משרדי־ממשלה. יש צורך בהקמת משרד ממשלתי מאוחד לאורבניזציה.

יש לבטל את משרד־השיכון, יש לבטל את הסמכויות של משרד־הפנים, ולהקים משרד אחד שיחשוב קודם כל איך אפשר לשכן כאן מאות אלפי אנשים חדשים — אולי מיליוני אנשים חדשים — מבלי להביא חורבן וכלייה על הארץ הזאת.

צאו וראו — צאו מהבניין הזה, פשוטו כמשמעו, ותראו מה נעשה בגיבעה ממול. אילו מיפלצות נוראות קמות מול הכנסת, מפלצות מגרדות־שחקים, שיגמדו את הכנסת ואת כל הבניינים שהוקמו בסביבה — המוזיאון, האוניברסיטה, הקרייה.

בכל רחבי הארץ משחיתים כל גבעה וכל הר, בטירוף של ביצועיזם.

מאות־אלפי יחידות דיור ייווספו בעשור זה בלי תיכנון ממשי, בלי תיכנון אקולוגי, בלי תיכנון אסתטי, שלא לדבר כלל על כל שאר התיכנונים!

אדוני היושב־ראש, הארץ הזאת אינה אוסף מיקרי של מיגרשי־בנייה. קיבלנו לידינו ארץ.

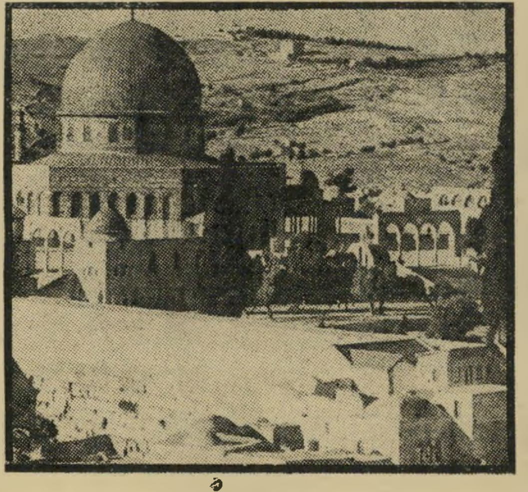

הר־הצופים ז"ל

היא היתה ארץ יפה. מה נשאר מהארץ הזאת היום? מה יישאר ממנה בעוד שנים אחדות?

בימי ילדותנו עלינו על הר־הצופים. איפה הר־הצופים היום? הלא הר־הצופים נעלם מן הארץ, פשוטו כמשמעו!

מרדכי זר: מה חשוב יותר, הר־הצופים או קליטת עלייה?

אורי אבנרי: אני רוצה שהארץ תישאר ביופייה גם אם צריכים לשכן בה מאות אלפי אנשים! אם אין שר־השיכון והממשלה מסוגלים לשכן מאות אלפי אנשים בלי להשחית את הארץ, אוי לממשלה הזאת ואוי לשר הזה!

■ ■ ■

הפעם החליט זאב שרף לענות לדברי.

הוא עשה זאת כשהשיב — ברוח חיובית — לשלושה מאנשי הימין הסיפוחיסטי, שדרשו להחיש את הקמת הקריה היהודית בחברון. תוך כדי כך התפאר בשיכוני־הכיעור שהוא הקים מסביב לירושלים, תוך הרס ייחודה ונופה:

זאב שרף: ...זהו מסוג הבניינים שחבר־הכנסת אבנרי מאוד לא אוהב אותם, וקורא להם שיכוניזציה.

אורי אבנרי: אני קורא להם „מיפלצות"!

זאב שרף: אני כבר דיברתי על זה פעם, ובהזדמנות מסויימת אמרתי, שיש סוג אחד של מגורים שאיננו משנה לא את הנוף המידברי, ולא את הנוף ההררי, וזהו סוג המגורים במערות. כל זמן שבני־אדם גרו במערות — לא שינו את הנוף.

אבל ברגע שיצאו מהיער, גזרו עצים לבנייה, או הוציאו אבנים מהאדמה לבנייה, והקימו בניינים — הם שינו את הנוף.

כל דור משנה את הנוף לפי טעמו ולפי צרכיו, ובדרך־

* ח"כ משה צבי נריה מהמפד"ל, שהוא מנהל ישיבה, לא הגיב.

„אנו תומכים בזכותו של כל יהודי שומר־מצוות שלא לעבוד בשבת - בתנאי שכל השירותים הציבוריים עבדו שבעה ימים בשבוע..."

להלן הודעת סיעתנו בוויכוח על הצעת אי־האימון שהוגשה על־ידי סיעת אגודת־ישראל, בגלל כפיית חילול־שבת על עובדים מעולי גרוזיה.

אורי אבנרי: אין לנו אימון בממשלת גולדה מאיר.

אין לנו אימון בראש־הממשלה, אשר דלת לישכתה פתוחה בפני כל שוחר כיבוש וסיפוח, אך נעולה בפני טובי אנשי־הרוח התובעים יוזמת־שלום.

אין לנו אימון בראש־הממשלה המחלקת את העם ל„נחמדים" ו„לא־נחמדים", במקום לחלק מחדש את ההכנסה הלאומית על־פי אמת־מידה של צדק סוציאלי.

אין לנו אימון בראש־הממשלה המגדירה את המלחמה בשחיתות כ„מישפט־לינץ'", ואת התובעים טוהר־מידות כ„מובילים לפאשיזם".

אין לנו אימון בראש־הממשלה שהערימה כל מיכשול אפשרי ובלתי־אפשרי בדרך לשיחות־שלום, להסדר כולל ולהסדר חלקי.

אין לנו אימון בראש־הממשלה המרשה לחבר ממשלתה לעסוק במיסחר ברכוש המדינה, והעוצמת עין בפני הפרת־חוק שיטתית של שר המופקד על ביצוע חוקים.

אין לנו אימון בראש־הממשלה השומרת על שלמות קואליצייה על־ידי קנוניות בלתי־פוסקות עם העסקנים הדתיים.

פיטום הפרה הקדושה

מה לא עשו ממשלה זו וקודמותיה כדי לפטם את הפרה הקדושה של שלמות קואליציונית ?

שום מחיר לא היה יקר מדי. שום חרות אזרחית לא היתה קדושה מדי.

אלפי בחורי־ישיבה בריאים וחסונים שוחררו מכל שרות צבאי, בשעה שכל שאר הצעירים עמדו מול פני המוות בימי קרב, ושירתו שנים ארוכות בימי שלום, בשרב ובבוץ ובשלג.

רבבות בנות דתיות ודתיות־כביכול שוחררו לא רק משרות צבאי, אלא אף משרות לאומי והומאניטרי, מהוראה בבתי־ספר, מעזרה לחולים מוכי־סבל, מסעד למישפחות נזקקות.

ניתוחי־המתים, שהם מכשיר חיוני לקידום הרפואה ולהצלת החיים, צומצמו מתחת למינימום הדרוש לשמירה על הרמה הנוכחית של בריאות העם.

מיפעלים חיוניים, שבהם תלויות כלכלת המדינה ורווחת אזרחיה, משותקים יממה בשבוע. זוהי המדינה היחידה בעולם שבה אין האזרח יכול לטייל באוטובוס וברכבת ביום מנוחתו. המדינה היחידה בעולם שבה אין התייר יכול לקבל חביתה חמה בבוקר בכל יום שביעי.

במדינה זו מוגדרים טובי הבנים כממזרים, שאינם יכולים לבוא בקהל העם. וגם שאר האזרחים והאזרחיות אינם יכולים להינשא כאוות נפשם ולהתגרש תוך הסכמה הדדית, אלא בטכסים שרבים מהם רואים בהם שקר בנפשם.

במדינה זו יש חופש לכל הדתות, מלבד לדת היהודית. זרמים חשובים, אשר מיליוני יהודים ברחבי העולם נמנים עליהם, מוחרמים ומשוללים זכויות אלמנטריות.

במדינה זו יש רבנות מטעם, הנבחרת על פי קנוניה, הפועלת על פי השררה, אשר כל איש בעם כפוף לה מרגע לידתו עד אחרי קבורתו, אך רק מיעוט קטן בעם בוחר בה.

לכן, אילו היתה סיעה כלשהי מציעה להביע אי־אימון בממשלת גולדה מאיר על השתעבדותה לכפייה הדתית, היינו תומכים בהצעה בלב שלם.

אבל כאשר סיעה מציעה להביע לה אי־אימון בטענה הפוכה, מופרכת ואף מגוחכת,

אולם, למרות שהפרשה נוגעת למעטים, יש בה צד עקרוני, שאיננו רוצים להעלים ממנו עין.

נגד כפייה אנטי־דתית

אנו לוחמים נגד כפייה דתית ונגד כפייה אנטי־דתית. אנו דוגלים בחופש־המצפון של חילוניים ושל דתיים. אנו תומכים בזכותו היסודית של כל מיעוט להיות נאמן לעצמו ולעקרונותיו, גם כאשר דרכו אינה מקובלת עלינו.

משום כך, אנו תומכים בזכותו של יהודי שומר־מיצוות שלא לעבוד בשבת, כשם שאנו תומכים בחובת המדינה לקיים את השרותים הציבוריים בשבת.

התעופה האזרחית, כמו שרות האוטובוסים והרכבות, צריכה לפעול שבעה ימים

קאריקטורה של זאב ב„הארץ"

בשבוע. הפתרון הנוכחי — כשממריאים מטוסים לאור היום כגנבים בלילה, וכשפועל נמל־התעופה בשבת באמתלות ובתירוצים, אינו לרוחנו. הנמל פועל בשבת, כל המטוסים — ובכללם מטוסי ישראל — טסים בשבת. יהא־נא הדבר גלוי ורשמי.

אולם מינהלת נמל־התעופה, כמו כל מעסיק ציבורי וגם פרטי, צריכה לעשות את מירב המאמצים כדי לפטור מעבודה בשבתות יהודים

סכין בגב העליה

איננו יכולים לתמוך בה.

אפילו הכאב שנגרם לאותה סיעה, עם סגירת הבנק שקיבלה כמתנה בעבור הצבעה בכנסת, אינו מצדיק השתתפות בצער בצורת תמיכה בהצבעה.

על כן נימנע היום מהצבעה.

קואליציה אגו"י-רק"ח

מה, בעצם, עומד כאן לדיון ?

אנשי־האמונה המציעים כאן אי־אימון טוענים שכופים על יהודים שומרי־שבת לעבוד ביום קודשם, או שנשללת מהם זכות־העבודה בגלל אמונתם הדתית.

הפרשה עצמה נוגעת למעטים. אגודת־ישראל מנפחת אותה בכוח, כדי להפיק ממנה הון פוליטי מירבי. זה לגיטימי.

אבל כאשר הדבר מהווה תרומה ישירה לתעמולה הסובייטית ונועץ סכין בגב העלייה מברית־המועצות, הלגיטימיות מפוקפקת מאד. הקואליציה המוזרה של אגודת־ישראל ורק"ח, שנולדה כאן היום, מדברת בעד עצמה.

שומרי־מיצוות.

יש רק מיקרים מעטים במשק, שבהם סידור כזה אינו ניתן, ובמיקרים מעטים אלה — כשאין כ ל אפשרות למצוא סידור סביר, מבלי להטיל על שאר העובדים מעמסה בלתי־אנושית — ואז אין מנוס מלהימנע מלהעסיק עובדים דתיים. (אחרי הכל, יש גם מקומות־עבודה שבהם אין מקום לעובדים חילוניים. אין הרבה משגיחי־כשרות אתיאיסטים. ושום אתיאיסט לא הגיש עדיין הצעת אי־אימון על כי נסגר בפניו מקום־עבודה בהיכל שלמה.)

עניין זה אינו מצדיק הצעת אי־אימון.

ומסופקני, אם אכן זאת היתה הסיבה האמיתית להגשת ההצעה לאי־אימון.

במהלך הוויכוח יצא המרצע מהשק, ונתברר שהוויכוח האמיתי הוא על חלוקת מישרות במישרד־הקליטה. גם עליית יהודי ברית־המועצות הפכה לקערת־שלל, שתוכנה מתחלק על־פי המפתח המפלגתי הפיאודלי.

מאבק על שלל, על מישרות, על ההכרה ב„התאחדויות עולים" מפוברקות של המפלגות השונות — צאו וראו איך מכערים פרק יפה זה, ששמו עליה מברית־המועצות!

אבל לזה שותפות כל מפלגות המימסד. ומי מהן רשאית להציע אי־אימון ברעותה ?

עם כל רצוננו העז להביע אי־אימון לממשלת גולדה מאיר, ולראש־הממשלה עצמה, איננו יכולים ואיננו רוצים לעשות זאת על רקע מגוחך זה.

כלל מקובל, שמה שהיה לפני חמישים שנה, הוא חלק מהנוף, אפילו הבניין כשלעצמו איננו כליל הפאר או היופי או החן.

מה שבונים עכשיו, זה יקח כמה עשרות שנים עד שייהפך לחלק של הנוף, ומי שישנה זאת — איך אומרים הצברים — יעלו עליו. עכשיו עולים עלי. אבל אני עומד כאן מוכן ומזומן, אבל זה לא לעניין.

כל הטענה הזאת היא — כמובן — מופרכת מיסודה, והיא מוכיחה שזאב שרף מהווה סכנה לארץ־ישראל. אדם בעל השקפה כזאת, שיש בידו אמצעים כאלה — יכול להרוס את הארץ יותר מכל צבאות אוייב.

כי שרף כלל אינו מבין מה טוענים נגדו. אין כל אסון בבנייה, המתאימה את עצמה לנוף. הטענה כאילו כל בנייה הורסת את הנוף — פשוט אינה נכונה.

די לראות כפר ערבי רגיל בארץ, שלא תוכנן על־ידי שום ביורוקראט בעל תואר אקדמאי, כדי להיווכח איך אפשר לבנות ל ת ו ך הנוף, מבלי להשחיתו. אפשר לבנות אלפי בניינים, מבלי להשחית את הנוף — בתנאי שהבונה י א ה ב את הנוף, י ב י ן אותו, י ר כ י ן את ראשו בפניו, ויתאים את הבנייה אליו.

אי־אפשר לדרוש זאת, אולי, מספסר פרטי. אבל חובת הממשלה היא לדאוג לכך שהספסרות הפרטית לא תשחית את הנוף. לכך דאגו הבריטים, כשהיו בארץ.

אבל כשהממשלה עצמה מספסרת בקרקעות ובונה שיכוני־זוועה, מי יציל את הארץ בפניה ?

זעקי, ארץ אהובה !

הקו הבטוח בין שתי נקודות

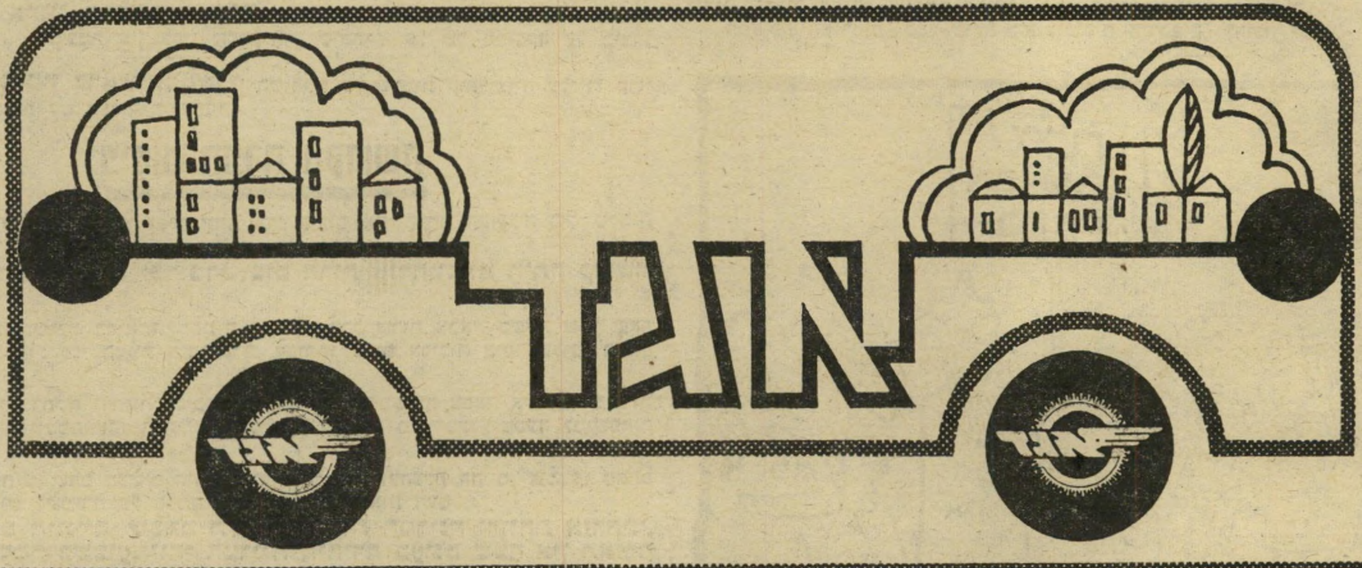

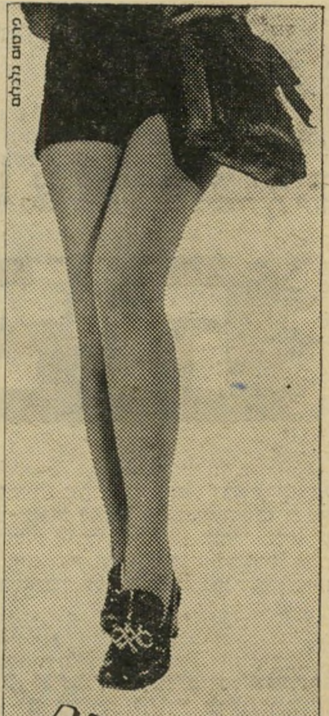

לאשה שאיננה מוכנה להסתפק במועט

גרבונים · גמישונים
ארכונים · אקסטרונים

בסריגת מיקרומש
מאריכת ימים

רחל מרחלת על כל העולם

הדר־מלכות ביום־ההולדת

הפרט הכי חשוב, בחגיגת יום־ההולדת של **פוקה הירש**, בשבוע שעבר, היתה אווירת ההוד והדר־המלכות ששררה שם. תשאלו מה לפוקה, נער השעשועים הנצחי, ולהדר וכו׳? אם כן, האמת היא שהוא דווקא לא אשם בזה באופן פרסונלי. האשמה האמיתית היא ידידתו, הנסיכה האיטלקיה **פינצפסה ג׳יובאנה פיגאנטלי**, שהגיעה במיוחד מאיטליה לכבוד יום־ההולדת.

למעשה, האמת האמיתית היא שאפילו פינצפסה לא אשמה כל־כך. האשמים האמיתיים היו האורחים והאורחות הישראלים, שנוכחותה של נסיכה אמיתית, כחולת דם ועטופת שימלה סינית אורגינלית, תוצרת פאריס, הפיחה בהם יראת־כבוד עד כדי כך, שלא היה חסר הרבה שהם יקפצו לדום.

בין הישראלים שהשתתפו בחגיגה, שהתקיימה במעונו הצפון תל־אביבי של פוקה — להבדיל, כידוע, מהווילה שלו בקיסריה — יכולתם לראות את נשות החברה **מלכה רוזנשטיין, דיצה חכם, סוניה אברמוביץ**, אופנאית־הצמרת **לולה בר**, ובעלת הפאב **פרדריקה סגל**, שנראתה שלמה לגמרי, פחות או יותר, אחרי ההרפתקאות מסמרות השיער שלה עם חבורת בריונים בחצות יום שלישי שעבר — בדיוק כשחזרה מחגיגת בר־מיצווה משפחתית שקטה. שמות אחרים היו הצייר **ראובן רובין** ואשתו **אסתר**.

חידוש מעניין בחברה זו היתה **אורה בהרב**, מזכירתו של המיליונר **מרדכי מאיר**.

בין הלא־ישראלים, או הכמעט־ישראלים במסיבה, היו השגרירים האמריקאי, הצרפתי, השווייצרי והאיטלקי. זה הכל.

וכל האנשים היפים האלה עמדו מסביב, שוחחו בניחותא זה עם זו, על דא ועל הא, ואפילו הא־הא־הא, כשהם מתכבדים בתפריט המשפחתי הצנוע, שכלל קוויאר, כבד־אווז, שישליק, סטייק, ושמפניה צרפתית כמובן.

הדירה היתה מוצפת בשלושים סלים מלאים שחלבים, ופוקה, עטוף ז׳קט סיני מקסים שהשתלב להפליא בשימלה של הנסיכה, חתם את הערב — שלא כלל ריקודים, או אפילו סתם מוסיקה — בביתור העוגה הענקית, כשהוא שר, בחדווה, יום הולדת שמח.

אמן. שנזכה כולנו לשנה הבאה.

האוסטראלית של הפולני

כמה יכול כבר בן־אדם להתעלל בחברין? אין גבול לאכזריות? זה ש**יורם פולני** היה מנקר, כל השנים, את העיניים לכל החבר׳ה, עם היפהפיות שהיה שולף, האל הגדול יודע מהיכן, כל פעם שהיה מגיע לביקור בארץ — ניחא. לזה כבר התרגלו קצת הסובלים, הנאלצים להסתפק בסחורה המקומית, ולשמוע ממנו איך תפס כל חתיכה תורנית בפינה אחרת של התבל הנרחב. אבל מה שהוא עשה השבוע עובר כל גבול.

למה שהוא עשה השבוע, קוראים **בלינדה טאוכטמה**, וגם אם אינכם מוכנים להאמין ליורם שהיא היתה **מיס אוסטרליה**, אינכם יכולים שלא לתמוה למה בעצם היא לא היתה מיס אוסטרליה. יש לה הפרצוף המשגע ביותר, אם לא באוסטרליה, אז בישראל, עד להודעה חדשה. אבל לאחר השוק הראשון, אתה מנסה לנחם את עצמך, שאם לא יורם, אז מי יצליח לשים ידו על אחת כזו? עוד לפני שהתחתן, ניצב יורם — אם זה המצב הנכון בהקשר זה — בשורה הראשונה של נערי השעשועים של ישראל. לאחר גירושיו מ**ווינדי** — שהתחתנה מאז עם **חני ביטנר**, ילדה לו ילד, וגרה איתו בגרמניה — הרקיע יורם בכלל שחקים. היה זה הוא שגילה את לונדון, כמקום מרגוע לסופשבוע, כשהחבר׳ה הסוערים של ישראל גילו את אילת. והרקע לסיפורים האחרונים שלו, הוא ביתו המשגע בהונגקונג.

לפני שנפלה לידיו, היתה בלינדה דוגמנית ושחקנית קולנוע באוסטרליה שלה. אצלנו היא השתתפה בשבוע האופנה הישראלי. אבל החלק הכי משגע בעסק הוא, שיורם הירשה לעצמו לעזוב אותה פה לבדה, בתום השבוע. בעוד הוא עוסק בעיסוקיו ברחבי חו״ל, אמורה בלינדה להתגייר, ואחר־כך להצטרף אליו. כן, לא תאמינו: הצייד הגדול מדבר על חתונה.

טוב, מה אפשר כבר לצפות ממיקצוען שנפל עד כדי כך, שהוא אינו חושש להשאיר פיתוי כזה בין חבריו המסכנים?

בלינדה

מסלול האורגיות

זוכרים את נו, מה שמה, **שחקנית הקולנוע** הישראלית ההיא, שהתפרסמה בכמה סרטים, רובם חו״ליים?

זוכרים? יופי. אם כן, החדשות האחרונות עליה הגיעו אלי זה עתה מפאריס. מסתבר שהיא נחה שם, לפני נסיעתה בסוף החודש למדינה אחרת, ביבשת אחרת.

ואיך שהיא נחה שם — ממש ללקק שפתיים: אומרים שאפילו בין החבר׳ה מביני העניין בעיר האורות, עשו להן ה־אורגיות שלה שם — בעיקר, בגלל גילם הצעיר של המשתתפים.

ועזרה כנגדה, מדווחים לי ישר ממקום האירוע, **ידידתה הטובה**, ישראלית מסויימת גם היא, העומדת על סף גירושיה.

מי מוכן לעזור לשרה הקטנה?

עד היום חשבתם כולכם שהרוזנת **כריסטינה פאולוצי** איננה אלא, עם כל הזוהר האופף אותה, נערת שעשועים ריקנית, אחת מחוג הסילון המבזבזת ימיה ולילותיה ללא טעם. מסתבר אם כן שיש הפתעות בחיים.

ההפתעה האחרונה היא **שרה**, יפהפיה אמריקאית בת עשר.

כשהצרות נופלות, הן נופלות בעררימות. כאילו לא מספיק היה ששרה, בת יחידה להוריה, חולה בסרטן העצמות,

שרה

אז לפני שלושה חודשים נהרג אביה בתאונת דרכים, ואמה נותרה בודדה, חסרת פרנסה, כשהיא איננה זכאית לפיצויים.

כדי לתת לשרה הקטנה את הטיפול הדרוש להצלת — או הארכת־חייה — יש צורך דחוף בעשרת אלפים דולר. סכום זה, יצאה הרוזנת לגייס. היא פנתה לכל מכריה — ובהתחשב בחוג המכרים שיש לה, בלי עין הרע — אני מניחה שהיא לא תתקשה במשימה.

מה שלא צריך להפריע לכם לתרום את חלקכם, אם בא לכם.

אלוף הפיתקאות

כשזה קרה לו בפעם הראשונה, הוא היה די נבוך: האשה המבוגרת, הלבושה הדר, ניגשה אליו, לאחר ההופעה, בחברת בעלה. השניים הודו לו בהתלהבות על הופעתו המלהיבה, והאשה לחצה את ידו בהתרגשות. אגב כך, השאירה בתוך ידו פתק קטן. בעלה לא הרגיש בכלום.

בפתק, הסתבר, היה מיספר הטלפון של הגברת. מיספר הוביל למיספר, הוביל למיספר — עד שהוא למד שכך מביעות נשות החברה הגבוהה בארצות־הברית את הערצתן לאמנים.

הוא כלל לא נראה כמו שובר הלבבות הישראלי הממוצע. הוא נראה הרבה יותר מזה. יש לו זוג עיניים ירוקות, זקנקן ושפמפם עשויים במיוחד לדבר, ועשר אצבעות המפיקות קסם ממנעני הפסנתר. כיום, בן 35, הוא כבר היה נשוי במשך שמונה שנים, ויש לו שני ילדים.

שמו האמיתי הוא **יצחק ויסוקר**, והוא ממש בן־דודם של השוערים המפורסמים ממלבס. אבל זה אצלו לא פירמה. שמו האמנותי, **יואל שר**, מדבר הרבה יותר — אל מי שצריך לדבר. כמו, למשל, אל ליבן של החתיכות בפיאנו־בר, במנדיס, שם הוא פורט על הפסנתר כיום.

לא שהוא מחפש עכשיו את הלבבות האלה. מאז שתפס את **ג׳ויס**, הוא מסתפק בלבב אחד בלבד. אבל אל תשאלו מה שקרה לו עד שהוא מצא את הלבב האחד הזה.

הוא עזב את הארץ לפני 14 שנה, לאחר שהתגלה כאן על־ידי **אד סוליבן** הנודע. גם לפני שהוא עזב את הארץ, הוא לא היה מהל״וניקים: אחד הרומנים הידועים שלו היה עם **לילי**, הנערה מסיבוב בילו.

אבל מאז שהוא הגיע לארצות־הברית, הוא נהיה באמת מיקצועי. גם על הבמה, וגם בממלכת הפיתקאות. קול הבס שלו הטריף את דעת האמריקאיות, שהמטירו עליו פתקאות ומיספרים.

„מה זה מיספרים,” נזכר יואל. „הגעתי למצב שהיו ימים שהייתי מבלה עם שש נשים ביום.”

הוא התאושש מהנירוואנה כאשר יום אחד, לאחר ההופעה, ניגשה אליו אשה יפהפיה, לחצה את ידו, ואמרה לו: „אח, כמה שהיית נפלא.” יואל, עייף מחוסר שינה כרוני, ענה אוטומטית: „אצלי או אצלך?” בתשובה, קיבל את סטירת הלחי של חייו.

הסטירה החזירה אותו קצת לחושיו. „השתגעת? זאת היתה אשה נורא מפורסמת. פגעת בה בצורה נוראה,” התרגש מנהל המועדון שבו הופיע. „היא באמת רצתה רק לברך אותך.”

„אז איך יכולתי לדעת?” תמה יואל הנבוך.

בכל אופן, אז הוא הפסיק להיות נער (פתקאות) טלפון. הוא לקח את עצמו בידיים, והתחיל לזרוק את הפתקאות לסל.

עד שנתקל בג׳ויס, אנציקלופדיה מהלכת בנושא ג׳אז ומוסיקה בכלל. האהבה נדלקה, ויומיים לפני החתונה עשה יואל מדורת־ענק, שרף בה את כל הפתקאות, ובא לשבת קצת בארץ.

אבל איפה נותנים לבן־אדם לשבת במנוחה בארץ הזו? השבוע, במנדיס, ניגשה אליו אחת האורחות — גברת לא צעירה, אבל כן יפה, וכן עשירה, ולחצה את ידו בהתלהבות.

וכשעזבה אותו, נותר, כמובן, פתק עם מיספר טלפון. וזה שנאמר, אדם בעקבות גורלו.

יואל וג׳ויס

הוותיקות על החדשות:

"הן לא בוררות באמצעים!"

החדשות על הוותיקות:

"הן עוזרות רק למראית עין!"

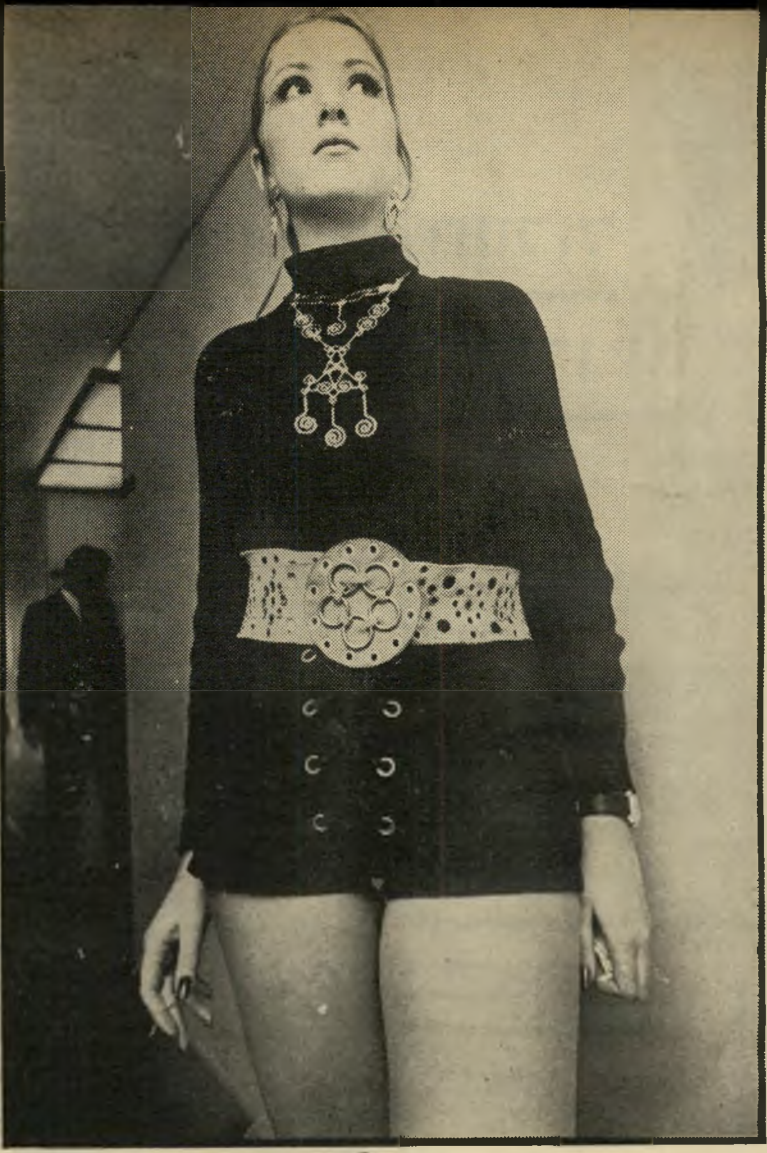

החדשה יעל אלקלעי העושה את צעדיה הראשונים על המסלול. בפניה ניכרים היטב אותות המבוכה וחוסר הניסיון. „לחיות פה בשבוע האופנה זה בשבילי לפגוש אנשים מתאימים ולהתקדם קצת יותר במיקצוע.״

והוותיקות קארין דונסקי ורחל גילפרב. שלא כדוגמניות ותיקות רבות אחרות מוכנות שתיים אלה להושיט תמיד עזרה לדוגמנית מתחילה. „אני אוהבת ונהנית לעזור לילדות החדשות,״ טוענת קארין דונסקי.

עינו של הצופה התמים איננה מבחינה בכלום, מלבד רגליים ארוכות וחטובות, הנעות באלגנטיות מול אפו, ופה ושם קצת מישטחים נשיים חשופים. אלא שרוב הצופים, שבחנו בשבע עיניים את הדגמים שנעו על המסלולים בשבוע האופנה הישראלי, שהסתיים ביום השישי האחרון במלון הילטון התל־אביבי, לא היו תמימים כלל. הם היו בעלי מקצוע מעולים, ולמרות שעיקר עניינם היה בדגמים, ראו יפה מאוד גם על מה שהתרחש בין הדוגמניות. ומה שהתרחש בין הדוגמניות, באירוע המהווה את החווייה המרכזית של המקצוע בישראל — היה, פשוטו כמשמעו, מלחמת־קיום סוערת ואכזרית, שהתנהלה בעיקר בין דוגמניות־הצמרת לקבוצת הטירוניות המנסות לכבוש להן מקום.

„הדוגמניות הוותיקות הולכות עם האף למעלה,״ אומרת שרה ברוך בת השבע־עשרה. „כשהיתה תצוגה בתחילת שבוע־האופנה, הן אומנם עזרו לי להתאפר, אבל לפני התצוגה, שהיתה ביום שני, באה זיווה שמרת מאחורי הקלעים והתנהגה כאילו היא הבוסית של כולנו, וזה היה מרגיז נורא.״

אומרת גילה ניסן, שנבחרה השנה למיס אלגנס: „אם דוגמנית־צמרת חושבת על דוגמנית מתחילה שהיא פוטנציאל טוב — היא לא תעזור לה לעולם. הן רק אוהבות לעשות רושם שיש מצידן נכונות לעזור. דוגמנית שרוצה להצליח, יכולה לעשות זאת רק בכוחות עצמה.״

פחות או יותר, זוהי דעתן האחידה של הטירוניות על הוותיקות. מה דעתן של הוותיקות על הטירוניות?

„אפשר לספר סיפורים מזעזעים על מה שהקטנות האלה מוכנות לעשות כדי להצליח,״ אומרת דוגמנית ידועה. „אבל דוגמנית־צמרת לעולם לא תדבר על זה.״

ומה דעתה על העתודה הצעירה של הדוגמניות, שהגיעה לשבוע האופנה?

„את אלה שראיתי מסתובבות פה בסדרונות, אני לא מעריכה,״ היא קובעת ועל פניה הבעה של אני ואפסי עוד.

כפי שניבאה, אכן יודעות הדוגמניות המתחילות סיפורים רבים אחת על רעותה. הן מלחשות על דוגמנית צעירה המציגה עצמה בכל מקום כמיס אלגנס של השנה, למרות שלא זכתה באותה תחרות אפילו בתואר סגנית. על צעירה שאפתנית אחרת, המשמשת לעת מצוא כנערת שעשועים של מיליונרים־מזדקנים, ומקווה בדרך זו לבנות את הקריירה שלה, יחד עם בית־חלומותיה. על בעלי בתי־אופנה שאינם מפרידים בין ענייני־אופנה לענייני־מיטה. ובעיקר — על העדר ידידות אמת בין הדוגמניות.

המלכה החביבה

כשמדברים על דוגמניות־צמרת, ישנו שם אחד המזדקר מיד: המקצועיות ניכרת בכל ניד וניע שלה.

היא עומדת במרכז חדר המוצף אור־צהריים בהיר. סביבה, דוגמניות דקיקות, נשות־אופנה וקניינים מרחבי תבל. עיני כל נעוצות בה, אך היא אינה מבחינה בהם. בזה הרגע היא מתנועעת, נושמת וקיימת עבור המצלמה בלבד. לבושה שמלה קצרצרה, שערה הבהיר אסוף ברשת דקה ואופנתית, היא לובשת ופושטת הבעות ועמדות במהירות מדהימה. רגע היא ילדה קטנה וביישנית ומייד אחר־כך, אשה עליזה מלאת חיים. זוהי קארין דונסקי, מהבולטות שבדוגמניות ישראל.

הדוגמניות המתחילות שהגיעו לשבוע האופנה מנצלות כל הזדמנות לבוא לבקש עצה ממלכת דוגמניות הצילום. היא חביבה אליהן, מוכנה לעזור, לחוות דיעה

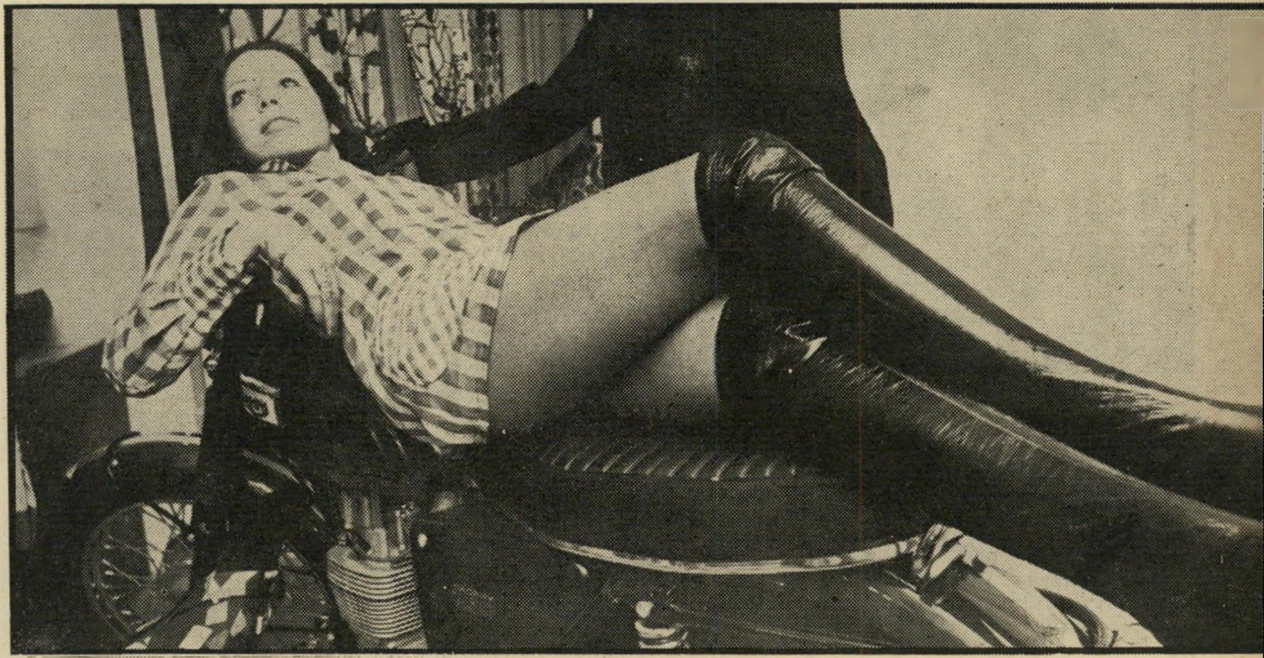

שרה ברוך בת ה־17 ששקלה לפני חצי שנה 75 קילו, הצליחה בכוח רצונה להיות דוגמנית, לשחרר עצמה מ־22 קילו מיותרים. שרה היא תלמידת תיכון. „בבית־ספר סיפרתי שאני חולה, כדי להשתתף בשבוע.״ אומרת קארין דונסקי על שרה וחברותיה: „בשביל הטירוניות, שבוע האופנה הוא הזדמנות מצויינת לקשור קשרים.״

„הן שמות לנו

המלכה אלסטית כבובת גומי. כשהבעותיה משתנות בתדי־רות מדהימה, עומדת קארין דונסקי מול המצלמה. שנים של צעידה על המסלול הפכו לאחת הדוגמניות המאומנות בארץ.

הטירונית שולמית חנני. למרות יופיה הטב־עי וגיזרתה החטובה של הנערה בת השמונה־עשרה, נערמים קשיים רבים על דרכה.

פנינה רוזנבלום

טוענת: „נולדתי להיות דוגמנית.” פניה משתייכת לדור הצעיר של הדוגמניות, שלטענת הוותיקות אינן בוחלות באמ־צעים להשגת המטרה הנכספת ביותר.

רגל על המסלול"

מקצועית. אך הן מחפשות את הסוד שמ־אחורי המילים. בתערובת של קנאה והע־רצה הן אומרות: „את הסודות הקטנים שלה, שהם החשובים ביותר, אלה שבונים את האישיות שלה בתמונה, אותם היא לעולם לא תגלה.”

מסבירה ותיקה: „דוגמנות היא זוהר. נכון. היא משיכת תשומת־לב. פסיכולוגים מסויימים אף מרחיקים לכת ומסווגים את העלייה על המסלול כצורה מסויימת של קבלת סיפוק־מיני.

„אבל ככל שגדולים ההנאה והקסם שב־מקצוע, רבים הקשיים העומדים בדרכה של דוגמנית מתחילה.

„זה לא נכון שכדי להצליח צריך לעבור דרך מיטות. מי שיש לה גוף יפה, נתונים מתאימים ועמידה נכונה על ה־במה, לא צרכיה את זה. היא יכולה לצפצף. אבל הילדות לא תמיד יודעות את זה. הן מוכנות לעשות הכל מבלי לברור באמצ־עים. למשל, הן נשארות זמן רב יותר על המסלול. חלק מהן מנסות להתבלט בעזרת סקס מופגן: מחשופים גדולים ובגדים שקופים.

„והעיקר — הן מוכנות לרמוז את חב־רותיהן בכל דרך אפשרית, ולעולם לא יעזרו להן.”

שלוש המוסקטריות מימין לשמאל: בלהה גיא, גילה סן ועלית מגד. אומרת עלית: „תמיד חשבתי על דוגמנות, אבל לא היה לי האומץ. בכל מקום שבאתי אמרו לי שאני נראית כמו דוגמנית. בסוף החלטתי לנסות והיום אני נהנית מכל רגע. אני אוהבת להיות במרכז, להרגיש את כל המבטים עלי.’

מספר 1798 שנה 36 א' אדר תשל"ב 16.2.1972 המחיר 2.00 ל"י

העולם הזה

קצין-הבטחון פוטר -
חברי-כנסת הוזעקו להתייעצות -
המשטרה נאלצה להתערב -
עובדי הסופרמרקט היכו עיתונאים

כדי לחפות על

הח"כ שסחב את המרק

עובדי הסופרמרקט מתנפלים על כתבי "העולם הזה"